

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra tělesné výchovy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Geocaching pro děti předškolního věku

Geocaching for preschool children

Michaela Štveráková

Vedoucí práce: Mgr. et. Mgr. Zdeňka Engelthalerová

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Učitelství pro mateřské školy

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Geocaching pro děti předškolního věku* vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 20. dubna 2017

.....

podpis

Ráda bych touto cestou upřímně poděkovala vedoucí mé bakalářské práce paní Mgr. et Mgr. Zdeňce Engelthalerové za její profesionální přístup, ochotu, připomínky a cenné rady. Poděkování dále patří mateřské škole Petrklíč, která mi umožnila realizaci mé praktické části a byla mi tak nápomocná k naplnění cílů a získání odpovědí na problémové otázky této práce. V neposlední řadě také děkuji své rodině, která mi byla soustavnou podporou po celou dobu studia.

ANOTACE:

Bakalářská práce se zabývá problematikou nedostatku pohybu a pobytu dětí předškolního věku v přírodě. Jako alternativu, která by měla děti motivovat k záměně moderních technologií a pobytu v uzavřených prostorách za aktivní čas strávený venku, předkládá moderní hru geocaching. Ta se správným užitím může stát součástí vzdělávací nabídky v mateřských školách. Práce se dělí na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se zabývá nejen historií, pravidly a principy hry geocaching, ale zaměřuje se i na předškolní dítě a vyzdvihuje, v čem je hra pro děti přínosná. Dále se teoretická část zabývá geocachingem a jeho uplatněním v mateřských školách. Praktická část se skládá ze zúčastněného pozorování, které zjišťuje, zda a za jakých podmínek jsou děti schopné hru v podmínkách mateřské školy zvládnout, a následného dotazníkového šetření, které u pedagogů z dané mateřské školy zjišťuje, zda je podle nich hra vhodná k zařazení do vzdělávací nabídky mateřských škol.

KLÍČOVÁ SLOVA: geocaching, keš, dítě předškolního věku, pohyb, hra, socializace, příroda, mateřská škola, vzdělávací nabídka, diagnostika

ANNOTATION:

This Bachelor thesis deals with the problematics of lack of physical and outdoor activities of preschool children. A modern game called geocaching is presented as an alternative which should motivate children to exchange modern technologies and indoor activities for active outdoor time. This game, if played properly, could become part of the education programs offered in kindergartens. This thesis is divided into a theoretical and practical part. Theoretical part focuses on the history, rules and principals of geocaching but it also focuses on those aspects of the game that could be beneficial for preschool children. This theoretical part also focuses on potential use in preschool education. The practical part consists of a participant observation with the aim to discover whether and under what conditions are preschoolers capable of playing this game. The conclusion on whether the game is suitable as education activity for preschoolers or not is based on a questionnaire survey answered by the pedagogues.

KEYWORDS: geocaching, cash, preschool children, movement, game, socialization, nature, kindergarten, educational offer, diagnostics

Obsah

1	Úvod	7
2	Problém a cíl práce	8
I.	TEORETICKÁ ČÁST	10
3	Geocaching obecně	10
3.1	Historie	11
3.2	Keš	12
3.2.1	Typy.....	13
3.2.2	Velikosti.....	14
3.2.3	Jak nalézt keš a zveřejnit její nalezení.....	15
3.2.4	Co do keše patří a nepatří.....	16
3.2.5	Trackovatelné předměty.....	17
3.2.6	Atributy.....	17
4	Geocaching jako aktivita vhodná pro děti předškolního věku	18
4.1	Geocaching jako hra.....	19
4.2	Geocaching a pohybový rozvoj.....	20
4.3	Geocaching jako fair play.....	21
4.4	Geocaching jako prostředek socializace.....	21
4.5	Geocaching a aktivní čas strávený v přírodě.....	23
5	Geocaching v mateřské škole	25
5.1	Geocaching a jeho uplatnění ve vzdělávacích oblastech dle RVP PV.....	26
5.2	Geocaching jako nástroj k diagnostice dítěte předškolního věku.....	28
II.	PRAKTICKÁ ČÁST	32
6	Metody a sběr dat	32
6.1	Výzkumný soubor.....	32
6.2	Zpracování dat.....	32
6.3	Zúčastněné pozorování.....	36
6.3.1	Předškoláci.....	42
6.3.2	Sluníčka.....	50
6.4	Dotazníkové šetření.....	56

7	Výsledková část.....	58
7.1	Zúčastněné pozorování	58
7.2	Dotazníkové šetření	78
8	Diskuze.....	81
9	Závěry	86
10	Seznam použitých informačních zdrojů	88
11	Seznam příloh	91

1 Úvod

Geocaching je hra, která se snaží jít s dobou a kloubí tak moderní technologie, díky kterým se po celém světě hledají malé poklady a pohyb a pobyt v přírodě. Hrát jí může každý, kdo má přístup k internetu, vlastní GPS navigaci, chytrý telefon či plánek/mapu a má chuť trávit čas venku spojený s trochou důvtipu a odvahy. Je tedy ideální pro trávení volného času lidí všech věkových kategorií.

V době svého dětství jsem trávila spoustu času venku s rodinou. Jezdili jsme na různé výlety po hradech a zámcích, prozkoumávali jeskyně a podzemí, chodili na dlouhé procházky do přírody. V tu dobu takto trávený volný čas byla pro rodiny s dětmi poměrně běžná záležitost. V dnešním moderním světě je ale pro spoustu dětí běžné vysedávat v uzavřených prostorách u všelijakých technologií a ponořovat se tak čím dál více do světa virtuální reality. Většině rodičů tento způsob trávení volného času jejich dětí přijde normální, protože počítač či tablet má přece dnes každý a k životu už tak nějak patří. Ano patří, ale stále by, především pro děti, měl mít aktivní pobyt venku v jejich životě větší váhu. Proto je v tomto případě velmi důležité jít dětem, které se v nízkém věku učí především nápodobou, příkladem, budovat jim pozitivní vztah k pohybu a snažit se je motivovat k pobytu v přírodě, ze kterého budou těžit maximum.

Téma své bakalářské práce jsem si vybrala z toho důvodu, že já sama mám ke geocachingu velmi blízko. K této hře mě přivedl můj otec, který viděl, že s mým rostoucím věkem u mě zájem o rodinné výlety klesal a hledal tak způsob, jak mě k tomu opět motivovat. Když jsem slyšela, že mě na cestě bude čekat poklad, dostaly pro mě, jakožto pro dítě, výlety nový rozměr. Až v pozdějším věku jsem si uvědomila, že jsem díky této hře strávila svůj čas mnohem smysluplněji, než vysedáváním u televize a poznala jsem spoustu nových míst a lidí.

Můj otec je i momentálně aktivní hráč. Já sama jsem se stala spíše hráčem příležitostným. Když jsem se ale dostala díky svým známým k občasnému hledání pokladů společně s dětmi předškolního věku, které byly ze hry nadšené, začala jsem přemýšlet, jak by se hra dala s takto malými dětmi využít a jaká pozitiva by jim mohla přinášet.

Moje bakalářská práce je určena především pro rodiče, kteří hledají, jak své potomky hravou formou motivovat k pohybu a pobytu v přírodě a také pro pedagogy mateřských škol, kteří se snaží hledat nové a zajímavé cesty, jak děti obohacovat o nové zkušenosti, rozvíjet jejich schopnosti a dovednosti a budovat jim pozitivní vztah k pobytu a pohybu v přírodě, což jim bude prospěšné po celý život.

2 Problém a cíl práce

Práce se zabývá problémem nedostatku pohybové aktivity dětí v předškolním věku, která je v dnešní době aktuální. Poukazuje na jejich potřebu trávit čas aktivně (nejlépe v přírodě na čerstvém vzduchu) a na pozitiva, která s sebou pohyb a pobyt venku přináší. Poukazuje ale také na dnešní moderní dobu, kdy děti nemají motivaci trávit čas venku a rodiče díky uspěchanému životnímu stylu nejdou dětem příkladem a k pohybu a pobytu v přírodě je dostatečně nemotivují. Děti mimo rodinu tráví mnoho času v předškolních zařízeních, kde se jim pedagogové snaží jít příkladem a mimo jiné skrze různé prostředky budovat pozitivní vztah k pohybu, vzbuzovat chuť poznávat nová místa a učit se novým věcem. Geocaching, který sice aktuálně není typický pro vzdělávací nabídku mateřských škol, se nabízí jako jeden z prostředků, jak děti rozvíjet a motivovat je k pohybu a pobytu v přírodě.

Práce předkládá hru geocaching jako jednu z alternativ řešení problému nedostatku pohybu a pobytu dětí v přírodě a jako obohacení vzdělávací nabídky v mateřských školách, což dále může být inspirací dětem i rodičům pro nový a kvalitnější způsob trávení volného času i mimo předškolní zařízení.

Problémové otázky

- 1) Jsou děti schopné hru zvládnout v podmínkách mateřské školy?
- 2) Jak velkou pomoc děti při hře potřebují ze strany pedagogů?
- 3) Je hra vhodná i pro mladší děti (3-4 roky)?
- 4) Co lze prostřednictvím hry u dětí rozvíjet?
- 5) Je vhodné používat geocaching jako metodu pro základní diagnostiku dítěte v mateřské škole?
- 6) Znájí pedagogové vybrané mateřské školy hru geocaching?
- 7) Je podle pedagogů vybrané mateřské školy hra vhodná pro realizaci v mateřské škole?

Hlavním cílem této práce je tedy ověřit, zda jsou děti předškolního věku schopné realizovat hru geocaching v podmínkách mateřské školy a za jakých podmínek by tak byla hra vhodná pro zařazení do vzdělávacího programu mateřských škol.

Dílčími cíli této práce jsou:

- 1) Zjistit, jak velkou pomoc při hře děti potřebují.
- 2) Zjistit, pro jakou věkovou skupinu by byla hra vhodná/zvládnutelná.

- 3) Zjistit, co lze u dětí prostřednictvím hry rozvíjet.
- 4) Zjistit, jestli je geocaching vhodná metoda pro základní diagnostiku dítěte předškolního věku.
- 5) Zjistit, zda tuto hru znají pedagogové vybrané mateřské školy.
- 6) Zjistit, zda je podle pedagogů vybrané mateřské školy vhodné hru realizovat v podmínkách mateřské školy.

I. TEORETICKÁ ČÁST

3 Geocaching obecně

Geocaching je celosvětová hra pohybující se na hranici turistiky a sportu. Využívá pohyb v reálném terénu, navigaci a internet. Je to tedy skvělé propojení moderních technologií a sportovní aktivity.

Hra spočívá v ukrývání a hledání krabiček (keší¹), které jsou schované na zajímavých místech. Na oficiálních internetových stránkách www.geocaching.com, kde má každý hráč vytvořený svůj profil, jsou předem zveřejněny souřadnice, které jsou buď jasně dané, nebo je hledači (kačeři²) musí nějakým způsobem vyluštit. Poté se keše hledají pomocí navigačního systému GPS, popřípadě pomocí vytištěné mapy s vyznačenými souřadnicemi. „*Geocaching lze nouzově provozovat i bez navigačního přístroje. Je to sice mnohem méně pohodlné a k mnoha skrýším se takhle vůbec nedostanete, pro vyzkoušení ale nemá smysl kupovat GPS. Místo ní využijte internetovou službu www.mapy.cz nebo maps.google.cz“ (Lutonský, Marek. <http://navigovat.mobilmania.cz> cit. [2016-12-07]). Využívání papírových map je tedy vhodné především pro začátečníky, kteří si ještě nejsou jisti, zda je hra osloví a budou do ní chtít investovat svůj čas i peníze.*

Okolo hry Geocaching vznikla velká komunita hráčů po celém světě, která vyznává stejná pravidla a podobné hodnoty, jako je například tolerance, otevřenost, kreativita a částečná anonymita. Komunita používá speciální terminologii i formy komunikace. Pro Českou republiku je typické, že hráči modifikují původně anglické výrazy do slangových českých výrazů. Ty běžně používají a rozlišují tak hráče od mudlů³-obyčejných lidí, kteří hru neznají. „*Keše je nutné před mudly pečlivě chránit a při vyzvedávání pokladu musíte být nanejvýš opatrní, abyste nevzbudili jejich pozornost. Důvodem této opatrnosti je ochrana schránek proti poškození, přemístění nebo odcizení. Mudlové by neměli do světa geocacherů proniknout“ (Lutonský, Marek. <http://navigovat.mobilmania.cz> cit. [2016-12-07]). Některé keše se nachází na velmi frekventovaných místech, proto je pro hráče důležité vhodně si naplánovat odlov a zabránit tak prozrazení schránky.*

¹ Keš/Keška – Anglicky geocache nebo cache, je označení ukryté schránky s poklady, kterou kačeři hledají

² Kačer-Člověk, který hledá ukryté schránky (keše)

³ Mudla – *Nezasvěcená osoba, která se vyskytuje v okolí při hledání keše. Tento výraz je inspirován cyklem románů o Harrym Potterovi od Joanne K. Rowlingové, kde je slovo mudla užíváno pro ne-kouzelníky“ Mudla. In: GeoWiki [online]. [cit. 2016-12-04]. Dostupné z: <http://wiki.geocaching.cz/wiki/Mudla>*

Když kačeři keš naleznou, zapíší se pomocí své přezdívky, pod kterou jsou registrovaní na oficiálních stránkách do sešitu (logbooku⁴), který se ukrývá v každé schránce. Z té si také kačeři mohou vzít nějaké drobnosti, které jsou zaměřené především na georobotky⁵. Pokud si ale z keše něco vezmou, musí tam na oplátku dát něco jiného. Funguje to tedy jako výměna, ne že si každý něco vezme a krabička zůstane prázdná. Na závěr, po nalezení keše, se kačer zapíše do elektronického logu⁶ na oficiálních stránkách.

Jedna z velkých výhod geocachingu je to, že hra má sice jeden hlavní cíl – nalezení krabičky, ale nikde se už nepíše, jak konkrétně se hráči mají ke krabičce dostat, jaké konkrétní schránky mají hledat, či že musí dosáhnout co nejvyššího počtu nalezených keší. Hru si tedy může každý přizpůsobit a hrát ji podle sebe. Někdo se snaží najít co nejvíce keší a hledá všechny v dané lokalitě, někdo naopak může vybírat keše, které jsou nějakým způsobem zaměřené.

Geocaching je určený pro všechny věkové kategorie. Vhodný je zejména pro děti, u kterých je kvalita trávení volného času důležitá. *„Geocaching má i výchovný efekt. Rodiče určitě ví, jak je někdy těžké vytáhnout ratolesti na výlet. Hrady, zámky, rozhledny a muzea v okolí se časem vyčerpají a z procházky na kopec dítě nebude zrovna nadšené. Ale jen do doby, než zjistí, že tam může najít poklad. Po nalezení si z keše vybere hračku, za kterou vloží do schránky nějakou vlastní.“* (Lutonský, Marek. www.navigovat.mobilmania.cz cit. [2016-12-07]). Geocaching může tedy pro děti být nejen zpestřením výletů, ale i prostředkem k získání nových poznatků, dovedností a posílení fyzické zdatnosti. Pro dospělé to může být trocha adrenalinu při výpravách do jeskyní či podzemí a pro seniory příjemné trávení volného času, a to nejen jejich samotného, ale i času stráveného s vnoučaty.

3.1 Historie

Geocaching vznikl v USA v roce 2000 a je spojený s navigačním systémem GPS, který byl prvotně využíván pro obranné účely USA. V tomto systému byla záměrně vytvořena chyba – umělá odchylka, která znemožňovala praktické využití civilistům. Díky rozhodnutí tehdejšího amerického prezidenta Billa Clintona se umělá odchylka odstranila,

⁴ Logbook – Sešit, do kterého se kačer po nálezu zapisuje. Nachází se v každé keše.

⁵ Georobotek – Dítě, které hledá ukryté schránky

⁶ Elektronický log – Nachází se na stránkách každé keše, kačer do něj po nálezu pod svým profilem zapíše vlastní názor na keš, obtížnost hledání, pozitiva, nedostatky, popřípadě vloží fotografie z hledání. Funguje tedy jako zpětná vazba pro autora keše a jako zdroj informací pro další nálezce.

čímž se zlepšila přesnost tohoto navigačního systému pro běžné civilní uživatele na jednotky metrů.

V návaznosti na to se v internetových diskuzích rázem začalo řešit, jak by se této přesnosti dalo využít. Následující den Dave Ulmer publikoval na internetu v diskuzní skupině USENET GPS souřadnice schránky, kterou ukryl v lese v Oregonu. Do schránky také vložil nějaké předměty a sešit, do kterého se mohli zapsat ti, kteří schránku našli. Tím spustil hru jménem Stash Game, základ pro geocaching, který na tomto principu funguje dodnes. (Česká asociace geocachingu, 2013)

V Evropě byla první keš založena v Irsku 3. června 2000 Chrisem O'Byrnem. Během prvního měsíce této hry bylo schváleno 21 schránek. První keš v České republice byla založena 1. června 2001 v přírodní rezervaci u Štramberka a je dosud aktivní. K datu 7.4. 2017 je u nás založeno 52 611 keší (<https://www.geocaching.com> cit. [2017-04-07]).

3.2 Keš

Keš, anglicky geocache, nebo také cache, je označení ukryté schránky s poklady. Keš bývá nejčastěji plastová krabička, ve které se nachází tužka, logbook a předměty na výměnu. Mezi těmito předměty kačeři nejčastěji nachází hračky z kinder vajíček, pohlednice, či jiné drobnosti.

Keše vytvářejí sami kačeři, a to podle určitých pravidel. Do jedné myšlenky shrnul podstatu zakládání keší kačer briansnat: „*Když se chystáš založit geocache, přemýšlej o důvodech, pro které přivádíš lidi na ono místo. Pokud je jediným důvodem samotná geocache, pak raději najdi místo lepší*“ (briansnat. <http://wiki.geocaching.cz> cit. [2016 12 06]).

Smyslem keší je tedy hráče přivést na nějaké nové, zajímavé místo, na které by se třeba jindy vůbec nedostal. Mezi takovými místy mohou být například vyhlídky, jeskyně, parky, naučné stezky, rozhledny, hrady, zámky, kostely atd. Existují ale i keše, které jsou například určeny k rychlému odlovu autem, kdy kačerovi stačí pouze vystoupit z auta a rozhlédnout se.

Když kačeři keš zakládají, vyměří GPS souřadnice, na kterých se bude krabička nacházet a sepiší o ní základní informace. Například zajímavosti, které jsou spjaty s místem úkrytu, jak těžký je odlov, popřípadě luštění souřadnic, v jakém terénu se nachází, zda je vhodné na místo cestovat s kočárkem, nebo v jaké roční období či čas, je nejvhodnější se na místo úkrytu vypravit. Na závěr mohou ještě připojit nápovědu, která bude kačerům

nápomocná při hledání. Poté autor keše vše pošle ke schválení organizátorům kteří, když je vše v pořádku, následně povolí zveřejnění na oficiálních internetových stránkách.

3.2.1 Typy

Typů keší, které kačeři mohou nalézt po celém světě, existuje nepřehledné množství. Například u některých stačí zadat známé souřadnice do GPS navigace a vyrazit hledat fyzickou schránku rovnou do terénu, některé si naopak žádají složitější luštění. Mezi ty nejzákladnější typy patří:

Tradiční keš („tradička“)

Základní typ keše. K jejímu odlovení stačí keš najít podle GPS souřadnic a zapsat se do logbooku. Smyslem této keše je zavést kačera na nějaké zajímavé místo, ať už přírodně, historicky, nebo nějak jinak (Česká asociace geocachingu, 2013).

Multikeš („multina“)

Multikeš má svou finální skrýš. K té se ale kačer musí dostat přes jednu nebo více zastávek (stagí). Tyto stanoviště mohou mít podobu fyzické schránky nebo místa, kde se musí zjistit nějaké indicie, které nám pomohou v dalším hledání. Nejčastěji to bývají číselné hodnoty. Pro dohledání finální keše, tedy zjištění jejích souřadnic, musí kačer buď dosadit získané číselné hodnoty do vzorce, který je předem známý, nebo je najde přímo na nějaké ze stagí (Česká asociace geocachingu, 2013).

Mystery keš („mysterka“)

Skutečnou polohu této keše zpravidla nenajdeme na souřadnicích, které jsou uvedeny v listingu⁷, ale zjistíme ji vyluštěním šifry nebo zjištěním určitých informací. Pokud se keš nachází na uvedených souřadnicích, je to proto, že není možné ji odlovit bez předchozí přípravy. Například je pro její otevření potřeba nějaký nástroj. V jiném případě může být autorem označena za tzn. „challenge“, kdy kačer pro uznání jejího nálezu musí splnit podmínku související s geocachingem (Česká asociace geocachingu, 2013).

Letterbox hybrid

Tento typ keše vznikl spojením dvou her – geocachingu a letterboxingu. Hra Letterboxing se od geocachingu odlišovala zejména tím, že se k nalezení schránky využíval

⁷ Listing – zadání keše, které je potřeba pro její nalezení (souřadnice, popis, velikost atd.) a je pod názvem určité keše uveřejněno na oficiálních webových stránkách.

pouze slovní popis, ne GPS souřadnice a nález byl potvrzen razítkem do sešitu hráče, které se nacházelo v nalezené schránce. Ne tedy zápisem do logbooku, jak je tomu u geocachingu. Schránky tohoto typu, které jsou zaregistrované na oficiálních stránkách geocachingu, musí tedy obsahovat jak razítko, tak i logbook (Česká asociace geocachingu, 2013).

Earth keš

U tohoto typu keše se kačeři nezapisují do logbooku, ale dokládají „nález“ tím, že vlastníkovu schránku pošlou na email odpovědi na otázky, které jsou uvedeny v listingu keše, popřípadě se na místě vyfotí a fotografii přiloží k elektronickému logu. Je to z toho důvodu, že by fyzickým hledání schránky hrozilo poškození okolního prostředí (Česká asociace geocachingu, 2013).

Wherigo

Typ keše, který funguje díky datovému souboru cartridge. Ten se spustí na GPS navigaci nebo chytrém telefonu a dovede tak kačera ke klasické fyzické schránce. Hru ovlivňuje rozhodování hráče a jeho zeměpisná poloha (Česká asociace geocachingu, 2013).

Event cache

Event není klasická fyzická keš, ale setkání kačerů, kteří se seznamují, sdílí spolu zážitky, mění si různé předměty, nebo si předávají rady a tipy. Setkání bývá většinou spojeno s nějakým zážitkem, od návštěvy muzea přes exkurze či posezení v restauraci. Na konci setkání se pak kačeři zapíší do klasického logbooku vytvořeného pořadatelem. (<http://wiki.geocaching.cz> cit. [2016-12-06]).

3.2.2 Velikosti

Vzhledem k různorodosti typů keší a míst, kam je lze ukrýt, existuje také několik druhů velikostí hledaných schránek. Vlastníci keší mají tak velké možnosti a mohou schránky ukrýt téměř kdekoli. V geocachingu se obvykle používají tyto velikosti:

Micro

Schránka velmi malých rozměrů. Nejčastější provedení je ve formě polotovaru na výrobu PET lahví nebo obal od filmu. V podstatě se do ní vejde jen stočený papír (logbook) a malá tužka. Nejčastěji se tato keš vyskytuje ve městech, kde je větší problém schránky ukrýt (Česká asociace geocachingu, 2013).

Small

Nejčastěji to bývá krabička k uchování potravin s rozměry 10x10x10 cm. Schránka je dobře maskovatelná a vejdu se do ní včetně logbooku a tužky i malé předměty na výměnu (Česká asociace geocachingu, 2013).

Regular

Keš o objemu přibližně jednoho litru. Oproti ostatním má nevýhodu ve složitějším maskování (Česká asociace geocachingu, 2013).

Large

Schránka o objemu cca 20 litrů a více, tedy nadstandardní velikost. Nejčastěji to bývají sudy nebo kyblíky s víkem, nutností je tedy důkladné maskování (Česká asociace geocachingu, 2013).

Not chosen

Volba „nezvoleno“ se využívá tam, kde listing neodkazuje na schránku, která fyzicky existuje. Především tedy u eventů, virtuálních keší a earth keší (Česká asociace geocachingu, 2013).

Other

Toto označení se nejčastěji používá pro keše velikosti nano, tedy ty nejmenší, nebo pro keše dvourozměrné, kde se nachází ve většině případů pouze logbook. (Česká asociace geocachingu, 2013).

3.2.3 Jak nalézt keš a zveřejnit její nalezení

Nejčastějším způsobem, jak kačeři hledají ukryté keše, je GPS navigace, nebo chytrý telefon. Tato cesta je brána jako nejsnadnější a nej pohodlnější. Lze ale využít i alternativu v podobě klasické mapy na internetových stránkách, na kterých si hráč najde přesné místo a poté si mapu vytiskne. Tento způsob je vhodný například při hledání s dětmi, které se prostřednictvím orientace na mapě učí novým dovednostem.

Pro úspěšné nalezení oficiálně registrovaných keší jinými hráči a následné zveřejnění jejich nálezu je třeba:

1. Zaregistrovat se na oficiálních webových stránkách www.geocaching.com a vytvořit si svůj vlastní profil, pod jehož jménem (nejčastěji přezdívkou) bude hráč zapisovat nálezy keší.
2. Na oficiálním webu si v nabídce vybrat „hrát“ a následně „hledat kešky“, či „zobrazit mapu s keškami“. Po vybrání vhodné keše je vhodné přečíst si listing, kde jsou často mimo základních informací o krabičce uvedeny i zajímavosti k místu úkrytu. Například historie města, pověst, která se váže k hradům a zámkům či informace o naučných stezkách. Poté si hráč musí do své GPS navigace, popřípadě do mapy, zadat GPS souřadnice. U některých keší jsou souřadnice předem známé, u některých se musí vyluštit.
3. Po zadání souřadnic a zjištění, kde se keš nachází, se pro schránku hráč vydá. Orientuje se buď podle šipky na navigaci, která mu ukazuje směr a vzdálenost od cíle, nebo podle vytištěné mapy.
4. Ve chvíli, kdy podle navigace nebo mapy pozná, že je na místě, může přejít k samotnému hledání keše. Ty nebývají na první pohled viditelné, proto kačeři musí projevit trochu šikovnosti a kreativity.
5. Na závěr se stačí zapsat do logbooku ve schránce a následně nález zaregistrovat na svůj profil na oficiálních webových stránkách a vytvořit tak elektronický log. Ten se běžně doplňuje komentáři kačerů, kteří píšou, jak probíhal odlov keše, jak se jim krabička líbila, zda potkali nějaké jiné kačery, nebo zda byl při hledání nějaký problém. K logu lze přikládat i fotografie.

3.2.4 Co do keše patří a nepatří

Každý kačer by se měl řídit určitými pravidly. Jedno z nejdůležitějších je to, co by se v keši mělo nalézat a co by se tam naopak nemělo nikdy objevit. Předměty, které do keše patří jsou především: logbook, psací potřeby, mudlokarta⁸, trackovatelné předměty⁹ a předměty na výměnu, kdy platí: „*Vyměňuj předměty stejné hodnoty. Vkládej hodnotnější věc, než si vybereš, nebo neměň vůbec.*“ (Česká asociace geocachingu, 2013, s. 43)

⁸ Mudlokarta – Stručné informace o hře geocaching a její pravidla, která slouží pro náhodné nálezce, kteří hru neznají. Měla by se nalézat v každé schránce.

⁹ Trackovatelné předměty – Tyto předměty se nachází v některých schránkách a nejsou určeny k výměně, jejich úkol je cestování z keše do keše. U každého takového předmětu se dá poté na oficiálních webových stránkách dohledat, kam chce předmět cestovat, abychom ho případně mohli přiblížit k jeho cíli.

Mezi předměty, které do keše nepatří, jsou především: odpadky, věci pro osobní hygienu, hořlaviny, výbušniny, potraviny, ostré předměty, věci, které by mohly znehodnotit zbytek obsahu schránky a především věci, které by neměly přijít do ruky dětem (cigarety, léky, zapalovače atd.).

3.2.5 Trackovatelné předměty

Trackovatelné předměty jsou předměty, které se mohou nacházet v ukrytých schránkách. Nejčastěji jsou to malé přívěsky či mince, jejichž úkolem je cestovat z keše do keše a doputovat tak ke svému určenému cíli, například do města či země, který jim určí jejich autor. Předměty tedy neslouží na výměnu.

„Jejich označení pochází z anglického slova track a znamená, že jejich pohyb po světě může kdokoli sledovat díky tomu, že hledači zaznamenávají jejich nález i umístění do další schránky na stránkách geocaching.com.“ (Česká asociace geocachingu, 2013, s. 45)

Mezi nejnámější představitele patří travel bug a geocoin. Travel bug je nejčastěji malý přívěsek, který je označený identifikačním kovovým štítkem. Geocoin je mince, která je opatřena unikátním kódem.

Při přemísťování trackovatelných předmětů by hráči měli dodržovat určitá pravidla. Mezi ty nejdůležitější patří vkládání předmětů do krabiček, které nejsou na rizikových místech, čímž se sníží zjevné riziko jejich odcizení a napomůže se tak předmětům dostat se do místa určení.

3.2.6 Atributy

Atributy (viz příloha 1) jsou grafické symboly, které může majitel keše přidat k listingu. Pomáhají kačerům při hledání a plánování odlovu. Poučují je také o důležitých informacích, které jsou potřeba k nalezení nebo vyluštění keše. Například, jestli není potřeba speciální pomůcka, zda je zde možnost parkování, nebo jestli je trasa vhodná pro kočárky či vozíčkáře. Dále máme například možnost zjistit, jaké roční období je pro odlov keše nejvhodnější.

4 Geocaching jako aktivita vhodná pro děti předškolního věku

„Předškolní období trvá od 3 do 6-7 let. Konec této fáze není určen jen fyzickým věkem, ale především sociálně, nástupem do školy. Ten s věkem dítěte sice souvisí, může oscilovat v rozmezí jednoho, eventuálně i více let. Předškolní věk je charakteristický stabilizací vlastní pozice ve světě a diferenciací vztahu ke světu. V jeho poznání dítěti pomáhá představivost, pro předškolní věk je typické fantazijní zpracování informací a intuitivní uvažování, které ještě není regulováno logikou. Dítě své představy přizpůsobuje vlastním možnostem poznání i aktuálním potřebám.“ (Vágnerová 2012, s. 177)

Dítě v předškolním období také prochází změnou v sociální oblasti, kde dochází k postupné diferenciaci. Velice důležitou roli hraje rodina, která má nenahraditelnou funkci. Rozvíjí se ale i vztahy s vrstevníky. Pro dítě se toto období stává důležitou fází v přípravě na život ve společnosti. Skrze seznamování se s pravidly, jak se zachovat v určitých situacích k různým lidem, jak se prosadit, ale i jak respektovat ostatní a spolupracovat s nimi, se učí být její součástí (Vágnerová, 2012).

„Vývojově podmíněné změny se odrazí i ve hře, v předškolním období začíná v této oblasti sdílená aktivita, která vyžaduje sebezprosazení i přizpůsobení ostatním, tj. prosociální chování.“ (Vágnerová 2012, s. 177)

U každého dítěte, především u toho v předškolním věku, je zapotřebí, aby aktivně trávil svůj volný čas, a to především s rodinou, ale i v předškolních zařízeních se svými vrstevníky. Mezi jeho další potřeby v tomto věku se řadí rozvíjení schopností a získávání nových dovedností a vědomostí.

Jedním z diskutovaných problémů v současné době, a to nejen u dospělých ale i u dětí, je pohybová aktivita. Pohybová aktivita je pro každého člověka přirozená. V dnešní době, kdy světu vládne technika a pohodlnost, ale není pro lidi tak důležitá. Většinu činností vykonávají přístroje, na výlet je možné vyjet pomocí počítačové obrazovky, a když člověk dostane hlad, není nic neobvyklého si potraviny objednat přes internetové stránky. Tento životní styl rozhodně není vhodným příkladem pro děti, které vše pozorují, vnímají a ve svém věku se učí především nápodobou.

U dětí je pohyb velmi důležitý. Forma přirozené pohybové aktivity by u nich měla být především hra, a to nejen v předškolních institucích, ale i v rodině. *„Pohyb je základní potřebou dítěte a je spojen s vývojem tělesným, psychickým i sociálním, proto se uplatňuje při výchově dítěte ve všech oblastech. Právě pro svou náležitost k dětskému věku je pohybová*

aktivita a hra prostředkem velmi přirozeným a účinným. Dětský rozvoj je bez těchto aktivit a činností nemyslitelný.“ (Dvořáková, 2002, s. 17)

V dnešní době ale v rodinách děti dávají přednost spíše počítačovým hrám nebo koukaní na televizní obrazovku, což ve větší míře není dobré ani pro soudržnost rodiny, ani pro správný vývoj dítěte.

Jako jedním z alternativních řešení by v dnešní moderní době mohl být pro děti právě geocaching. Je to ozvláštnění výletů a procházek, kdy se cílem stává zdolání jakési výzvy ve formě pokladu – kešky, ale také možnost rozvíjet své schopnosti, logické myšlení, fantazii, překonávat překážky, získat nové dovednosti, vědomosti, zkušenosti, poznávat nová místa a trávit čas s rodinou a se svými vrstevníky, a to vše formou hry.

4.1 Geocaching jako hra

Hra je přirozenou činností dětí, díky níž dochází k osvojování a rozvoji jejich kompetencí. Z toho důvodu se stává v předškolním vzdělávání hlavní užívanou metodou. Pedagogové díky jejímu smysluplnému využití mohou rozvíjet osobnost dítěte (Suchánková, 2014).

„Ve spojení s osobnostní orientací a individualizací výchovně vzdělávacího působení tvoří hra a nenásilné situační učení vlastní základ soustavného vzdělávání. Nejlepší způsob, jak může dítě postupně zvládat předpoklady k rozvoji všeho, co bude v životě potřebovat, je samostatná tvořivá hra a experimentace. Každá hra nebo hravě motivovaný úkol dávají příležitost navázat na osobní prožitky, uplatnit zkušenosti a zájmy, vyjádřit vlastní představu o světě i osobitý vztah k němu.“ (Opravilová a Gebhartová, 2011, s. 58). Dítě by tedy mělo mít prostor na to, aby hra byla jeho hlavní činností.

Samotný geocaching je označován jako hra, kterou hrají milióny dospělých a dětí po celém světě a která má svá základní pravidla. Ta jsou sice jednotná pro všechny hráče, ale možností, jak hru pojmout je mnoho. Každý si hru může přizpůsobit tak, aby vyhovovala jeho přáním a potřebám. Geocaching tedy nabízí i možnost, pojmout ho jako tzv. učení hrou a zapojit ho tak nejen do volného času dětí stráveného v rodině, ale i do programu předškolních institucí.

Geocaching přináší potěšení, zábavu a zároveň skrze tuto hru může dítě rozvíjet své schopnosti, vyjadřovat pocity, navazovat nové vztahy, zažít úspěch i prohru a rozvíjet tím tak svou osobnost. Mimo to mu také poskytuje nespočet možností, kdy může něco nového zažít a něčemu novému se naučit.

Děti jsou zvědavé a chtějí zkoumat a poznávat svět. Touží po dobrodružství a objevování nových věcí a míst. Geocaching je skvělá příležitost, jak tyto jejich touhy uspokojit. Podstatou hry je zavést hráče na místo, které je něčím jiné, zajímavé a na které by se za normálních okolností nemusel dostat. Mohou to být místa, kde se děti dozví něco o historii, například hrady a zámky, místa, kde si utváří vztah k přírodě, například naučná stezka, jeskyně, vyhlídka, zajímavý přírodní úkaz či místa, kde se děti kulturně vzdělávají, například muzea, galerie nebo divadla. Přináší jim tedy mimo potěšení ze hry také nové podněty pro další činnosti a rozšiřuje jim obzory v tom, co všechno mohou formou hry na světě poznávat a objevovat a co všechno se mohou při hře naučit.

4.2 Geocaching a pohybový rozvoj

Jednou z hlavních potřeb dítěte je pohyb, který je třeba respektovat a umožnit pro něj vhodné podmínky. „*Pohyb je prostředkem seznamování se s prostředím, prvním učením, jak ovládnout své tělo, jak si poradit se svým okolím a tím nabýt potřebné zkušenosti. Pohyb je prostředkem, jak vyjádřit sebe sama a komunikovat s ostatními. Je také prostředkem získávání sebevědomí, hodnocení sebe samého, vzájemného srovnávání, pomáhání si, soupeření a spolupráce.* (Dvořáková 2002, s. 13).

Nejpřirozenějším a nejčastějším pohybem je u člověka chůze. Děti začínají chodit kolem prvního roku života a v průběhu postupného vývoje se jejich chůze zdokonaluje. Tím že chodí, mizí nedostatky, kterými se raná chůze vyznačuje. Od široké stopy a krátkých kroků se děti postupně dostávají ke kroku delšímu, jejich stopa se zužuje a paže už nejsou drženy u těla, ale pohybují se v souladu s jejich kroky, které jsou již pravidelné (Dvořáková, 2002).

Dítě se tedy naučí chodit samo od sebe, ale aby se jeho chůze mohla dále zdokonalovat, musí k ní být vedeno. V dnešní době je ale spousta dětí zvyklá na to, že je ve většině případů někdo vozí autem, popřípadě si cestu usnadní jízdou městskou hromadnou dopravou. Chodit je tedy častokrát nebaví a nevidí v tom žádný smysl.

Chůze je ale důležitá pro zdravý rozvoj dětí a je jednou z prevencí dětské obezity. (www.6000kroku.cz cit. [2017-02-26]). Rodiče a dospělí, kteří děti obklopují, jsou tedy důležitým článkem, a to jak ve snaze děti motivovat, tak jim jít i zářným příkladem.

Na spousty dětí jsou v oblasti sportu kladeny velké nároky. Ne všechny děti ale mají ke sportu vloh, tím pádem se nemohou vyrovnat ostatním, i kdyby se snažily sebevíc. Častokrát pocítují ponížení, prohru, vyčlenění z kolektivu a budují si ke sportu a obecně

k pohybu negativní vztah. Chůze je ale pohyb, kde jsme si víceméně všichni rovni a dokážeme se přizpůsobit jeden druhému. Je tedy dobré jít dětem příkladem, budovat u nich k chůzi kladný vztah a vést je k ní.

Je mnoho možností, jak lze děti přesvědčit, že chůze za nějakým cílem může být i zábava. Od běžných rozhovorů, na které nemusí být v domácím prostředí tolik času, přes hádanky, říkadla po různé hry, jakou může být například geocaching. Pro děti najednou pěší výlety získají nový rozměr, kdy nejdou jen odněkud někam, ale jdou cestu za pokladem. Hlavním cílem geocachingu je dostat hráče do přírody, na čerstvý vzduch a spojit užitečné – pohyb s příjemným – nalezení pokladu.

Děti tedy překonávají určitou vzdálenost, vypořádávají se s rozmanitým terénem a trénují tak chůzi, popřípadě běh. Vzhledem k povaze hry, kdy jí může hrát opravdu každý, ať má vlohly jakékoli a kdy není nutný žádný nadstandardní výkon, se každý může cítit jako vítěz už jen proto, že ke schránce došel.

4.3 Geocaching jako fair play

V této hře je také důležitá slušnost a důvěra ze strany hráčů, kteří musí respektovat určitá pravidla. Tvorba keší jejich autory stojí nejen finanční prostředky, ale i tvořivé úsilí a spoustu času. Některé keše jsou velmi propracované. Je tedy důležité je nechat zachované pro další kačery bez jakéhokoli porušení.

Ohleduplnost si geocaching žádá i při samotném hledání ukrytých keší. Kačeři by totiž měli být nenápadní a zbytečně by na sebe ani na schránky neměli upozorňovat. Mohlo by se totiž stát, že by keše našel nezasvěcený mudla, který by je mohl odcizit nebo poškodit.

Děti se tedy tím, že se rozhodnou hru hrát, učí respektovat určitá pravidla, být ohleduplní jak vůči přírodě, tak vůči celé komunitě hráčů. Dále se také učí vážit si práce druhých a být odpovědní za své jednání.

4.4 Geocaching jako prostředek socializace

„Socializace a individuace, tj. rozvoj osobnosti jedince, probíhá v interakci s jinými lidmi, dítě tímto způsobem rozvíjí i svou individualitu, Rozšíření kontaktů mimo rodinu, vztahy s dalšími dospělými a dětmi mu umožňují získat nové zkušenosti, nezbytné pro další osobní vývoj.“ (Vágnerová, 2012, s. 223)

Pro zdravý vývoj dítěte a úspěšnou socializaci je tedy důležité, aby nevyrůstalo izolované od světa a byl mu umožněn, mimo rámec rodiny a známých, kontakt s širší společností, především s jeho vrstevníky, kteří v tomto procesu významně přispívají. „*Děti se při vzájemném setkávání vzájemně napodobují, komunikují spolu, hrají si vedle sebe, objevují se první pokusy o společnou hru, ale také se objevují první konflikty. Pro dítě představují velmi významné zkušenosti, které mu umožní další socializaci a emancipaci.* (Kropáčková in Opravilová, 2016, s. 151)

Geocaching je hra, kterou může hrát opravdu každý. Při hře se potkávají a spolupracují spolu lidé z celého světa, nehledě na věk, pohlaví či společenskou vrstvu. Hra je považována za zpříjemnění volného času a bere se jako příležitost k poznání nových lidí. Nehledí se tedy na rozdíly mezi jedinci a nevzniká tu žádná rivalita. Všichni jsou si ve hře rovni.

Děti mají ve vzniklých situacích, které hra vytváří, možnost v kontaktu s ostatními hráči, svými vrstevníky, uspokojovat různé potřeby a získávat nové zkušenosti v sociální oblasti.

Učí se například projevům solidarity vůči někomu znevýhodněnému, zvládání konfliktů, spolupráci, ale i zvládání pocitu zklamání a lítosti. (Vágnerová, 2012)

Hráči mají mnoho příležitostí, jak se seznámit s ostatními, a to od komunikace přes sociální sítě, například kvůli radám při luštění souřadnic keší, přes setkání se přímo u schránky až po záměrně vytvořená setkání – eventy, kde je příležitost setkat se s ostatními největší.

Organizátoři takovýchto setkání pamatují i na děti. Existuje tedy celá řada eventů, kde se právě děti mohou seznamovat se svými vrstevníky, vytvářet si nová přátelství a kde mají příležitost společně něco zažít. Mimo jiné se také učí plnit určité podmínky a úkoly, které podmiňují účast na eventech. Například musí něco vyrobit nebo donést.

Mezi tradiční eventy vhodné pro děti například patří: Geoskořápky, kdy se obvykle v předvánočním čase pouští vytvořené lodičky ze skořápek se zapálenou svíčkou na řeku Vltavu. Geodýňování, při němž se soutěží o nejoriginálněji vyřezanou dýni. Geodrakiáda, kdy děti mohou pouštět společně draky. Deskohraní, kde je možnost vyzkoušet si různorodé stolní hry, a to od nejsnadnějších až po ty nejsložitější. Kuličkohraní, neboli turnaj ve cvrnkání kuliček, který se tradičně koná v Úvalech u Prahy, nebo také společné krmení labutí, či vánoční event, který se koná na Štědrý den a je spojený se sbíráním kaštanů a krmením zvířátek.

4.5 Geocaching a aktivní čas strávený v přírodě

Předškolní věk by měl být spjatý s pobytem v přírodním prostředí a na čerstvém vzduchu. V dnešní přetechnizované a pohodlné době tomu ale není přikládán tak velký význam jako dříve. Děti tráví většinu času uzavřené v prostorech, což sebou přináší negativní dopady jak na duševní, tak tělesné zdraví. „*Civilizační choroby, jako je nadváha, kardiovaskulární choroby, deprese, alergie a stres, významně snižují kvalitu života. Všechny úzce souvisejí s nedostatkem pobytu a pohybu venku.*“ (Jančaříková a Kapuciánová, 2013, s. 9)

Pobyt v přírodě je tedy nejen pro děti nenahraditelný. Posiluje především ve zdravé míře rozvoj osobnosti a zlepšuje zdraví. (Jančaříková a Kapuciánová, 2013)

Děti jsou v tomto ohledu vázány především na rodiče nebo osoby, které s nimi tráví většinu volného času. Ve svém věku se nemohou samy rozhodovat, kde svůj čas budou trávit. Proto je důležité, aby dospělí pochopili, jak je pobyt v přírodě na čerstvém vzduchu prospěšný, především pro jejich děti (Jančaříková a Kapuciánová, 2013).

Ty si ještě nemohou uvědomovat negativní dopady, které pro ně může nedostatek pobytu a pohybu venku mít. Proto by se dospělí měli snažit u dětí již od útlého věku budovat pozitivní vztah k pobytu a pohybu v přírodě, a to všemi možnými prostředky.

Příroda a pobyt v ní má totiž pro děti opravdu velký význam. Mají možnost se skrz ni seznámit s okolním světem, posilují imunitu, rozvíjí jemnou a hrubou motoriku, zlepšují svou fyzickou zdatnost, sociální vztahy mezi dětmi, budují si k přírodě vztah a nejsou k ní lhostejní. Všechna tato pozitiva ale v dnešní době u dětí bohužel často přebíjí technické vymoženosti a pohodlnost interiérových prostor. Zaměstnaní dospělí kolikrát nemají sílu, čas, nebo nápady, jak takovým technickým vymoženostem konkurovat a jak děti do přírody dostat.

Jedním z prostředků, jak děti k pobytu a pohybu v přírodě motivovat, může být geocaching, který se z největší části odehrává právě v přírodě. Díky hledání ukrytých pokladů se pro děti najednou z nudného výletu či procházky může stát dobrodružství.

Děti se skrze tuto hru, mimo jiné, učí orientovat a pohybovat v reálném, častokrát neznámém terénu, kdy se seznamují s okolním prostředím, které je obklopuje. Dále se učí ohleduplnosti vůči živé a neživé přírodě, kdy se aktivně mohou podílet na její ochraně účastí na CITO eventech. CITO event je setkání hráčů geocachingu, jehož účelem je zlepšení životního prostředí. „*Základní filozofie CITO (Cache In Trash Out) vychází z toho, že pro kačery je příroda prostředím, ve kterém hledají kešky, proto ji jako formu poděkování*

pomohou uklidit či jinak zvelebit.“ (www.kesky.cz cit. [2017-02-22]) Hráči tedy přírodě pomáhají například sběrem odpadků, nebo výsadbou nových stromů (www.kesky.cz cit. [2017-02-22]).

Děti při geocachingu poznávají různorodá místa, přírodní úkazy a živočichy, o kterých se dozvídají nové, zajímavé informace. Taktéž mohou poznávat své hranice ve fyzické oblasti, kdy musí zvládnout určitý terén a překonat nějakou vzdálenost.

5 Geocaching v mateřské škole

Geocaching je hra, která je velice variabilní. Její podstata, nalézt ukrytou keš, je zároveň i cíl, který je sice pro všechny hráče totožný, ale to, jakou si k němu zvolí cestu a jak celou hru pojmu, je na každém z nich.

Nejčastěji je geocaching pojímán jako aktivita, která má být zábavou pro všechny věkové kategorie, jako alternativa trávení volného času. Tato hra nabízí velké množství pozitiv, mezi které se řadí především pobyt a pohyb na čerstvém vzduchu v přírodě, utváření nových přátelství, získávání nových vědomostí a dovedností a rozvíjení schopností.

Vše výše uvedené se odráží v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání. „*Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV) vymezuje hlavní požadavky, podmínky a pravidla pro institucionální vzdělávání dětí předškolního věku. Tato pravidla se vztahují na pedagogické činnosti probíhající ve vzdělávacích institucích zařazených do sítě škol a školských zařízení. Jsou závazná pro předškolní vzdělávání v mateřských školách, v mateřských školách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona, v lesních mateřských školách a v přípravných třídách základních škol.*“ (RVP PV, 2017, s. 5 [cit. 2017-03-08])

V předškolním vzdělávání se v dnešní době hlavní užitou metodou stává hra, která je považována za specifickou formu učení. Hra je přirozenou činností dětí, díky níž dochází k osvojování a rozvoji jejich kompetencí. Pedagogové díky jejímu smysluplnému využití mohou rozvíjet osobnost dítěte (Suchánková, 2014).

Jednou z novodobých her, kterou pedagogové mohou využít je geocaching, který lze díky jeho povaze přizpůsobit podmínkám předškolního vzdělávání, zařadit ho tak do vzdělávací nabídky a využít ho jako jeden z prostředků k naplňování dílčích vzdělávacích cílů RVP PV v jednotlivých vzdělávacích oblastech.

Při realizování geocachingu v mateřských školách je nezbytné tuto hru uzpůsobit jejich prostředí, podmínkám a především dětem, které do jednotlivých mateřských škol docházejí. Ne všechny oficiálně zaregistrované keše jsou totiž pro děti vhodné, a to jak úkoly k luštění souřadnic, tak umístěním jednotlivým krabiček. Nabízí se tedy možnost využívat vlastnoručně založené keše, které fungují na principech hry geocaching, ale vzhledem k tomu, že slouží pouze pro účely konkrétních mateřských škol, nemusí být za každých okolností oficiálně zaregistrované na internetových stránkách. Další možností je využívání oficiálně registrovaných keší od jiných hráčů, u kterých lze využít k luštění GPS souřadnic

původní otázky a úkoly autora, nebo je lze částečně či zcela přeměnit a uzpůsobit je tak potřebám, schopnostem a zkušenostem konkrétních dětí.

Nutná je tedy důkladná příprava ze strany pedagogů. Nejprve je zapotřebí vytvořit, či najít keš, která bude na vyhovujícím místě. Může se nacházet v okolí mateřské školy, na trase výletu, či například v místě konání školky v přírodě. Důležité ale je předem prozkoumat terén a prostředí, kde se daná keš nachází, aby místo nebylo nějakým způsobem pro děti nevhodné či nebezpečné. Je třeba si promyslet organizaci, zda pedagogové půjdou s celou třídou, nebo děti rozdělí na menší skupiny. K vlastnoručně vytvořeným keším, či ke keším s nepřiměřenými úkoly pro děti je také potřeba vytvořit úkoly na luštění GPS souřadnic. Nejčastějším typem je luštění posledního trojčíslí. Dále je zapotřebí zvolit to, podle čeho se děti budou orientovat. Nejvhodnější volbou je nakreslení vlastnoručního plánu. Plánek by měl být jednoduchý a neměl by obsahovat příliš detailů. Jako další možnost se poté nabízí GPS navigace, či chytrý telefon, který je ale vhodnější spíše pro pedagogy. Děti si podle těchto přístrojů mohou kontrolovat správnou polohu a směr. Důležité také je vše vhodně zakomponovat do aktuálního programu.

Hlavní úkolem dětí je poté zjistit, skrze odpovědi na otázky a plnění různých úkolů, konkrétní GPS souřadnice a následně pomocí plánu najít ukrytou krabičku, do které je třeba se zapsat.

5.1 Geocaching a jeho uplatnění ve vzdělávacích oblastech dle RVP PV

Skrze tuto hru se děti učí komunikovat, vyjadřovat, sdělovat dojmy, pocity, zážitky, vycházet s ostatními, přizpůsobovat se, spolupracovat, vypořádat se s prohrou, získávají nové poznatky a dovednosti, učí se, jak být ohleduplní k lidem, zvířatům, i přírodě.

V rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání jsou tyto výstupy konkretizovány a zařazeny do pěti vzdělávacích oblastech, které zní: Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět. (RVP PV, 2017 [cit. 2017 03 08])

Pedagogové tedy mohou v průběhu předškolního vzdělávání skrze geocaching podporovat a sledovat v jednotlivých vzdělávacích oblastech tyto dílčí cíle:

Dítě a jeho tělo

„rozvoj fyzické i psychické zdatnosti“ a „vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu“ (RVP PV, 2017, s. 15 [cit. 2017-03-08])

Dítě a jeho psychika

V podkapitole Jazyk a řeč se jedná o „rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)“ a „rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu“ (RVP PV, 2017, s. 17 [cit. 2017-03-08])

V podkapitole Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace se jedná o „rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)“; „posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)“; „vytváření základů pro práci s informacemi“ a „osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)“ (RVP PV, 2017, s. 19 [cit. 2017-03-08])

V podkapitole Sebepojetí, city, vůle se jedná o „poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)“; „rozvoj schopnosti sebeovládání“; „rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat“; „rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit“; „rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání“ a „získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci“ (RVP PV, 2017, s. 21 [cit. 2017-03-08])

Dítě a ten druhý

„seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému“; „osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem“; „posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)“; „vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)“; „rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních“; „rozvoj kooperativních dovedností“ a „ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými“ (RVP PV, 2017, s. 23 [cit. 2017-03-08])

Dítě a společnost

„rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané“; „rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému

prostředí a zvládat jeho změny“; „vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách“ a „seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije“ (RVP PV, 2017, s. 25 [cit. 2017-03-08])

Dítě a svět

„seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu“; „vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách“; „pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit“; „osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy“; „rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách“; „rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám“ a „vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí“ (RVP PV, 2017, s. 27, 28 [cit. 2017-03-08])

5.2 Geocaching jako nástroj k diagnostice dítěte předškolního věku

Dospělí mají zájem o vývoj dítěte a individuální přístup k němu. Snaží se mu tedy vytvořit co možná nejlepší podmínky pro jeho rozvoj. Pokud chceme uspokojovat vývojové potřeby, pozitivně ovlivňovat rozvoj dítěte a aktivně tak do něj zasahovat, je nutné tyto možnosti a potřeby znát a orientovat se v nich (Bednářová a Šmardová, 2015).

S tím úzce souvisí sledování vývoje dítěte. Geocaching je velice variabilní hra, se kterou se dá různými způsoby pracovat a která může být cestou poznání dětí, jejich silných a slabých stránek osobnosti.

Silné stránky mohou být oporou při rozvíjení oblastí, které nejsou na tak dobré úrovni a skrze které také můžeme podporovat talent a nadání (Bednářová a Šmardová, 2015).

Správným užitím se tedy může geocaching stát jedním z prostředků, které přispívají k pedagogické diagnostice dětí. *„Pedagogická diagnostika zaměřená na dítě spočívá ve zjištění a posouzení aktuálního stavu poznatků nebo vědomostí, dovedností a zkušeností dítěte a jeho schopností adaptovat se na nové situace ve skupině dětí a v denních činnostech.“ (Kotátková, 2014, s. 179)*

Podle Opravilové (2004), nám má prostřednictvím hry pedagogická diagnóza pomoci zjistit aktuální stav rozvoje dítěte, individuální schopnosti a nadání, specifické potřeby a případné odchylky od uznávaných mezníků a norem.

Možnost, jak využít geocaching jako nástroj k diagnostice, se nabízí především u přípravy úkolů k luštění souřadnic keše, u kterých by byly původní úkoly neadekvátní k věku a schopnostem dětí, popřípadě u keší vlastních. Další aktivity spojené s geocachingem, kde můžeme u dětí sledovat jejich rozvoj jsou například i u tvoření výrobků a kresby obrázků, které poté slouží na výměnu za předměty v nalezené krabici. V neposlední řadě pak také pozorování dětí při hledání samotné keše v terénu.

Pedagogové mají při plánování a realizaci možnost zvolit takové činnosti, otázky a úkoly, které jim budou nápomocny při vedení tzn. diagnostických portfolií, která dokumentují vývoj jednotlivých dětí.

Bednářová a Šmardová (2015) ve své publikaci *Diagnostika dítěte předškolního věku* uvádí ucelený systém vývojových oblastí, co by v které oblasti měly umět děti od 3 do 6 let.

Z těchto oblastí lze skrze připravené úkoly, díky kterým se poté zjistí GPS souřadnice ukryté keše, u dětí sledovat různé oblasti.

Podle Bednářové a Šmardové (2015) jsou to tyto:

- motorika, grafomotorika, kresba
- zrakové vnímání a paměť
- vnímání prostoru a prostorové představy
- vnímání času
- řeč
- sluchové vnímání a paměť
- základní matematické představy
- sociální dovednosti
- hra

Motorika, grafomotorika, kresba

Motorické schopnosti se dále dělí na hrubou motoriku, kdy pozorujeme pohyblivost dítěte, jeho koordinaci, zda je schopné udržet rovnováhu. Úroveň hrubé motoriky lze vysledovat především při pohybu dětí v přírodě, tedy při samotném hledání keše, kdy cestu za pokladem můžeme prokládat různými úkoly. Zařazujeme poskoky, přechody přes spadlé kmeny, u kterých se nejprve ujistíme, zda nejsou pro děti nebezpečné, nebo překračování překážek. Dále se motorické schopnosti dělí na jemnou motoriku, kdy je při luštění souřadnic vhodné zařazovat rukodělné činnosti, volit úkoly s drobnými předměty, nebo záměrně zařazovat například stříhání. Další rovinnou je grafomotoriku, kdy je vhodné využití úkolů spojených s kresbou, či pracovní listy s předkreslenými prvky.

Zrakové vnímání a paměť

Zrakové vnímání se dále dělí na vnímání barev, vnímání figury a pozadí, zrakové rozlišování, vnímání části a celku, oční pohyby a zrakovou paměť. V oblasti zrakového vnímání je vhodné zařazovat úkoly, které souvisí s volbou, přiřazením a pojmenováním barev a jejich odstínů. V oblasti vnímání figury a pozadí, je vhodné, například formou pracovních listů, zařazovat úkoly na vyhledávání předmětů a objektů na obrázku, a to bez předlohy i podle ní, nebo takové úkoly, kdy děti musí odlišit dva překrývající se obrázky, či vyhledávat tvary na pozadí. V oblasti zrakové rozlišování, jsou to otázky a úkoly na vyhledávání různě lišících se obrázků, či rozhodování, zda jsou dva obrázky totožné či nikoli. V oblasti vnímání části a celku se nabízí využití puzzle, či různých skládaček. V oblasti zrakové paměti je možné využití Kimovy hry¹⁰. Oční pohyby na řádku můžeme sledovat průběžně u různých úkolů.

Vnímání prostoru a prostorové představy

Úroveň vnímání prostoru a prostorových představ lze vysledovat především při hledání keší, kdy se děti orientují v reálném prostředí pomocí plánu. Je vhodné cestu a samotné hledání krabičky doplňovat otázkami zaměřenými na orientaci, aby děti věděly, kde se nacházejí a kam jdou, aby odpovídaly s využitím slov vpravo, vlevo, nahoře, dole a aby využívaly předložkové vazby na, do, v, před, za, nad, pod, vedle, mezi atd.

Vnímání času

V oblasti vnímání času se nabízí například úkoly spojené s pohádkami a příběhy, kdy děti řadí obrázky podle posloupnosti děje a rozlišují, co se stalo nejdříve, později a naposledy.

Řeč

V oblasti řeči jsou vhodné úkoly, kdy děti pojmenovávají běžné věci, vysvětlují, na co nám slouží, tvoří nadřazené pojmy, a naopak zařazují různé obrázky a předměty pod nadřazené pojmy. Dále je vhodné pracovat s příběhy či pohádkami a dát dětem prostor pro převyprávění, popsání dějové posloupnosti, či vyprávění podle obrázku. Při této příležitosti u dětí můžeme sledovat výslovnost, artikulaci a oční kontakt.

¹⁰ Kimova hra – neboli „Kimovka“, je hra na procvičování paměti. Hráči se určitou chvíli dívají na předměty, ty se po chvíli zakryjí a některé z nich se odeberou. Po odkrytí hráči hádají, které předměty chybí.

Sluchové vnímání a paměť

Při sledování oblasti sluchového vnímání a paměti je vhodné využívat vyprávěných či čtených příběhů nebo například vytvářet úkoly na poznávání zvuků bez zrakové opory.

Základní matematické představy

V oblasti základních matematických představ se nabízí úkoly, kde mohou děti porovnávat, třídit a utvářet skupiny, řadit podle různých kritérií, či například určovat množství.

Sociální dovednosti

V oblasti sociálních dovedností můžeme během celé hry, tedy při luštění a hledání keše, pozorovat, zda projevují zájem o ostatní děti, zda s nimi kooperují a respektují je, zda se snaží dodržovat pravidla, umí myslet na druhé a umí se podělit, zapojují se do činnosti ve skupině a vzájemně si pomáhají, zda jsou zdvořilé, znají základní pravidla chování na ulici, projevují samostatnost, vytrvalost, či zda umí trpělivě překonávat překážky.

Hra

Vzhledem k tomu, že je geocaching hra, můžeme také sledovat, zda jsou vůbec děti schopné akceptovat pravidla, daří se jim vyrovnávat s prohrou, či zda uplatňují vlastní iniciativu a jak se na hru dokáží soustředit.

Díky geocachingu tak lze záměrně vytvořenými otázkami a úkoly, jak při luštění GPS souřadnic, tak při pohybu v terénu, zjišťovat vývojovou úroveň jednotlivých dětí i celé skupiny. Dále lze také zjistit, co dětem jde, co už bez větších problémů zvládají, nebo co jim naopak dělá problémy a na co je tedy třeba se zaměřit.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 Metody a sběr dat

K dosažení cílů této práce a nalezení odpovědí na problémové otázky byly kombinovány metody zúčastněného pozorování a dotazníku.

Kombinaci těchto metod jsem zvolila záměrně, z důvodu co nejpřesnějších informací získaných z vlastního pozorování a z dotazníků přímo od pedagogů z mateřské školy.

6.1 Výzkumný soubor

Pozorování a dotazníkové šetření probíhalo v mateřské škole Petrklíč a jejím blízkém okolí. Mateřská škola Petrklíč je soukromým zařízením a sídlí v Praze 16 (dříve Praha–Radotín). V budově jsou celkem čtyři třídy, z nichž dvě jsou s prvky programu „Začít spolu“. Pod mateřskou školu spadá ještě jedna třída, která se nachází mimo objekt a respektuje principy lesních školek. Pozorování probíhalo s dětmi ze dvou tříd mateřské školy, které využívají prvky programu „Začít spolu“. Jedna třída byla třída starších dětí – Předškoláci, kam chodí děti od 5 do 7 let. Druhá třída byla třída mladších dětí – Sluníčka, kam chodí děti od 3 do 5 let. V každé třídě jsem vždy s dětmi strávila tři po sobě jdoucí dny. Se staršími dětmi jsem program realizovala ve dnech od 13.2. do 15.2. 2017. S mladšími dětmi jsem program realizovala následující týden ve dnech od 20.2. do 23.2. 2017. Programu se vždy účastnily všechny děti, které v ten den byly zrovna ve třídě přítomné. Normální stav v obou třídách je kolem patnácti dětí. Vzhledem ke zvýšené nemocnosti jich ale v tyto termíny bylo přítomno kolem deseti, tedy méně než obvykle.

Dotazníkové šetření bylo předloženo celkem čtyřem pedagogům z mateřské školy Petrklíč, kteří byli přítomni u realizace hry geocaching s dětmi. Návratnost dotazníků činila 100 %.

6.2 Zpracování dat

Pro zpracování dat při zúčastněném pozorování bylo využito předem připravených záznamových tabulek vytvořených v MS Office 365 Pro Plus v programu Microsoft Office Word (záznamové tabulky jsou shodné s výsledkovými, viz kapitola Výsledková část, podkapitola Výsledky pozorování), u kterých jsem vycházela z knihy *Diagnostika dítěte předškolního věku: co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let* (Bednářová a Šmardová, 2015)

a kam jsem v průběhu pozorování podle předem zvolené škály zaznamenávala, zda děti daný úkol zvládají či nikoli.

Při zúčastněném pozorování jsem zařazovala tyto úkoly a sledovala skrze ně u dětí podle knihy *Diagnostika dítěte předškolního věku: co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let* (Bednářová a Šmardová, 2015) tyto oblasti:

1. úroveň

U starších dětí

- Přečtení pohádky – sluchové vnímání a paměť (naslouchání)
- Převyprávění pohádky bez obrázkového doprovodu – řeč (lexikálně-sémantická rovina)
- Řazení obrázků podle posloupnosti děje – vnímání času
- Určení, co se stalo nejdříve, později, naposled – vnímání času
- Odpovědi na otázky – řeč (pragmatická rovina)

U mladších dětí

- Přečtení pohádky – sluchové vnímání a paměť (naslouchání)
- Řazení obrázků podle posloupnosti děje – vnímání času
- Převyprávění pohádky podle obrázků – řeč (lexikálně-sémantická rovina)
- Určení, co se stalo nejdříve, později, naposled – vnímání času
- Odpovědi na otázky – řeč (pragmatická rovina)

2. úroveň

U starších i mladších dětí

- Přečtení pohádky – sluchové vnímání a paměť (naslouchání)
- Poskládání obrázku – zrakové vnímání a paměť (zraková analýza a syntéza)
- Řazení postav – vnímání času
- Určení, kdo je první, poslední, uprostřed, prostřední, předposlední, hned před, hned za – vnímání prostoru a prostorové představy
- Pojmenování ovoce a zeleniny – řeč (lexikálně-sémantická rovina)
- Určení, co je ovoce a co je zelenina – řeč (lexikálně-sémantická rovina)
- Počítání kusů ovoce a zeleniny – základní matematické představy (množství)

- Určování, zda je množství méně, více či stejně – základní matematické představy (porovnávání)

3. úroveň

U starších dětí

- Rozlišování tvarů, které jsou stejné – zrakové vnímání a paměť (zraková diferenciacce)
- Spojování tvarů – grafomotorika
- Pojmenování tvarů – řeč (lexikálně-sémantická rovina), základní matematické představy
- Přiřazení předmětů, které k sobě patří – řeč (lexikálně-sémantická rovina)
- Vysvětlení, k čemu předměty slouží – řeč (lexikálně-sémantická rovina)
- Pojmenování zvířat na obrázcích – řeč (lexikálně-sémantická rovina)
- Tvorba nadřazeného pojmu pro všechna zvířata z obrázků – řeč (lexikálně-sémantická rovina)

U mladších dětí

- Přečtení pohádky – sluchové vnímání a paměť (naslouchání)
- Rozlišování tvarů, které jsou stejné – zrakové vnímání a paměť (zraková diferenciacce)
- Spojování tvarů – grafomotorika
- Pojmenování tvarů – řeč (lexikálně-sémantická rovina), základní matematické představy
- Odlišení výrazněji jiného obrázku v řadě – zrakové vnímání a paměť (zrakové rozlišení)
- Pojmenovávání běžných věcí na obrázku – řeč (lexikálně-sémantická rovina)
- Pojmenování základní barvy – zrakové vnímání a paměť (barva)
- Přiřazení základní barvy – zrakové vnímání a paměť (barva)

K vyhodnocování náročnosti zvolených úkolů a ke zjištění stupně rozvoje jednotlivých dětí jsem zvolila škálu, která byla nápomocná k dosažení cílů práce a zodpovězení problémových otázek. Vše jsem sledovala na škále: zvládá, zvládá s menšími obtížemi, zvládá s dopomocí, nezvládá.

- **Zvládá**
Dítě samostatně splní úkol, či vykoná činnost dle instrukcí. Nepotřebuje žádnou další podporu nebo vysvětlení od dospělého či kamarádů. Ve svém jednání si je jisté, nechybuje.
- **Zvládá s menšími obtížemi**
Dítě samostatně splní úkol, či vykoná činnost dle instrukcí. Nepotřebuje žádnou pomoc, maximálně další vysvětlení od dospělého či kamarádů. Dítě na práci potřebuje delší čas, někdy chybí, ale je schopné se samo opravit.
- **Zvládá s pomocí**
Dítě splní úkol, či vykoná činnost dle instrukcí. Není si ale jisté ve svém jednání, potřebuje pomoc, podporu, další vysvětlení od dospělého či kamaráda.
- **Nezvládá**
Dítě nesplní úkol, nevykoná činnost dle instrukcí ani za předpokladu podpory, dalšího vysvětlení či pomoci.

Vzhledem k nízkému počtu dětí ve třídě jsem si výsledky zaznamenávala do tabulek u všech dětí v průběhu pozorování. Tabulky tedy ukazují, zda a jak děti zvládaly jednotlivé úkoly, tedy náročnost zvolených úkolů a úroveň vývoje jednotlivých dětí ve sledovaných oblastech (viz kapitola Výsledková část, Výsledky pozorování). Při účasti vyššího počtu dětí by bylo vhodné pozorovat pouze vybrané jedince, nebo zvýšit počet osob, které děti pozorují a zaznamenávají výsledky.

Při hledání keše v terénu jsem, u obou věkových skupin a ve všech úrovních také zjišťovala, jak děti zvládaly orientaci podle plánu. Všimla jsem si, zda si děti dokáží plánek správně zorientovaly, zda uměly určit, kde je vpravo a vlevo, zda poznaly, co znázorňují nákresy na plánu ve skutečnosti, zda k orientaci využívaly pomocných čísel či obrázků v plánu, kde se podle plánu právě nacházely, nebo zda věděly, kudy ke keši dojít.

Vzhledem k náročnosti sledování všech dětí v terénu při hledání, jsem vše zaznamenávala pouze na škále: zvládá, zvládá s pomocí, nezvládá.

- **Zvládá**
Dítě je schopné se podle plánu zorientovat samo. Ví, kde se na plánu nachází, většinou umí i určit, kde je vpravo a vlevo. Dítě také ví, kudy dojde ke keši. Obejde se zcela bez pomoci, nebo potřebuje dopomoc v minimální míře.
- **Zvládá s dopomocí**
Dítě se podle plánu dokáže orientovat, ale potřebuje k tomu dopomoc dospělého. Ten dítě nenaviguje, ale pouze mu například pomůže správně zorientovat plánek, či mu ukáže záchytné body, které dítěti v orientaci pomůžou.
- **Nezvládá**
Dítě není schopné se podle plánu zorientovat. Znemožňuje to tak realizaci hry.

Výsledky v tabulce (viz kapitola Výsledková část, podkapitola Výsledky pozorování) ukazují, zda se děti při hře dokázaly orientovat podle plánu a byly tak schopné najít ukryté keše.

Pro zpracování dat dotazníkového šetření bylo využito tabulek vytvořených v MS Office 365 Pro Plus v programu Microsoft Office Word.

6.3 Zúčastněné pozorování

K pozorování jsem si vybrala děti dvou věkových skupin, 3 až 5 let a 5 až 7 let. S každou skupinou jsem strávila tři po sobě jdoucí dopoledne. Celý program jsem vedla sama, pedagogové do něj nijak výrazně nezasahovali. Program byl každý den motivován jednou pohádkou, kterou jsem dětem vždy četla z knihy *Začínáme číst* (Tetourová, 2016) a nesl název „Z pohádky do pohádky“. První část programu – luštění keše, probíhala vždy ve třídě, druhá část – hledání keše, následně probíhala v rámci vycházky v blízkém okolí budovy mateřské školy.

Pozorování bylo založeno na absolvování tří úrovní luštění a hledání keší, u kterých se stupňovala náročnost. V první úrovni děti měly polohu keše již známou a hledaly v pro ně známém a prozkoumaném prostředí, kam často chodí – na zahradě u školky. Při hledání jsem měla děti vést. Při druhé variantě již děti musely plnit úkoly s předpokladem, že jim budu nápomocná a budu luštit s nimi. Keš poté měly hledat v pro ně známém, ale ne tak prozkoumaném prostředí, kam občas chodí na vycházky – u potoka v lese v blízkosti

mateřské školy. Při hledání již děti měly vést, ale já jim měla být stále nápomocná, když by bylo zapotřebí. Třetí varianta byla zamýšlena jako nejsložitější. Keš měly luštily primárně děti bez mé pomoci a při hledání měly vést, já měla být pouze jako dozor. Děti ale měly mít možnost kdykoli se na mě obrátit, když by si nevěděly rady.

Prostředí je měněné z důvodu zjištění, zda by byly děti schopné hledat keš například na výletě, na škole v přírodě nebo v zoologické zahradě, kde pro ně není prostředí známé a prozkoumané. To děti nutí soustředit se na plánek a rozvíjet tak orientaci, aby nešly například po zahradě podle paměti a znalostí, které o prostředí mají.

Úkolem dětí tedy bylo každý den najít jednu schovanou krabičku – keš, jejíž poloha byla v první variantě známá, v dalších dvou variantách jí děti skrze zadané úkoly musely vyluštit. Starší skupina již pracovala s čísly a luštila tak pomocí tří úkolů vždy poslední trojčíslí GPS souřadnice ukryté schránky. V mladší skupině jsem kvůli věku dětí zvolila variantu, kde děti místo luštění tří čísel musely vždy získat tři body, aby se jim odкрыla poloha ukryté schránky.

Pro realizaci hry geocaching s dětmi v mateřské škole jsem v první a druhé variantě využila vlastnoručně vyrobené a zaměřené keše, které nejsou oficiálně registrovány. Tuto variantu jsem zvolila proto, abych mohla přizpůsobit umístění krabiček poloze mateřské školy, věku dětí a jejich zkušenostem se samotnou hrou. Pro třetí variantu jsem zvolila oficiálně zaregistrovanou keš, u které jsem si předem ověřila, že je ukrytá na místě vhodném pro hledání se skupinou dětí. Uzpůsobila jsem si pouze úkoly k luštění, jelikož původní varianta od autora nebyla vzhledem k věku dětí a mému záměru vhodná. Bylo nutné zjistit číslo pouličního osvětlení a poté dosadit do vzorce daného autorem keše a vypočítat tak souřadnice.

Z důvodu, že se pak nález oficiálně registrované keše musí zveřejnit na profilu na webových stránkách, zaregistrovala jsem mateřskou školu Petrklíč a vytvořila jí vlastní profil pod přezdívkou „MŠ Petrklíč“.

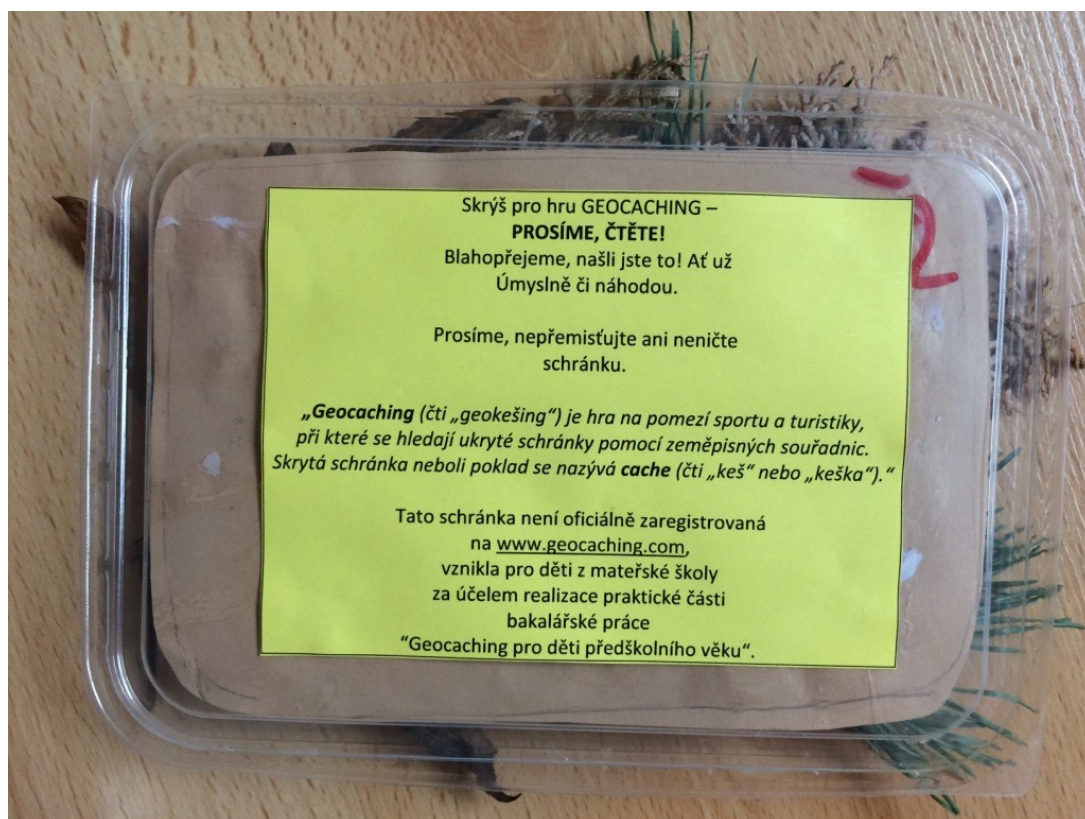
Před samotným pozorováním jsem tedy nejprve vytvořila dvě keše pro první a druhou variantu, které jsem využila pro obě skupiny. Keše se nijak nelišily od těch oficiálně registrovaných. Vytvořila jsem je z plastových krabiček a následně je polepila přírodninami, kvůli maskování. Každá krabička obsahovala papírový bloček, tužku, věci na výměnu a pro jistotu pro náhodné nálezce i mudlokartu, na kterou jsem navíc napsala, za jakým účelem byly tyto krabičky vyrobeny a že nejsou oficiálně registrované. Z důvodu, že se v poslední keši nenacházely žádné předměty na výměnu, ukryla jsem do ní dětem samolepky.

Obrázek 1: keš 1

(Zdroj: archiv autorky)

Obrázek 2: mudlokarta v keši 1

(Zdroj: archiv autorky)

Obrázek 3: bloček, tužka, křída na výměnu v keši 1

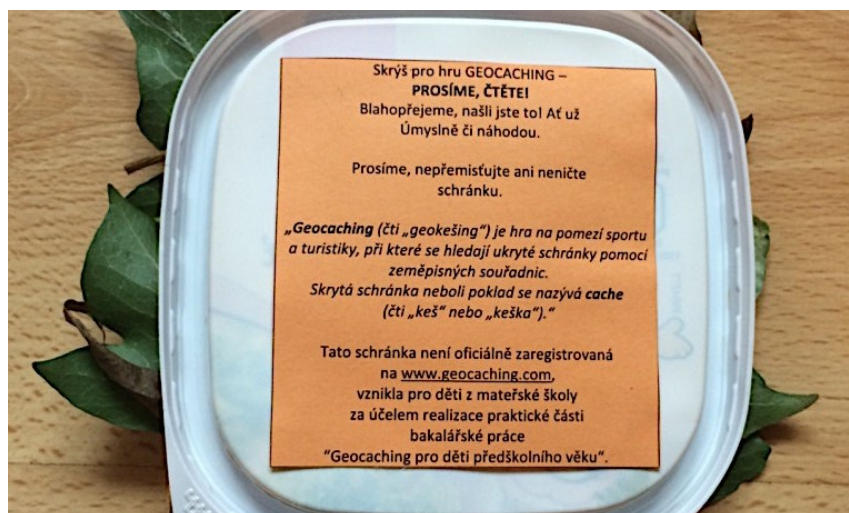
(Zdroj: archiv autorky)

Obrázek 4: keš 2

(Zdroj: archiv autorky)

Obrázek 5: mudlokarta v keši 2

(Zdroj: archiv autorky)

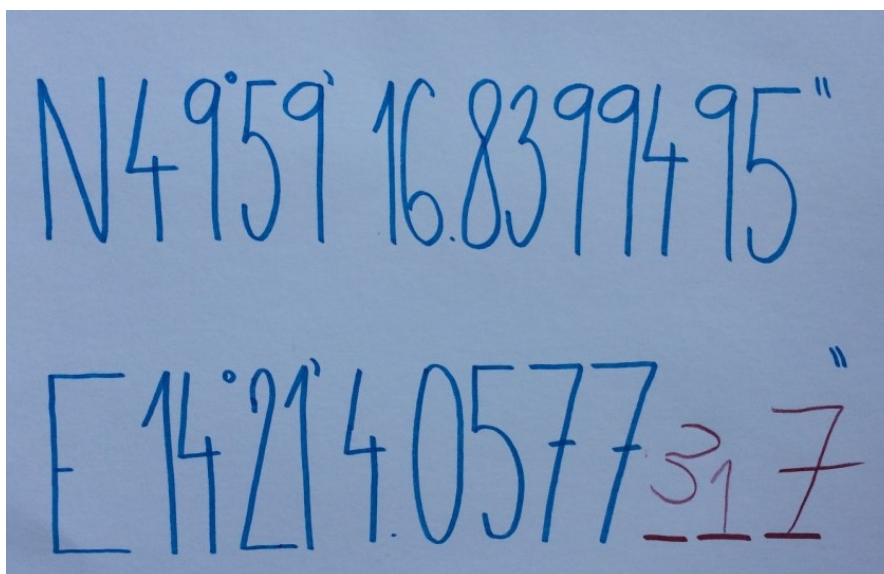
Obrázek 6: bloček, tužka, pexeso na výměnu v keši 2

(Zdroj: archiv autorky)

Ke každé keši bylo poté nutné vytvořit úkoly k luštění (viz příloha 2, 3). Některé úkoly byly pro obě skupiny identické, některé se kvůli věku dětí lišily. Oběma skupinám jsem po každém úkolu předložila arch se třemi možnostmi (příklad archu viz příloha 5), ze kterých děti vybíraly správnou odpověď. Předškoláci měli za každou možnou odpověď číslo, když vybrali správné odpovědi, čísla popořadě zapisovali na arch se souřadnicí, které chybělo právě poslední trojčíslí (viz obrázek 7).

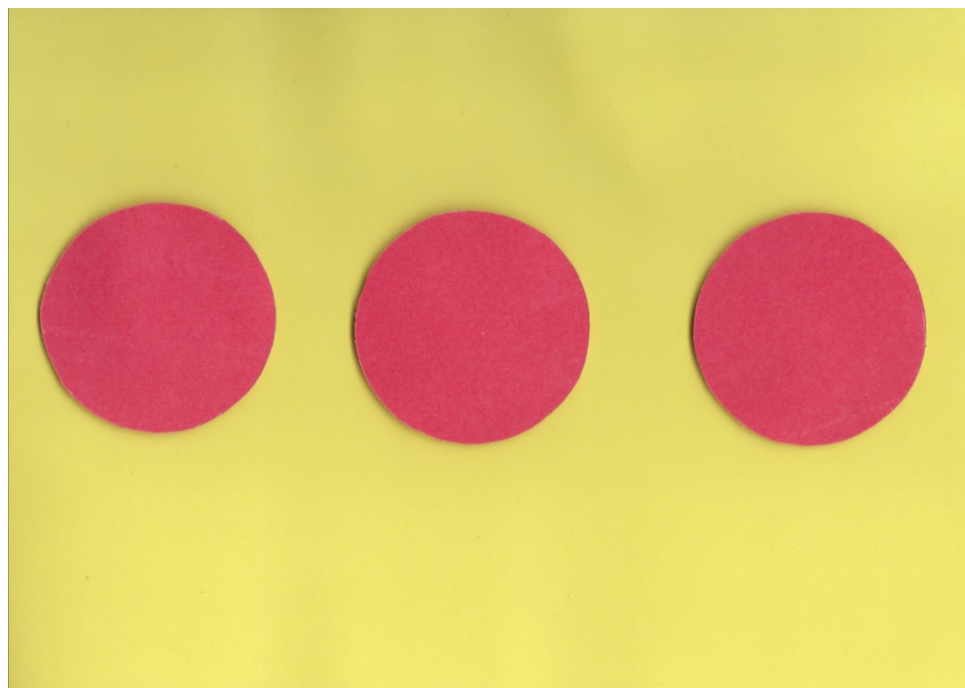
Obrázek 7: souřadnice

(Zdroj: archiv autorky)

Sluníčka za každou správnou odpověď vždy dostala bod. K odhalení polohy keše vždy musela získat tři body. Pro lepší představu jsem dětem vytvořila kartu, na kterou jsem po získání každého bodu pomocí suchého zipu lepila červená kolečka, která znázorňovala body.

Obrázek 8: body (Sluníčka)

(Zdroj: archiv autorky)

Ke všem třem keším jsem poté ještě vytvořila plánky (viz příloha 6, 7, 8, 9), podle kterých pak děti krabičku hledaly. Plánky byly kresleny podle reálného prostředí, kde se nacházela ukrytá schránka. Neobsahovaly příliš mnoho podrobností a byly barevné.

U první a třetí varianty byly plánky obou skupin totožné. Ve druhé variantě se starší děti orientovaly podle posledního dvojčíslí na štítku, které se nacházelo na pouličním osvětlení. Mladším dětem jsem variantu zjednodušila a k číslům na pouličním osvětlení jsem nalepila jednoduché obrázky (viz příloha 10), které se shodovaly s obrázky na plánku. Na pláncích bylo zakresleno nejbližší okolí keše, nezobrazovaly tedy cestu přímo od budovy mateřské školy. Děti plánek dostaly vždy již ve třídě a když poznaly, kde dané místo je, vydali jsme se k němu. Když jsme se dostali na místo, které již bylo na plánku, děti jsem na to upozornila.

Díky změnám prostředí a náročnosti luštění jsem tedy zjišťovala, jak a v čem konkrétně děti potřebují pomoc a podporu.

6.3.1 Předškoláci

Program „Z pohádky do pohádky“ jsem nejprve absolvovala se staršími dětmi ve třídě Předškoláků. U dětí jsem již byla před pár měsíci na pedagogické praxi, takže si mě většina z nich pamatovala. S dětmi, které se se mnou nesetkaly, nebo si mě nepamatovaly, jsem měla možnost seznámit se ještě před začátkem řízeného programu při ranní volné hře.

1. úroveň

V den realizace první úrovně bylo ve třídě Předškoláků přítomno 10 dětí (7 dívek a 3 chlapci). Jeden chlapec se k nám později ještě přidal. Není zaznamenán v tabulkách. Dopolední program trval bez vycházky přibližně 1 hodinu, z čehož 25 minut byla dramaturgie pohádky. Program byl motivován pohádkou O Červené Karkulce a byl rozdělen na tři části. Nejprve jsem děti seznámila s hrou, poté byla hlavní část s úkoly a divadlo a na závěr děti dostaly plánky, o kterých jsme si povídali.

V úvodní části jsem děti v ranním kruhu seznámila s hrou geocaching a vysvětlila jim její princip. Vzhledem k tomu, že hru nikdo z dětí předtím neznal, snažila jsem se jí při prvotním vysvětlování přiblížit pomocí bojovky, které všechny děti znají a alespoň jednou nějakou absolvovaly. Nejprve jsme si tedy povídali o tom, co je cílem bojovky, zda musí něco splnit, aby našly poklad a podle čeho se orientují, aby se neztratily a došly k cíli.

V návaznosti na to jsem dětem začala povídat o hře geocaching. O tom, co je jejím cílem, co se konkrétně hledá, jak keš může vypadat, kde všude může být ukrytá, co v ní obvykle nalezneme, jak funguje výměna věcí v krabici, a především jak se při hledání máme chovat. Do vysvětlování jsem se pomocí kladení otázek snažila zapojit i děti. Ptala jsem se tedy, podle čeho bychom keš mohli najít, jak zjistíme, kam máme jít, když nevíme, kde místo je. Děti samy přišly na mapu a GPS navigaci. U předškoláků jsem tedy do vysvětlování zapojila i popis GPS navigace a GPS souřadnic, které se při této hře pomocí různých otázek a úkolů luští. Děti po celou dobu poslouchaly, odpovídaly na otázky a také kladly své vlastní.

V první variantě děti nic luštit nemusely. Řekla jsem jim, že jedna pohádková postava nám ušetřila práci a rovnou nám dala plánek, kde je keška zakreslená. Aby se ale dozvěděly, která pohádková postava to byla, musely si nejprve poslechnout pohádku, kterou po přečtení společně převyprávěly a dále řadily do správného pořadí kartičky s obrázky podle děje.

Poté jsem do programu zapojila ještě dramatizaci celé pohádky O Červené Karkulce. Předpokládala jsem, že děti budou stydlivé a nebudou se chtít divadla zúčastnit, ale až na dvě dívky chtěly hrát všechny děti. Karkulka měla nejprve za úkol vybrat do košíčku věci, které v pohádce nesla babičce. Dívka vybírala mezi těmito předměty: bábovka, klíče, peněženka, víno, květiny a papírové kapesníky. S výběrem neměla problém, pamatovala si, co se v pohádce říkalo.

Hrálo 5 dětí (maminka, Karkulka, vlk, myslivec a vypravěč – 3 dívky, 2 chlapci). Všechny děti měly dobrý řečový projev, chápaly a používaly přímou řeč, využívaly rekvizity. Zbytek dětí dělal publikum, když někdo nevěděl, napovídaly.

Obrázek 9: Karkulky košíček

(Zdroj: archiv autorky)

Obrázek 10: dramatizace pohádky O Červené Karkulce

(Zdroj: archiv autorky)

Na závěr celého programu jsem dětem rozdala plánky místa úkrytu první keše (viz příloha 6). Dětem jsem dala instrukci, kdo pozná, jaké místo je na plánu zakreslené, ať mapu položí na zem. 7 dětí místo poznalo po velmi krátkém čase, 3 děti (2 dívky a 1 chlapec) místo poznaly po malé nápovědě.

V mezičase, kdy se děti oblékaly jsem se individuálně ptala, zda poznají, co je na plánu zakresleno, včetně červeného křížku (označení keše), tedy jestli také vědí, kde kešku hledat. 9 dětí nemělo problém, 1 chlapec potřeboval více času na rozmyšlenou, ale vše poznal.

Když děti dostaly plánek do rukou, všímala jsem si, jestli ho mají všechny dobře orientovaný a není někdo, kdo by ho měl například vzhůru nohama. Všechny děti to zvládly. Poté měly děti za úkol najít a ukázat prstem cestu, kudy by ke kešce šly. Nabízely se dvě možnosti. 9 dětí volilo jasnou nejkratší cestu, jedna dívka zvolila druhou variantu.

Poté jsme se vydali ven. Na místo hledání, na zahradu lesní třídy, jsme došli všichni společně. Cestou děti hledaly nějaké hezké přírodniny či kamínky, které by do kešky mohly dát na výměnu.

Vzhledem k tomu, že s hrou geocaching neměly děti do této doby zkušenost, rozhodla jsem se je rozdělit na trojice. Keš tedy děti chodily hledat postupně. Ostatní děti si mezitím hrály na zahradě, kde dělala dozor paní učitelka. V průběhu hledání se k nám připojil ještě jeden chlapec, který do školky dorazil později.

Před samotným hledáním jsem se vždy každé trojice zeptala, zda dokáží na plánu ukázat, kde se právě nacházíme a kam pro krabičku půjdou. Všechny děti, kromě jedné dívky, se na plánu i v prostoru orientovaly velice dobře. Při hledání byla dohoda taková, že pouze zjistí, kde krabička je a nechají jí tam ležet pro ostatní kamarády, kterým nic neprozradí. Taky jsme si připomněli, že při hledání kešky jsme nenápadní a potichu. Všichni tato pravidla dodržely. Keš byla maskovaná pod listy a na první pohled nebyla vidět. Děti jí tedy musely chvíli hledat, ale nebylo to pro ně nijak složité.

Poslední trojice vzala krabičku a donesla jí ostatním. Společně jsem jí otevřely a ujistily se, že tam je vše, co tam má být (bloček, tužka a věci na výměnu – křídý). Děti cestou nasbíraly různé kamínky a kaštiny, které se jim líbily a za křídý je vyměnily. Jedna dívka zapsala celou třídu do logbooku pod jménem „Předškoláci“ a já doplnila datum, na kterém jsme se s dětmi společně shodli.

Paní učitelka druhý den říkala, že z kříd z kešky měly děti ohromnou radost, a ještě ten den si venku kreslily plánky s červenými křížky (označení pokladu).

Obrázek 11: Předškoláci s první nalezenou keškou

(Zdroj: archiv autorky)

2. úroveň

V den realizace druhé úrovně bylo ve třídě Předškoláků přítomno 10 dětí (5 dívek a 5 chlapců) z předchozího dne a 2 chlapci a 1 dívka, kteří první den přítomni nebyli. Celkem tedy 10 dětí. Dopolední program trval bez vycházky přibližně 30 minut. Druhá úroveň již byla o něco těžší než první den. Bylo nutné luštění souřadnic. Program byl rozdělen na tři části a byl motivován pohádkou O Veliké řepě.

V úvodní části jsem dětem řekla, ať se kamarádům, kteří první den programu chyběli, pokusí vysvětlit, co hrajeme za hru, jaká jsou její pravidla a co zažily předchozí den. Děti si nevzpomněly na název „Geocaching“, ale věděly, že se hledá keška, jak může vypadat, kde může být ukrytá i jak se při hledání máme chovat. Děti si vzpomněly i na to, podle čeho kešku můžeme hledat (plánek, mapa, navigace). Nevzpomněly si na přesný název „GPS souřadnice“, ale věděly, že je to dlouhé číslo, které se dává do navigace a které je při této hře potřeba vyluštit.

Poté jsem dětem ukázala papír s GPS souřadnicemi, kterým chybělo poslední trojčíslí. V hlavní části tedy na děti čekaly tři úkoly (viz příloha 2), které je dovedly k chybějícím číslům. Podle prvního úkoly děti poznaly pohádku O Veliké řepě, kterou jsem jim poté přečetla a ke které se vázaly úkoly k luštění.

Po vyluštění jsme společně s dětmi zadali souřadnice do navigace a sledovali, zda jsme luštili správně. Děti měly z výsledku velikou radost a nemohly se dočkat, až kešku půjdou hledat. Na závěr jsem dětem rozdala plánky a zjišťovala, zda poznají, kde se místo nachází. Oproti předchozí variantě, kdy hned věděly, musely chvíli přemýšlet. Objevily se dva nápady, kde může být schránka ukrytá. Děti tedy spolu diskutovaly a měly hledat argumenty, proč právě jejich varianta je správně (zda jsou na místě takové lampy, zda je širší cesta než řeka, nebo je to potok atd.). Nakonec jsme se ale všichni domluvili na jednom místě, které bylo správnou volbou.

Děti jsem se také ptala, zda poznají, co je na plánu zakresleného. Kromě odpadkového koše, který poznaly jen dvě děti (byly si jisté místem, které si myslely a věděly, že se tam koš nachází), poznaly vše.

Než jsme vyrazili, zopakovali jsme ještě pro nás i pro kamarády, kteří předchozí den chyběli, jak se při takovém hledání máme chovat. Děti věděly, že mají být tiše a hlavně nenápadné. Oproti předchozí variantě byla krabička schovaná na frekventovanějším místě, kde chodili i cizí lidé. Kešku jsem proto raději vybavila mudlokartou, kde stálo, že se keška nemá ničit, přemísťovat a že není oficiálně zaregistrovaná na stránkách geocachingu, ale vznikla pro děti z mateřské školy za účelem realizace praktické části bakalářské práce.

Když jsme se vydali na cestu, sledovala jsem, zda mají děti plánek správně orientovaný. Oproti první variantě, kdy bylo jasné, jak plánek patří, měl jeden chlapec plánek vzhůru nohama. S dopomocí pana učitele, který se ptal, zda má cestu a potok po levé nebo pravé ruce, si chybu uvědomil a plánek otočil.

Děti tedy šly podle plánu a já měla v ruce navigaci, na kterou se mohly chodit dívat a kontrolovat tak, zda jdeme správně. Jako další záchytné body pro orientaci jim sloužila čísla shodná s posledními dvěma čísly na štítku pouličního osvětlení podél cesty. Podle nich také určovaly, kde se právě na plánu nacházíme. Při hledání koukaly spíš na plánek než na navigaci. Tu jsem jim vždy u každé lampy ukázala, abychom si mohli potvrdit, že jdeme správně, jinak o ní děti nejevily zájem.

Kešku jsme se vydali hledat tentokrát všichni najednou. Děti nadšeně běžely a podle domluvy čekaly na ostatní (na jednu dívku a jednoho chlapce) vždy u následující lampy. Podle pravidel děti také věděly, jak se mají chovat. Samy upozorovaly, že okolo někdo jde

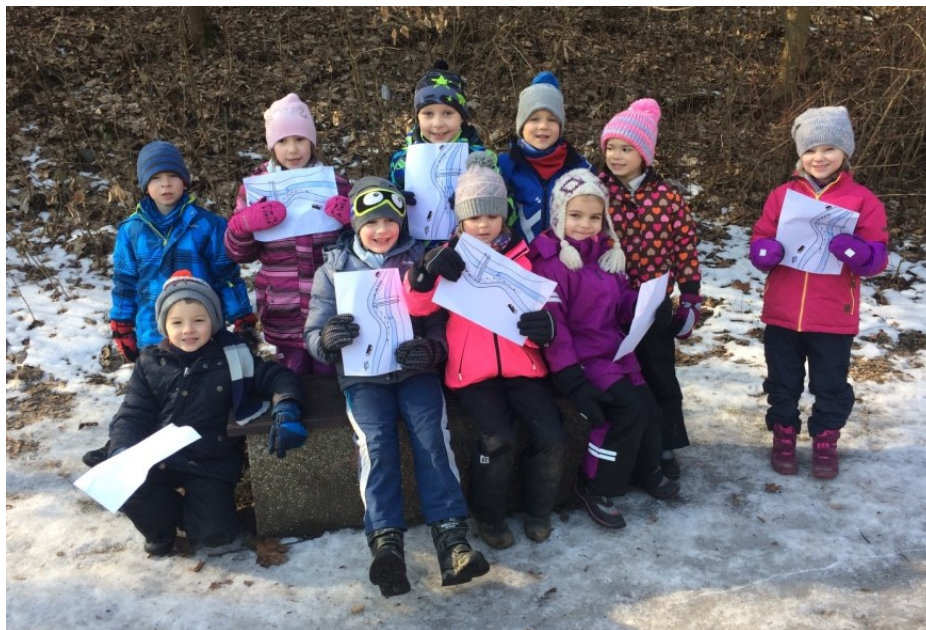
a snažily se být nenápadní. Po domluvě hledaly pouze očima. Keška byla maskovaná nalepenými listy a zaházená zbytky listů v mělké prohlubni. Na první pohled nebyla viditelná, ale děti neměly problém s nalezením. Když už všichni věděly, kde je krabička schovaná, jedna dívka jí vyndala. Popošli jsme dál od úkrytu a krabičku jsme otevřeli. Jeden chlapec opět zapsal celou třídu do logbooku pod jménem „Předškoláci“ a vyměnil pexeso z krabičky za obrázky, které děti nakreslily. Poté jsem je upozornila, že schránku musí vrátit zpátky přesně tak, jak byla. Děti ji tedy společně ukryly.

Obrázek 12: logbook v keši 2

(Zdroj: archiv autorky)

Obrázek 13: Předškoláci u druhé nalezené kešky

(Zdroj: archiv autorky)

3. úroveň

V den realizace třetí úrovně bylo ve třídě Předškoláků přítomno 11 dětí (7 dívek a 4 chlapci). Všechny děti již měly zkušenost minimálně s jednou úrovní. Dopolední program trval bez vycházky přibližně 35 minut. Třetí úroveň byla zamýšlena jako nejtěžší. Opět bylo nutné luštění souřadnic. Program byl rozdělen na tři části a byl motivován pohádkou O Jeníčkovi a Mařence.

Na úvod jsme si společně s dětmi zopakovali, jak se hra jmenuje. Oproti předchozímu dni už si na jméno „Geocaching“ děti vzpomněly. Znovu jsme si řekli, co konkrétně hledáme, jak to může vypadat, jak může být schránka veliká a podle čeho jí najdeme. Děti už dokázaly vysvětlit, že si musíme do navigace zadat souřadnice.

V hlavní části jsem poté dětem přečetla pohádku O Jeníčkovi a Mařence, ke které se opět vázaly tři úkoly (viz příloha 3), díky kterým děti vyluštily GPS souřadnice ukryté schránky. Finální souřadnice jsem poté zadala do GPS navigace a ukázala dětem, kde je keška ukrytá. Správně poznaly, že je u řeky. Pro lepší přiblížení jsem ještě dětem vysvětlila, co všechno může být na mapě zaznačeno a že u naší kešky je zaznačená městská knihovna. Většina dětí tedy už tušila, kde přibližně keška bude.

Poté jsem každému rozdala plánek, na kterém byla zakreslená třetí keš. Dvě děti (dívka a chlapec) přišly téměř hned na to, kde je keška schovaná a přesvědčovaly ostatní podle věcí na plánu, že tomu tak opravdu je. Bylo vidět, že děti se po chvíli zorientovaly a souhlasily.

Když jsme si všichni plánek správně zorientovali, což dělalo dětem menší obtíže, vydali jsme se na cestu. Děti poznávaly jednotlivé věci na plánu (hřiště, stromy, pařezy, cesty). Záchytným bodem pro ně byly obrázky kol a chodců na silnici. Bylo vidět, že se děti těšily a chtěly být u kešky co nejdříve, proto se posledních pár metrů na plánec moc nekoukaly a kešku přešly. Jedna dívka ale zamířila správně. Odůvodnila to tak, že spočítala stromy. Když jsem tedy dětem dala tuto nápovědu, už věděly, kam zamířit. Úkryt je napadl ihned. Pár dětí hlídalo, jestli nejde nikdo okolo a zbytek dětí šel se mnou kešku otevřít. Z krabičky jsme vyndali logbook a popošli kousek stranou, abychom neupozorňovali na úkryt. Jedna dívka, stejná jako první den, zapsala MŠ Petrklíč do oficiálního logbooku a na výměnu jsme do krabičky společně dali keramický výrobek. Poté šel se mnou jeden chlapec keš vrátit na původní místo. Úkryt zůstal v utajení. V dopoledních hodinách se kolem něj nikdo nepohyboval.

Obrázek 14: keramický výrobek od dětí z MŠ Petrklič

(Zdroj: archiv autorky)

Obrázek 15: Předškoláci u třetí nalezené kešky

(Zdroj: archiv autorky)

Po nálezu jsem keš oficiálně zapsala pod vytvořeným profilem MŠ Petrklíč.

Obrázek 16: oficiální geocache log

GEOCACHING Průvodce Hrát Komunita Obchod

Geocache log

GLQ7KA2B ▼

😊 **MSPETRLIC** found 🗨️ [Kostel sv. Petra a Pavla](#)

Thursday, 16 February 2017 | Hlavní mesto Praha, Czech Republic

[Upravit obrázek](#)

První keška našeho týmu předškoláků z mateřské školy Petrklíč. S dětmi jsme keš odlovili v rámci praktické části bakalářské práce studentky z Univerzity Karlovy - "Geocaching pro děti předškolního věku". Souřadnice jsme předem vyluštili a dětem jsme pak na luštění posledního trojčíslí předložili úkoly přiměřené jejich věku. Po vyluštění jsme se vydali hledat a s pomocí plánu a navigace keš našli. Pár dětí dávalo pozor, zda okolo nejde nějaký mudla a když byl čistý vzduch, zbytek dětí keš odlovil. Pro ostatní děti v krabici nechaly na výměnu keramický výrobek. Děkujeme, moc pěkná keška, dětem se líbila.

Keramický výrobek MŠ Petrklíč

(Zdroj: www.geocaching.com)

Vzhledem k tomu, že toto byla naše poslední společná keška, ptala jsem se dětí, jaký úkol a jaká schránka se jim líbila nejvíce. U kešek se 2 děti hlásily u první keše, 6 dětí u třetí keše. Zbytek dětí říkal, že se jim líbily všechny krabíčky.

Mezi nejlepší úkoly děti vybraly:

- Pohádka O Veliké řepě: třídění zeleniny (2 dívky a 2 chlapci) a řazení postav (2 dívky)
- Pohádka O Jeníčkovi a Mařence: hledání předmětů, které k sobě patří (1 dívka), spojování perníčků (1 dívka, 1 chlapec), určování lesních zvířat (1 dívka, 1 chlapec)

6.3.2 Sluníčka

Program „Z pohádky do pohádky“ jsem po absolvování se staršími dětmi realizovala i ve třídě s mladšími dětmi – Sluníčky. Děti mě viděly pouze jednou, když jsem s nimi strávila jedno dopoledne během mé pedagogické praxe před pár měsíci. Seznamovala jsem se s nimi až v průběhu ranního kruhu.

1. úroveň

V den realizace první úrovně bylo ve třídě Sluníček přítomno 8 dětí (2 dívky a 6 chlapců), z čehož žádné nebylo tříleté.

Dopolední program trval včetně dramatické pohádky bez vycházky přibližně 40 minut a byl rozdělen na tři části jako ve třídě Předškoláků. V úvodní části jsem děti seznámila s hrou geocaching a vysvětlila její princip, opět pomocí bojovek. Některé děti tvrdily, že bojovky neznají, proto jsme se jim s ostatními dětmi snažili pomocí otázek a odpovědí vysvětlit, o co jde. Děti samy říkaly, že jdou podle nějakých značek nebo luceren hledat poklad. Poté jsem se jich zeptala, zda někdo zná hru geocaching. Všechny děti odpověděly, že ne.

Povídali jsme si tedy o tom, co je cílem hry, co se konkrétně hledá, jak keš může vypadat, kde všude může být ukrytá, co v ní obvykle nalezneme, jak funguje výměna věcí v krabičce, a především, jak se při hledání máme chovat.

U mladších dětí jsem kvůli jejich věku vynechala práci s čísly a vysvětlování GPS souřadnic. Hru jsem jim uzpůsobila tak, že děti neluštily poslední trojčíslí souřadnic, ale získávaly body. Pokaždé musely získat tři, aby dostaly plánek, podle kterého pak hledaly kešku.

První varianta byla nejjednodušší, bez získávání bodů. Uvedla jsem jí formou pohádky O Červené Karkulce.

Na začátku jsem dětem řekla, že si společně jednu kešku dneska najdeme. Aby se ale dozvěděly, která pohádková postava jí ukryla, musely si nejprve poslechnout pohádku, se kterou jsme dále pracovali. Děti skládaly dějovou linii pohádky a podle ní následně vyprávěly děj.

Při čtení děti po chvílce začaly být neklidné, proto jsem pohádku začala prokládat otázkami, nebo jsem vynechávala slova/věty, které děti pohotově doplňovaly. To upoutalo jejich pozornost a do konce pohádky pozorně poslouchaly a nevyrušovaly.

Poté jsem do programu zapojila ještě dramatizaci celé pohádky O Červené Karkulce. 3 chlapci a 1 děvče byli diváci, 1 chlapec byl vlk, 1 chlapec myslivec a jedna dívka Karkulka. Děti hraní velmi bavilo, vzaly si kostýmy a vcítily se do svých rolí. Karkulka dostala ještě za úkol vybrat do košíku, co nesla babičce. Dívka z nabídnutých věcí zvolila správně bábovku, květiny a víno. Chlapci, kteří hráli vlka a myslivce, měli menší problém si vzpomenout na text, potřebovali tedy nápovědu od paní učitelky. Dívka, která hrála Červenou Karkulku zvládala text bez větších problémů. Oproti Předškolákům chyběl

vypravěč a radily pouze paní učitelky, ne děti, protože neměly tolik zvládnuté fráze z pohádky.

Na závěr jsem dětem rozdala plánky (viz příloha 6). Když jsem se jich ptala, co je to za místo, nejprve nevěděly. Po podrobnějším popisu a prozkoumání plánku uhádly, že půjdou hledat na zahradu k lesní třídě. Hodně jim napověděly fotky na plánku. Děti si i hned všimly červeného křížku a poznaly, že na označeném místě bude ukrytá keška.

Na zahradu jsme šli všichni společně. Cestou si ještě děti nasbíraly různé přírodniny na výměnu. Jedna dívka našla ohořelou svíčku, kterou do krabičky chtěla dát. Díky tomu jsem si uvědomila, že jsem zapoměla dětem říct, co do keše patří a nepatří. V návaznosti na to jsem jim tedy vše dovysvětlila.

Když jsme došli na místo, pozorovala jsem, zda mají děti správně orientované plánky. Nikdo s tím neměl problém. Poté jsem dětem řekla, ať ukáží na plánku prstem, kam a kudy půjdou. Všechny to věděly a správně ukázaly. Menší problém jim pak dělalo, když jsem se ptala, kde právě na plánku jsou (1 dívka a 3 chlapci věděli, 1 dívka a 2 chlapci potřebovali dopomoc kamarádů).

Ještě, než jsme se krabičku vydali hledat, zopakovali jsme si, jak se při tom máme chovat. Vzhledem k počtu a věku dětí jsme se oproti starším dětem, které šly po trojicích, vydali pro krabičku všichni společně. Keška byla maskovaná pod listím, ale byla viditelná.

Obrázek 17: první ukrytá keška pro Sluníčka

(Zdroj: archiv autorky)

Nejprve děti dostaly pokyn, aby hledaly jenom očima. Kdo krabičku našel, neměl nic prozrazovat a měl jít na stranu. Dětem hledání chvíli trvalo, bylo vidět, že moc neví, co vlastně mají hledat. Jeden chlapec ale nakonec kešku odkryl a děti hned poznaly, že to bude ono. Správně říkaly, že uvnitř najdeme sešit, kam se zapisují nálezci. Přečetla jsem jim, že kešku již objevili Předškoláci. Děti poté daly do krabičky své poklady

a vyměnily je za křídly, které se v krabičce nacházely. Nakonec dostaly pokyn ukrýt kešku na původní místo přesně tak, jak byla. Z nálezu děti měly radost.

Obrázek 18: Sluníčka u první nalezené kešky

(Zdroj: archiv autorky)

2. úroveň

V den realizace druhé úrovně bylo ve třídě Sluníček přítomno 10 dětí (3 dívky a 7 chlapců), z čehož dvě děti (1 dívka a 1 chlapec) byly tříleté. Celý program trval bez vycházky přibližně 30 minut.

Na úvod jsme si s dětmi v ranním kruhu, pro ostatní kamarády, kteří chyběli, zopakovali, co se dělo předchozí den, o čem jsme si povídali a jakou hru jsme hráli. Děti si vzpomněly na to, že hledaly kešku, ve které jsou různé malé poklady na výměnu, blok a tužka. Také jsme si zopakovali, jak se celá hra jmenuje, jak kešky mohou být velké a jak se při hledání máme chovat. Děti se zapojovaly, odpovídaly a ptaly se, jakou mapu dostanou dnes. Dětem jsem ještě připomněla, že dnes budou muset získat tři body, aby mapu dostaly.

V hlavní části je tedy čekaly tři úkoly (viz příloha 2). Podle prvního úkolu děti poznaly pohádku O Veliké řepě, kterou jsem jim poté přečetla a ke které se vázaly úkoly k luštění. Za ty děti dostávaly body.

Po získání všech potřebných bodů jsem dětem na závěr programu rozdala plánky a opět jsem se ptala, zda poznají, kde dané místo je. Překvapilo mě, že oproti předškolákům

hned věděly, že je místo u potoka a co dané věci na plánku znamenají. Všimla jsem si ale, že oproti předchozí variantě dětem, kromě tří chlapců, dělalo problém správně si plánek zorientovat.

Než jsme vyrazili, zopakovali jsme znovu ještě pro nás i pro kamarády, kteří předchozí den chyběli, jak se při takovém hledání máme chovat. Děti věděly, že mají být tiše a hlavně nenápadné. Oproti předchozí variantě byla krabička schovaná, jako u Předškoláků, na frekventovanějším místě, kde chodili i cizí lidé. Kešku byla stejná jako u první skupiny, byla tedy vybavená mudlokartou.

Děti se orientovaly podle pouličních lamp s obrázky, které byly zakresleny i na plánku. Vždy tedy dokázaly říct, kde jsou a správně také poznaly podle červeného křížku, kde je ukrytá krabička. Keška byla polepená listy a byla schovaná na trochu jiném místě než u Předškoláků. Ti ji měli schovanou v prohlubni u lavičky. Z důvodu deště byla ale prohlubeň plná vody, proto jsem keš ukryla za lavičku, kde jsem ji ještě přikryla dalšími přírodninami. Na první pohled nebyla vidět, ale při bližším zkoumání viditelná byla.

Obrázek 19: druhá ukrytá keška pro Slunička

(Zdroj: archiv autorky)

S dětmi jsme měli opět pravidlo, že nejprve hledáme pouze očima a nic neprozrazujeme, opět se ale našel jeden chlapec (jiný než předchozí den), který kešku odkryl. Chlapec byl ale už jeden z posledních dětí, které keš hledalo, proto hledání zas tolik nenarušil. Společně jsme krabičku otevřeli, zapsali se do sešitu a vyměnili pexeso za přírodniny, které děti posbíraly cestou.

Dvě nejmladší děti se moc nezapojovaly. Dívka se zapojovala spíše u plnění úkolu ve třídě, ale kešku hledat nechtěla, chlapec se zase naopak moc nechtěl zapojovat u úkolů, ale kešku hledat chtěl. Děti vše zvládly a z nálezu měly radost.

Obrázek 20: Sluníčka u druhé nalezené kešky

(Zdroj: archiv autorky)

3. úroveň

V den realizace třetí úrovně bylo ve třídě Sluníček přítomno 9 dětí (2 dívky a 7 chlapců), z čehož dvě děti (1 dívka a 1 chlapec) byly tříleté. Celý program trval bez vycházky přibližně 30 minut. Všechny děti kromě jednoho chlapce byly přítomni alespoň na jednu ze tří úrovní.

Na úvod jsme si s dětmi opět v ranním kruhu zopakovali, o čem si povídáme, jak se hra jmenuje, co hledáme, co v krabičkách můžeme najít a také jak se při hledání máme chovat. Bylo vidět, že děti už jsou si v odpovědích jistější, jeden chlapec si i vzpomněl na název „Geocaching“.

V hlavní části jsem dětem přečetla pohádku O Jeníčkovi a Mařence. Z předchozích variant se mi osvědčilo příběh prokládat otázkami nebo občas vynechávat slova/věty, které děti doplňují. Děti tak udržely lépe pozornost a v klidu poslouchaly. K pohádce se opět vázaly tři úkoly (viz příloha 3), díky kterým děti získaly potřebné body.

V tento den jsem pozorovala, že si jsou děti už jisté a rozumí principu a cílům hry v plné míře. Z toho důvodu jsem se rozhodla zkusit do dnešního povídání kromě plánek zapojit i ukázkou GPS navigace. Dětem jsem jednoduše popsala k čemu slouží a ukázala na ní bod, kde je keš schovaná. Společně jsme si také popsali plánek a přišli na to, kam keš půjdeme hledat. Děti hned poznaly, že je keš u Berounky, nebyly si už ale jisté, kde přesně by měla být, jako tomu bylo u Předškoláků. Dala jsem jim tedy nápovědu, že se krabička nachází u červeno žlutého hřiště. Většině dětí došlo, kde keška bude, zbytek si to uvědomil,

až když jsme vyrazili na cestu. Cestou jsem ještě děti upozornila na to, aby se rozhlížely, zda nejde někdo okolo.

Děti se pak orientovaly kromě plánu i podle navigace. Chodily se mě ptát, kde jsme, že se chtějí podívat a zkontrolovat, zda jdeme správně. Vzhledem k tomu, že pro ně ale orientace byla těžká, snažila jsem se je navést na konkrétní umístění nápovědou, která se osvědčila u Předškoláků. Upozornila jsem je tedy na to, aby si spočítaly stromy na plánu a stromy ve skutečnosti a podle toho se poté zkusily orientovat. Tato nápověda stačila na to, aby děti našly správné místo, kde hledat krabičku, kterou po chvíli objevily. Z nálezů byly nadšené. Ukázala jsem jim, kolik lidí tuto kešku našlo, podívali jsme se na předmět, který do kešky vložili předškoláci, který po týdnu v krabičce stále ještě byl a poté jsme kešku ukryly na původní místo.

Na závěr jsem se ještě dětí ptala, která keška a který úkol se jim líbil nejvíc. Získala jsem jednohlasnou odpověď, že se dětem líbilo všechno.

Obrázek 21: Sluníčka u třetí nalezené kešky

(Zdroj: archiv autorky)

6.4 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření (viz příloha 11) probíhalo po absolvování programu s oběma skupinami dětí, a to u čtyř pedagogů, kteří byli přítomní u jeho realizace. Dva pedagogové byli přítomni ve třídě s mladšími dětmi a dva pedagogové ve třídě se staršími dětmi. Dotazník respondenti vyplňovali písemnou formou. Návratnost dotazníků byla 100%.

Cílem dotazníku bylo zjistit informovanost pedagogů o hře a také jejich názor na realizaci hry s dětmi a na její zařazení do programu mateřských škol. Dotazník a instrukce k němu jsem pedagogům předávala osobně. Všichni pedagogové dotazník vyplnili.

Dotazník obsahoval sedm hlavních otázek, z nichž dvě poslední otázky (6, 7) obsahovaly další podotázky. Čtyři hlavní otázky (1, 5, 6, 7) byly uzavřené a tři hlavní otázky (2, 3, 4) byly otevřené. Jedna podotázka (7.1) byla uzavřená a čtyři podotázky (6.1, 6.2, 6.3, 7.2) byly otevřené. U otázek, kde byla nabídka možností, respondenti vybírali vždy jednu variantu.

Pro širokou škálu možných odpovědí dotazník obsahoval mimo uzavřených také otevřené otázky.

Nabízela se zde ještě například možnost rozhovorů s jednotlivými pedagogy. Vzhledem k větší časové náročnosti a k povaze otázek, kde respondenti většinou odpovídali ano či ne a svou odpověď měli pouze stručně zdůvodnit, jsem zvolila krátký dotazník.

Struktura dotazníku:

Otázky č. 1–5 byly kategorizační (zjišťovaly pohlaví, věk, dosažené vzdělání, délku pedagogické praxe a to, zda pedagogové znali hru geocaching ještě před tím, než o ní slyšeli u nich v mateřské škole)

Otázka č. 6 se zabývala tím, zda je hra podle pedagogů pro děti přínosná. Obsahovala i další podotázky. Respondenti měli dvě možnosti, jak odpovědět: ano/ne. V obou případech odpovědi navazovaly podotázky. Pokud odpověděli ano, další otázky se zabývaly tím, proč a v čem je podle nich hra pro děti přínosná, co konkrétně u nich rozvíjí, pro jak staré děti by byla hra vhodná a z jakého důvodu. Pokud odpověděli ne, navazovala další otázka, která se zabývala tím, z jakého důvodu není hra vhodná.

Otázka č. 7 se zabývala názory pedagogů na využitelnost hry pro praxi při práci s dětmi. Respondenti měli dvě možnosti, jak odpovědět: ano/ne. V obou případech odpovědi navazovaly podotázky. Pokud odpověděli ano, další otázka se zabývala tím, zda by pedagogové pracovali s vlastními keškami, oficiálně zaregistrovanými, které tvořil někdo jiný, či s oběma variantami. Pokud odpověděli ne, navazovala další otázka, která se zabývala tím, z jakého důvodu se pedagogům zdá hra nevhodná a kde vidí její nedostatky.

7 Výsledková část

7.1 Zúčastněné pozorování

Ke zjištění vhodnosti náročnosti zvolených úkolů a zároveň k základní diagnostice dítěte v některých oblastech jsem v **1. úrovni** pozorovala, zda byly děti schopné:

starší děti – Předškoláci (viz tabulka 1, 2)

- naslouchat krátkému příběhu, pohádce a zda chápaly děj – zvládlo 10 z 10 dětí
- interpretovat pohádky a příběhy bez obrázkového doprovodu – z 10 dětí 6 zvládlo, 1 zvládlo s menšími obtížemi, 3 zvládly s dopomocí
- seřadit obrázky podle posloupnosti děje – z 10 dětí 7 zvládlo, 3 zvládly s dopomocí
- popsat dějovou linii a jmenovat, co se stalo nejdříve, později a naposled – 10 z 10 dětí zvládlo
- zformulovat otázku či na ní dokázat adekvátně samostatně a smysluplně odpovědět – z 10 dětí 9 zvládlo, 1 zvládlo s menšími obtížemi

U dětí jsem také v každé úrovni z důvodu dosažení cílů práce a nelezení odpovědi na problémové otázky pozorovala schopnost orientovat se podle plánek. U starších dětí v této úrovni z 10 dětí 9 zvládlo, 1 zvládlo s dopomocí.

mladší děti – Sluníčka (viz tabulka 3, 4)

- naslouchat krátkému příběhu, pohádce a zda chápaly děj – z 8 dětí 7 zvládlo, 1 zvládlo s menšími obtížemi
- seřadit obrázky podle posloupnosti děje – z 8 dětí 3 zvládly, 4 zvládly s menšími obtížemi, 1 zvládlo s dopomocí
- spontánně vyprávět podle obrázků – z 8 dětí 5 zvládlo, 2 zvládly s menšími obtížemi, 1 nezvládlo
- jmenovat, co se stalo nejdříve, později a naposled – z 8 dětí 5 zvládlo, 2 zvládly s menšími obtížemi, 1 nezvládlo
- zformulovat otázku či na ní dokázat adekvátně samostatně a smysluplně odpovědět – z 8 dětí 5 zvládlo, 2 zvládly s menšími obtížemi, 1 nezvládlo

Orientaci podle plánku z 8 dětí 5 zvládlo, 3 zvládly s dopomocí.

Tabulka 1: 1. úroveň (Předškoláci – chlapci i dívky)

	POSLOUCHÁ POHÁDKY, CHÁPE DĚJ	INTERPRETUJE POHÁDKY/ PŘÍBĚHY BĚZ OBRÁZKOVÉHO DOPROVODU	ŘAZENÍ DĚJE	JMENUJE, CO SE STALO NEJDŘÍVE, POZDĚJI, NAPOSLED	ODPOVÍ NA OTÁZKU	ORIENTACE PODLE PLÁNKU
Chlapec č. 1	Zvládá	Zvládá	Zvládá s dopomocí	Zvládá	Zvládá	Zvládá
Chlapec č. 2	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá
Chlapec č. 3	Zvládá	Zvládá s dopomocí	Zvládá s dopomocí	Zvládá	Zvládá	Zvládá
Dívka č. 1	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá
Dívka č. 2	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá
Dívka č. 3	Zvládá	Nechtěla vyprávět	Zvládá s dopomocí	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá s dopomocí
Dívka č. 4	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá
Dívka č. 5	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá
Dívka č. 6	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá
Dívka č. 7	Zvládá	Zvládá s dopomocí	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá

(Zdroj: vlastní pozorování)

Tabulka 2: 1. úroveň (Předškoláci)

	POSLOUCHÁ POHÁDKY, CHÁPE DĚJ	INTERPRETUJE POHÁDKY/ PŘÍBĚHY BEZ OBRÁZKOVÉHO DOPROVODU	ŘAZENÍ DĚJE	JMENUJE, CO SE STALO NEJDŘÍVE, POZDĚJI, NAPOSLED	ODPOVÍ NA OTÁZKU	ORIENTACE PODLE PLÁNKU
Celkem chlapci (3)	3 zvládají	2 zvládají 1 zvládá s dopomocí	1 zvládá 2 zvládají s dopomocí	3 zvládají	3 zvládají	3 zvládají
Celkem dívký (7)	7 zvládá	4 zvládají 1 zvládá s menšími obtížemi 2 zvládají s dopomocí	6 zvládá 1 zvládá s dopomocí	7 zvládá	6 zvládá 1 zvládá s menšími obtížemi	6 zvládá 1 zvládá s dopomocí
Celkem děti (10)	10 zvládá	6 zvládá 1 zvládá s menšími obtížemi 3 zvládají s dopomocí	7 zvládá 3 zvládají s dopomocí	10 zvládá	9 zvládá 1 zvládá s menšími obtížemi	9 zvládá 1 zvládá s dopomocí

(Zdroj: vlastní pozorování)

Tabulka 3: 1. úroveň (Sluníčka – chlapci i dívky)

	POSLOUCHÁ POHÁDKY, CHÁPE DĚJ	ŘAZENÍ DĚJE	SPONTÁNNĚ VYPRÁVÍ PODLE OBRÁZKU	JMENUJE, CO SE STALO NEJDŘÍVE, POZDĚJÍ, NAPOSLED	ADEKVÁTNĚ ODPOVÍ NA OTÁZKU	ORIENTACE PODLE PLÁNKU
Chlapec č. 1	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá
Chlapec č. 2	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá s dopomocí
Chlapec č. 3	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá	Zvládá	Zvládá
Chlapec č. 4	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá
Chlapec č. 5	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá
Chlapec č. 6	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá s dopomocí	Nezvládá	Nezvládá	Nezvládá	Plánek nevyužíval
Dívka č. 1	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá
Dívka č. 2	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá	Zvládá s dopomocí

(Zdroj: vlastní pozorování)

Tabulka 4: 1. úroveň (Sluníčka)

	POSLOUCHÁ POHÁDKY, CHÁPE DĚJ	ŘAZENÍ DĚJE	SPONTÁNNĚ VYPRÁVÍ PODLE OBRÁZKU	JMENUJE, CO SE STALO NEJDŘÍVE, POZDĚJÍ, NAPOSLED	ADEKVÁTNĚ ODPOVÍ NA OTÁZKU	ORIENTACE PODLE PLÁNKU
Celkem chlapců (6)	5 zvládá 1 zvládá s menšími obtížemi	2 zvládají 3 zvládají s menšími obtížemi 1 zvládá s dopomocí	3 zvládají 2 zvládají s menšími obtížemi 1 nezvládá	4 zvládají 1 zvládá s menšími obtížemi 1 nezvládá	3 zvládají 2 zvládají s menšími obtížemi 1 nezvládá	4 zvládají 1 zvládá s dopomocí 1 pláněk nevyužíval
Celkem dívek (2)	2 zvládají	1 zvládá 1 zvládá s menšími obtížemi	2 zvládají	1 zvládá 1 zvládá s menšími obtížemi	2 zvládají	1 zvládá 1 zvládá s dopomocí
Celkem děti (8)	7 zvládá 1 zvládá s menšími obtížemi	3 zvládají 4 zvládají s menšími obtížemi 1 zvládá s dopomocí	5 zvládá 2 zvládají s menšími obtížemi 1 nezvládá	5 zvládá 2 zvládají s menšími obtížemi 1 nezvládá	5 zvládá 2 zvládají s menšími obtížemi 1 nezvládá	5 zvládá 2 zvládají s dopomocí 1 pláněk nevyužíval

(Zdroj: vlastní pozorování)

Ke zjištění vhodnosti náročnosti zvolených úkolů a zároveň k základní diagnostice dítěte v některých oblastech jsem **ve 2. úrovni** pozorovala, zda byly děti schopné:

starší děti – Předškoláci (viz tabulka 5, 6, 7)

- naslouchat krátkému příběhu, pohádce a zda chápaly děj – zvládlo 10 z 10 dětí
- poskládat obrázek (puzzle) z osmi dílků – z 10 dětí 6 zvládlo, 4 zvládly s menšími obtížemi
- seřadit postavy podle příběhu (podle velikosti) – zvládlo 10 z 10 dětí
- ukázat, kdo je první, poslední, prostřední, předposlední, hned před, hned za – zvládlo 10 z 10 dětí
- pojmenovat běžné věci (zeleninu a ovoce) na obrázku – zvládlo 10 z 10 dětí
- tvořit nadřazené pojmy (ovoce, zelenina) a zařazovat různé obrázky (druhy ovoce a zeleniny) pod nadřazené pojmy – z 10 dětí 4 zvládly, 2 zvládly s menšími obtížemi, 2 zvládly s dopomocí, 2 nezvládly
- pomocí počítání určit množství – z 10 dětí 8 zvládlo, 2 zvládly s dopomocí
- určit, zda je množství méně, více, stejně – z 10 dětí 1 zvládlo, 9 nemělo možnost se vyjádřit (chlapec odpověď vykřikl)

Orientaci podle plánu z 10 dětí 9 zvládlo, 1 zvládlo s dopomocí.

mladší děti – Sluníčka (viz tabulka 8, 9, 10)

- naslouchat krátkému příběhu, pohádce a zda chápaly děj – z 10 dětí 9 zvládlo, 1 zvládlo s menšími obtížemi
- poskládat obrázek (puzzle) ze čtyř dílků – z 10 dětí 8 zvládlo, 1 zvládlo s menšími obtížemi, 1 zvládlo s dopomocí
- seřadit postavy podle příběhu (podle velikosti) – z 10 dětí 3 zvládly, 6 zvládlo s dopomocí, 1 dítě nechtělo skládat
- ukázat, kdo je první, poslední, prostřední, předposlední, hned před, hned za – z 10 dětí 8 zvládlo (až na předposlední), 1 zvládlo s menšími obtížemi, 1 nezvládlo
- pojmenovat běžné věci (zeleninu a ovoce) na obrázku – z 10 dětí 9 zvládlo s menšími obtížemi, 1 nezvládlo

- tvořit nadřazené pojmy (ovoce, zelenina) a zařazovat různé obrázky (druhy ovoce a zeleniny) pod nadřazené pojmy – 10 z 10 dětí nezvládlo
- pomocí počítání určit množství – z 10 dětí 7 zvládlo, 2 zvládly s menšími obtížemi, 1 nezvládlo
- určit, zda je množství méně, více, stejně – z 10 dětí 1 zvládlo, 9 nemělo možnost se vyjádřit (chlapec odpověď vykřikl)

Orientaci podle plánu z 10 dětí 7 zvládlo, 3 děti plánek nevyužívaly.

Tabulka 5: 2. úroveň (Předškoláci – chlapci)

	POSLOUCHÁ POHÁDKY, CHÁPE DĚJ	POSKLÁDÁNÍ OBRÁZKU	ŘAZENÍ POSTAV	UKÁŽE, KDO JE PRVNÍ, POSLEDNÍ, PROSTŘEDNÍ, PŘEDPOSLEDNÍ, HNED PŘED, HNED ZA	POJMENUJE ZELENINU A OVOCE	URČÍ, CO JE ZELENINA A CO OVOCE	SPOČÍTÁ, KOLIK JE OVOCE A ZELENINY	URČÍ, ZDA JE TOHO MÉNĚ, VÍCE, STEJNĚ	ORIENTACE PODLE PLÁNKU
Chlapec č. 1	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá s dopomocí		Zvládá
Chlapec č. 2	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá		Zvládá
Chlapec č. 3	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá
Chlapec č. 4	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá		Zvládá s dopomocí
Chlapec č. 5	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá s dopomocí		Zvládá

(Zdroj: vlastní pozorování)

Tabulka 6: 2. úroveň (Předškoláci – dívky)

	POSLOUCHÁ POHÁDKY, CHÁPE DĚJ	POSKLÁDÁNÍ OBRÁZKU	ŘAZENÍ POSTAV	UKÁŽE, KDO JE PRVNÍ, POSLEDNÍ, PROSTŘEDNÍ, PŘEDPOSLEDNÍ, HNED PŘED, HNED ZA	POJMENUJE ZELENINU A OVOCE	URČÍ, CO JE ZELENINA A CO OVOCE	SPOČÍTÁ, KOLIK JE OVOCE A ZELENINY	URČÍ, ZDA JE TOHO MÉNĚ, VÍCE, STEJNĚ	ORIENTACE PODLE PLÁNKU
Dívka č. 1	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá		Zvládá
Dívka č. 2				NEPŘÍTOMNA					
Dívka č. 3				NEPŘÍTOMNA					
Dívka č. 4	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá s dopomocí	Zvládá		Zvládá
Dívka č. 5	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá s dopomocí	Zvládá		Zvládá
Dívka č. 6				NEPŘÍTOMNA					
Dívka č. 7	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Nezvládá	Zvládá		Zvládá
Dívka č. 8	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Nezvládá	Zvládá		Zvládá

(Zdroj: vlastní pozorování)

Tabulka 7: 2. úroveň (Předškoláci)

	POSLOUCHÁ POHÁDKY, CHÁPE DĚJ	POSKLÁDÁNÍ OBRÁZKU	ŘAZENÍ POSTAV	UKÁŽE, KDO JE PRVNÍ, POSLEDNÍ, PROSTŘEDNÍ, PŘEDPOSLEDNÍ HNED PŘED/ZA	POJMENUJE ZELENINU A OVOCE	URČÍ, CO JE ZELENINA A CO OVOCE	SPOČÍTÁ, KOLIK JE OVOCE A ZELENINY	URČÍ, ZDA JE TOHO MÉNĚ, VÍCE, STEJNĚ	ORIENTACE PODLE PLÁNKU
Celkem chlapci (5)	5 zvládá	3 zvládají 2 zvládají s menšími obtížemi	5 zvládá	5 zvládá	5 zvládá	3 zvládají 2 zvládají s menšími obtížemi	3 zvládají 2 zvládají s dopomocí	1 zvládá 4 neměli možnost se vyjádřit	4 zvládají 1 zvládá s dopomocí
Celkem dívký (5)	5 zvládá	3 zvládají 2 zvládají s menšími obtížemi	5 zvládá	5 zvládá	5 zvládá	1 zvládá 2 zvládají s dopomocí 2 nezvládají	5 zvládá	5 nemělo možnost se vyjádřit	5 zvládá
Celkem děti (10)	10 zvládá	6 zvládá 4 zvládají s menšími obtížemi	10 zvládá	10 zvládá	10 zvládá	4 zvládají 2 zvládají s menšími obtížemi 2 zvládají s dopomocí 2 nezvládají	8 zvládá 2 zvládají s dopomocí	1 zvládá 9 nemělo možnost se vyjádřit	9 zvládá 1 zvládá s dopomocí

(Zdroj: vlastní pozorování)

Tabulka 8: 2. úroveň (Sluníčka – chlapci)

	POSLOUCHÁ POHÁDKY, CHÁPE DĚJ	POSKLÁDÁNÍ OBRÁZKU	ŘAZENÍ POSTAV	UKÁŽE, KDO JE PRVNÍ, POSLEDNÍ, PROSTŘEDNÍ, PŘEDPOSLEDNÍ, HNED PŘED, HNED ZA	POJME- NUJE ZELENIN U A OVOCE	URČÍ, CO JE ZELENINA A CO OVOCE	SPOČÍTÁ, KOLIK JE OVOCE A ZELENINY	URČÍ, ZDA JE TOHO MÉNĚ, VÍCE, STEJNĚ	ORIENTACE PODLE PLÁNKU
Chlapec č. 1	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá (až na předposlední)	Zvládá s menšími obtížemi	Nezvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá
Chlapec č. 2	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá s dopomocí	Zvládá (až na předposlední)	Zvládá s menšími obtížemi	Nezvládá	Zvládá		Zvládá
Chlapec č. 3	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá (až na předposlední)	Zvládá s menšími obtížemi	Nezvládá	Zvládá		Zvládá
Chlapec č. 4	Zvládá	Zvládá	Zvládá s dopomocí	Zvládá (až na předposlední)	Zvládá s menšími obtížemi	Nezvládá	Zvládá		Zvládá
Chlapec č. 5	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá (až na předposlední)	Zvládá s menšími obtížemi	Nezvládá	Zvládá		Zvládá
Chlapec č. 6	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá s dopomocí	Nechtěl skládat	Nezvládá	Nezvládá	Nezvládá	Nezvládá		Plánek nevyužíval
Chlapec č. 7	Zvládá	Zvládá	Zvládá s dopomocí	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá s menšími obtížemi	Nezvládá	Zvládá s menšími obtížemi		Plánek nevyužíval

(Zdroj: vlastní pozorování)

Tabulka 9: 2. úroveň (Slunička – dívky)

	POSLOUCHÁ POHÁDKY, CHÁPE DĚJ	POSKLÁDÁNÍ OBRÁZKU	ŘAZENÍ POSTAV	UKÁŽE, KDO JE PRVNÍ, POSLEDNÍ, PROSTŘEDNÍ, PŘEDPOSLEDNÍ, HNED PŘED, HNED ZA	POJMENUJE ZELENINU A OVOCE	URČÍ, CO JE ZELENINA A CO OVOCE	SPOČÍTÁ, KOLIK JE OVOCE A ZELENINY	URČÍ, ZDA JE TOHO MÉNĚ, VÍCE, STEJNĚ	ORIENTACE PODLE PLÁNKU
Dívka č. 1	Zvládá	Zvládá	Zvládá s dopomocí	Zvládá (až na předposlední)	Zvládá s menšími obtížemi	Nezvládá	Zvládá		Zvládá
Dívka č. 2	Zvládá	Zvládá	Zvládá s dopomocí	Zvládá (až na předposlední)	Zvládá s menšími obtížemi	Nezvládá	Zvládá		Zvládá
Dívka č. 3	Zvládá	Zvládá	Zvládá s dopomocí	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá s menšími obtížemi	Nezvládá	Zvládá s menšími obtížemi		Plánek nevyužívala

(Zdroj: vlastní pozorování)

Tabulka 10: 2. úroveň (Slunička)

	POSLOUCHÁ POHÁDKY, CHÁPE DĚJ	POSKLÁDÁNÍ OBRÁZKU	ŘAZENÍ POSTAV	UKÁŽE, KDO JE PRVNÍ, POSLEDNÍ, PROSTŘEDNÍ, PŘEDPOSLEDNÍ HNED PŘED/ZA	POJMENUJE ZELENINU A OVOCE	URČÍ, CO JE ZELENINA A CO OVOCE	SPOČÍTÁ, KOLIK JE OVOCE A ZELENINY	URČÍ, ZDA JE TOHO MÉNĚ, VÍCE, STEJNĚ	ORIENTACE PODLE PLÁNKU
Celkem chlapců (7)	6 zvládá 1 zvládá s menšími obtížemi	5 zvládá 1 zvládá s menšími obtížemi 1 zvládá s dopomocí	3 zvládají 3 zvládají s dopomocí 1 nechtěl skládat	5 zvládá (až na předposlední) 1 zvládá s menšími obtížemi 1 zvládá s dopomocí	6 zvládá s menšími obtížemi 1 nezvládá	7 nezvládá	5 zvládá 1 zvládá s menšími obtížemi 1 nezvládá	1 zvládá	5 zvládá 2 plánek nevyužívali
Celkem dívek (3)	3 zvládají	3 zvládají	3 zvládají s dopomocí	3 zvládají (až na předposlední)	3 zvládají s menšími obtížemi	3 nezvládají	2 zvládají 1 zvládá s menšími obtížemi		2 zvládají 1 plánek nevyužívala
Celkem děti (10)	9 zvládá 1 zvládá s menšími obtížemi	8 zvládá 1 zvládá s menšími obtížemi 1 zvládá s dopomocí	3 zvládají 6 zvládá s dopomocí 1 nechtělo skládat	8 zvládá (až na předposlední) 1 zvládá s menšími obtížemi 1 nezvládá	9 zvládá s menšími obtížemi 1 nezvládá	10 nezvládá	7 zvládá 2 zvládají s menšími obtížemi 1 nezvládá	1 zvládá 9 nemělo možnost se vyjádřit	7 zvládá 3 děti plánek nevyužívaly

(Zdroj: vlastní pozorování)

Ke zjištění vhodnosti náročnosti zvolených úkolů a zároveň k základní diagnostice dítěte v některých oblastech jsem **ve 3. úrovni** pozorovala, zda byly děti schopné:

starší děti – Předškoláci (viz tabulka 11, 12, 13)

- naslouchat krátkému příběhu, pohádce a zda chápaly děj – z 11 dětí 10 zvládlo, 1 zvládlo s menšími obtížemi
- odlišit shodný a neshodný tvar – z 11 dětí 10 zvládlo, 1 zvládlo s dopomocí
- spojit tvary – z 11 dětí 10 zvládlo, 1 zvládlo s menšími obtížemi
- pojmenovat/poznat tvary – z 11 dětí 10 zvládlo, 1 zvládlo s menšími obtížemi
- určit, který tvar nemá dvojici – z 11 dětí 10 zvládlo, 1 zvládlo s dopomocí
- přiřadit, co k sobě patří – z 11 dětí 10 zvládlo, 1 zvládlo s dopomocí
- vysvětlit, k čemu předměty slouží – z 11 dětí 10 zvládlo, 1 nezvládlo
- pojmenovat běžné věci (zvířata) na obrázku – z 11 dětí 9 zvládlo, 1 zvládlo s menšími obtížemi, 1 nezvládlo
- tvořit nadřazené pojmy (lesní zvířata) – 1 zvládlo, 10 nemělo možnost se vyjádřit

Orientaci podle plánku z 11 dětí 1 zvládlo, 10 zvládlo s dopomocí.

mladší děti – Sluníčka (viz tabulka 14, 15, 16)

- naslouchat krátkému příběhu, pohádce a zda chápaly děj – z 9 dětí 8 zvládlo, 1 zvládlo s menšími obtížemi
- odlišit shodný a neshodný tvar – z 9 dětí 6 zvládlo, 1 zvládlo s menšími obtížemi, 1 zvládlo s dopomocí, 1 nechtělo pracovat na úkolu
- spojit tvary – z 9 dětí 8 zvládlo, 1 nechtělo pracovat na úkolu
- pojmenovat/poznat tvary – z 9 dětí 8 zvládlo, 1 nechtělo pracovat na úkolu
- určit, který tvar nemá dvojici – z 9 dětí 8 zvládlo, 1 nechtělo pracovat na úkolu
- odlišit výrazně jiný obrázek v řadě – z 9 dětí 7 zvládlo, 2 nezvládly
- pojmenovat běžné věci – z 9 dětí 8 zvládlo s menšími obtížemi, 1 nezvládlo
- pojmenovat barvu – z 9 dětí 8 zvládlo, 1 nezvládlo
- roztrdit předměty podle barvy – z 9 dětí 8 zvládlo, 1 zvládlo s dopomocí

Orientaci podle plánku z 9 dětí 9 zvládlo s dopomocí.

Tabulka 11: 3. úroveň (Předškoláci – chlapci)

	POSLOU- CHÁ POHÁDKY CHÁPE DĚJ	ROZLIŠÍ, KTERÉ TVARY JSOU STEJNÉ	SPOJÍ TVARY	POJME NUJÍ POZNAJÍ TVARY	URČÍ, KTERÝ TVAR NEMÁ DVOJICI	PŘIŘADÍ, JAKÉ PŘEDMĚT Y K SOBĚ PATŘÍ	VYSVĚTLÍ, K ČEMU PŘEDMĚTY SLOUŽÍ	POJME- NUJE ZVÍŘA- TA NA OBRÁZ- CÍCH	TVOŘÍ NADŘA- ZENÉ POJMY	ORIEN- TACE PODLE PLÁNKU
Chlapec č. 1	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá		Zvládá s dopomocí
Chlapec č. 2	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá		Zvládá s dopomocí
Chlapec č. 3	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá s dopomocí
Chlapec č. 4					NEPŘÍTO- MEN					
Chlapec č. 5					NEPŘÍTO- MEN					
Chlapec č. 6	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá s dopomocí	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá s dopomocí	Zvládá s dopomocí	Nezvládá	Nezvládá		Zvládá s dopomocí

(Zdroj: vlastní pozorování)

Tabulka 12: 3. úroveň (Předškoláci – dívky)

	POSLOU- CHÁ POHÁD- KY, CHÁPE DĚJ	ROZLI- ŠÍ, KTERÉ TVARY JSOU STEJNÉ	SPOJÍ TVA- RY	POJMENUJÍ TVARY	URČÍ, KTERÝ TVAR NEMÁ DVOJI- CI	PŘÍRADÍ, JAKÉ PŘEDMĚ- TY K SOBĚ PATŘÍ	VYSVĚT- LÍ, K ČEMU PŘEDMĚ- TY SLOUŽÍ	POJMENUJE TE ZVÍŘATA NA OBRÁZCÍCH	TVOŘÍ NADŘAZE- NÉ POJMY	ORIENTACE PODLE PLÁNKU
Dívka č. 1	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá		Zvládá
Dívka č. 2	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá		Zvládá s dopomocí
Dívka č. 3	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá menšími obtížemi		Zvládá s dopomocí
Dívka č. 4	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá		Zvládá s dopomocí
Dívka č. 5	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá		Zvládá s dopomocí
Dívka č. 6				NEPŘÍ- TOMNA						
Dívka č. 7	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá		Zvládá s dopomocí
Dívka č. 8	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá		Zvládá s dopomocí

(Zdroj: vlastní pozorování)

Tabulka 13: 3. úroveň (Předškoláci)

	POSLOUCHÁ POHÁDKY, CHÁPE DĚJ	ROZLIŠÍ, KTERÉ TVARY JSOU STEJNÉ	SPOJÍ TVARY	POJMENUJÍ POZNAJÍ TVARY	URČÍ, KTERÝ TVAR NEMÁ DVOJICI	PŘIŘADÍ, JAKÉ PŘEDMĚTY K SOBĚ PATŘÍ	VYSVĚTLÍ, K ČEMU PŘEDMĚTY SLOUŽÍ	POJMENUJE ZVÍRATA NA OBRÁZCÍCH	TVOŘÍ NADŘAZENÉ POJMY	ORIENTA- CE PODLE PLÁNKU
Celkem chlapci (4)	3 zvládají 1 zvládá s menšími obtížemi	3 zvládají 1 zvládá s dopomocí	3 zvládají 1 zvládá s menšími obtížemi	3 zvládají 1 zvládá s menšími obtížemi	3 zvládají 1 zvládá s dopomocí	3 zvládají 1 zvládá s dopomocí	3 zvládají 1 nezvládá	3 zvládají 1 nezvládá		4 zvládají s dopomocí
Celkem dívký (7)	7 zvládá	7 zvládá	7 zvládá	7 zvládá	7 zvládá	7 zvládá	7 zvládá	6 zvládá 1 zvládá s menšími obtížemi		1 zvládá 6 zvládá s dopomocí
Celkem děti (11)	10 zvládá 1 zvládá s menšími obtížemi	10 zvládá 1 zvládá s dopomocí	10 zvládá 1 zvládá s menšími obtížemi	10 zvládá 1 zvládá s menšími obtížemi	10 zvládá 1 zvládá s dopomocí	10 zvládá 1 zvládá s dopomocí	10 zvládá 1 nezvládá	9 zvládá 1 zvládá s menšími obtížemi 1 nezvládá	1 zvládá 10 nemělo možnost se vyjádřit	1 zvládá 10 zvládá s dopomocí

(Zdroj: vlastní pozorování)

Tabulka 14: 3. úroveň (Sluníčka – chlapci)

	POSLOU- CHÁ POHÁDKY CHÁPE DĚJ	ROZLIŠÍ, KTERÉ TVARY JSOU STEJNÉ	SPOJÍ TVA- RY	POJMENUJ ÍPOZNAJÍ TVARY	URČÍ, KTERÝ TVAR NEMÁ DVOJI- CI	ODLIŠÍ VÝRAZNĚ JINÝ OBRÁZEK V ŘADĚ	POJMENUJE BĚŽNÉ VĚCI	POJME- NUJE BARVU	ROZTRÍDÍ PŘEDMĚTY PODLE BARVY	ORIE- TACE PODLE PLÁNKU
Chlapec č. 1	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá	Zvládá	Zvládá s dopomocí
Chlapec č. 2	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá	Zvládá	Zvládá s dopomocí
Chlapec č. 3	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá	Zvládá	Zvládá s dopomocí
Chlapec č. 4	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Nezvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá	Zvládá	Zvládá s dopomocí
Chlapec č. 5	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá	Zvládá	Zvládá s dopomocí
Chlapec č. 6	Zvládá s menšími obtížemi	Nechtěl	Nechtěl	Nechtěl	Nechtěl	Nezvládá	Nezvládá	Nezvládá	Zvládá s dopomocí	Zvládá s dopomocí
Chlapec č. 7	Zvládá	Zvládá s dopomocí	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá	Zvládá	Zvládá s dopomocí

(Zdroj: vlastní pozorování)

Tabulka 15: 3. úroveň (Sluníčka – dívky)

	POSLOU- CHÁ POHÁDKY CHÁPE DĚJ	ROZLIŠÍ, KTERÉ TVARY JSOU STEJNÉ	SPOJÍ TVARY	POJME- NUJÍ POZNAJÍ TVARY	URČÍ, KTERÝ TVAR NEMÁ DVOJICI	ODLIŠÍ VÝRAZNĚ JINÝ OBRÁZEK V ŘADĚ	POJMENU- JE BĚŽNÉ VĚCI	POJME- NUJE BARVU	ROZTŘÍDÍ PŘEDMĚTY PODLE BARVY	ORIE- TACE PODLE PLÁNKU
Dívka č. 1				NEPŘÍ- TOMNA						
Dívka č. 2	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá	Zvládá	Zvládá s dopomocí
Dívka č. 3	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá	Zvládá s menšími obtížemi	Zvládá	Zvládá	Zvládá s dopomocí

(Zdroj: vlastní pozorování)

Tabulka 16: 3. úroveň (Sluníčka)

	POSLOU- CHÁ POHÁDKY CHÁPE DĚJ	ROZLIŠÍ, KTERÉ TVARY JSOU STEJNÉ	SPOJÍ TVARY	POJME- NUJÍ POZNA- JÍ TVARY	URČÍ, KTERÝ TVAR NEMÁ DVOJICI	ODLIŠÍ VÝRAZNĚ JINÝ OBRÁZEK V ŘADĚ	POJMENU JE BĚŽNÉ VĚCI	POJME- NUJE BARVU	ROZTRŮDÍ PŘEDMĚTY PODLE BARVY	ORIEN- TACE PODLE PLÁNKU
Celkem chlapci (7)	6 zvládá 1 zvládá s menšími obtížemi	4 zvládají 1 zvládá s menšími obtížemi 1 zvládá s dopomocí 1 nechtěl pracovat na úkolu	6 zvládá 1 nechtěl pracovat na úkolu	6 zvládá 1 nechtěl pracovat na úkolu	6 zvládá 1 nechtěl pracovat na úkolu	5 zvládá 2 nezvládají	6 zvládá s menšími obtížemi 1 nezvládá	6 zvládá 1 nezvládá	6 zvládá 1 zvládá s dopomocí	7 Zvládá s dopomocí
Celkem dívký (2)	2 zvládají	2 zvládají	2 zvládají	2 zvládají	2 zvládají	2 zvládají	2 zvládají s menšími obtížemi	2 zvládají	2 zvládají	2 zvládají s dopo- mocí
Celkem děti (9)	8 zvládá 1 zvládá s menšími obtížemi	6 zvládá 1 zvládá s menšími obtížemi 1 zvládá s dopomocí 1 nechtělo pracovat	8 zvládá 1 nechtělo pracovat na úkolu	8 zvládá 1 nechtělo pracovat na úkolu	8 zvládá 1 nechtělo pracovat na úkolu	7 zvládá 2 nezvládají	8 zvládá s menšími obtížemi 1 nezvládá	8 zvládá 1 nezvládá	8 zvládá 1 zvládá s dopomocí	9 zvládá s dopomocí

(Zdroj: vlastní pozorování)

7.2 Dotazníkové šetření

Otázka č. 1: Jakého jste pohlaví?

U otázky č. 1 uváděli respondenti své pohlaví. Dotazníkového šetření se zúčastnili tři ženy a jeden muž. Celkový počet respondentů byl čtyři.

Otázka č. 2: Kolik je Vám let?

U otázky č. 2 uváděli respondenti svůj věk. Dotazníkového šetření se zúčastnili tři ženy ve věku 24, 28 a 37 let a jeden muž ve věku 23 let.

Otázka č. 3: Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

U otázky č. 3 uváděli respondenti stupeň dosaženého vzdělání. Žena ve věku 24 let má SŠ zakončenou maturitní zkouškou a ženy ve věku 28 a 37 let mají vysokoškolské vzdělání. Muž ve věku 23 let má gymnázium zakončené maturitní zkouškou.

Otázka č. 4: Jaká je délka Vaší pedagogické praxe?

U otázky č. 4 uváděli respondenti délku své pedagogické praxe. Žena ve věku 24 let uvedla tři roky praxe, žena ve věku 28 uvedla čtyři roky praxe, žena ve věku 37 let uvedla 7 let praxe a muž ve 23 let uvedl 5 let praxe.

Otázka č. 5: Znal/a jste hru geocaching ještě předtím, než jste o ní slyšel/a u Vás v mateřské škole?

U otázky č. 5 uváděli respondenti, zda znali hru geocaching ještě před tím, než o ní slyšeli u nich v mateřské škole. Všichni respondenti, kromě 24leté ženy, uvedli, že hru znali.

Tabulka 17: vyhodnocení otázek č. 1 – č. 5

Otázka č. 1 POHLAVÍ	Otázka č. 2 VĚK	Otázka č. 3 DOSAŽENÉ VZDĚLÁNÍ	Otázka č. 4 DÉLKA PEDAGOGICKÉ PRAXE	Otázka č. 5 ZNALOST HRÝ
žena č. 1	24	SŠ	3 roky	ne
žena č. 2	28	VŠ	4 roky	ano
žena č. 3	37	VŠ	7 let	ano
muž č. 1	23	gymnázium	5 let	ano

(Zdroj: vlastní dotazníkové šetření)

Otázka č. 6: Po tom, co jste mohl/a pozorovat a co o hře víte, myslíte si, že je pro děti přínosná?

U otázky č. 6 uváděli respondenti, zda si myslí, že je hra pro děti přínosná. Na výběr zde měli ze dvou možností: ano/ne. Všichni respondenti odpověděli ano.

Podotázka č. 6.1: Pokud ano, proč, v čem? Co konkrétně a čím u dětí rozvíjí?

Na otevřené podotázky proč, v čem a co konkrétně a čím u dětí rozvíjí odpovídali odlišně:

- **Žena 24 let** odpověděla, že je stoprocentně přínosná ve všech směrech. Jako příklad uvedla oblast psychickou, environmentální výchovu, komunikaci a spolupráci v týmu.
- **Žena 28 let** odpověděla, že je hra přínosná například k rozvoji orientace v prostoru, abstraktního myšlení a pozornosti.
- **Žena 37 let** odpověděla, že je hra přínosná například k rozvoji orientaci v prostoru, předmatematické gramotnosti, spolupráce, hry, či se dá využít v environmentální výchově.
- **Muž 23 let** odpověděl, že je hra vhodná pro poznání moderních technologií a k rozvoji orientace v přírodě.

Podotázka č. 6.2: Pokud ano, pro jak staré děti by byla vhodná? Z jakého důvodu?

Na otevřené podotázky, pro jak staré děti by byla hra vhodná a z jakého důvodu respondenti odpovídali odlišně:

- **Žena 24 let** odpověděla, že by byla hra vhodná pro předškolní děti. Pro mladší děti by musela být hodně zjednodušená a kratší.
- **Žena 28 let** odpověděla, že by hra byla vhodná pro děti od čtyř let. Dle motivace.
- **Žena 37 let** odpověděla, že by byla hra vhodná pro děti od pěti let. Pro mladší pouze v odlehčené formě.
- **Muž 23 let** odpověděl, že by hra byla vhodná pro děti od pěti let, jelikož jí technicky dokáží pochopit až starší děti.

Podotázka č. 6.3: Pokud ne, proč?

Na otázku č. 6 všichni respondenti odpověděli ano. Nebylo tedy nutné zdůvodňovat odpověď ne.

Otázka č. 7: Dokážete si představit, že byste tuto hru využil/a v praxi při práci s dětmi?

U otázky č. 7 uváděli respondenti, zda by tuto hru využili v praxi pro práci s dětmi. Všichni respondenti odpověděli ano.

Podotázka č. 7.1: Pokud ano, pracovala byste s vlastními keškami, oficiálně zaregistrovanými, které tvořil někdo jiný, nebo s oběma variantami?

Na uzavřenou podotázku, s jakými variantami by pedagogové pracovali se všichni shodli na jedné odpovědi, kterou byla práce s oběma variantami.

Podotázka č. 7.2: Pokud ne, proč, v čem Vám hra nevyhovuje? Jaké jsou její nedostatky?

Na otázku č. 7 všichni respondenti odpověděli ano. Nebylo tedy nutné zdůvodňovat odpověď ne.

Tabulka 18: vyhodnocení otázek č. 6 a č. 7

	Otázka č. 6 PŘÍNOS PRO DĚTI	Podotázka č. 6.1 V ČEM JE HRA PŘÍNOSNÁ, CO ROZVÍJÍ	Podotázka č. 6.2 VHODNÝ VĚK DĚTÍ	Otázka č. 7. VYUŽITÍ PRO PRAXI	Podotázka č. 7.1 TYP KEŠÍ
žena č. 1	ANO	psychologická oblast, environmentální výchova, komunikace, spolupráce	předškolní děti, pro mladší zjednodušená a kratší forma	ANO	vlastní i oficiální
žena č. 2	ANO	orientace v prostoru, abstraktní myšlení, pozornost	od čtyř let	ANO	vlastní i oficiální
žena č. 3	ANO	orientace v prostoru, předmatická gramotnost, environmentální výchova, prosociální složka, spolupráce, komunikace, hra	od pěti let, pro mladší v odlehčené formě	ANO	vlastní i oficiální
muž č. 1	ANO	ANO – poznání moderních technologií, orientace v přírodě	od pěti let	ANO	vlastní i oficiální

(Zdroj: vlastní dotazníkové šetření)

8 Diskuze

Hlavním cílem této práce bylo ověřit, zda a za jakých podmínek jsou děti v předškolním věku, konkrétně v podmínkách mateřské školy, schopné zvládnout hru geocaching, popřípadě jak velkou potřebují pomoc. K ověření byla využita praktická realizace hry v mateřské škole, ve třídě s dětmi ve věku od 3 do 5 let (Sluníčka) a ve třídě s dětmi od 5 do 7 let (Předškoláci), a její zúčastněné pozorování.

Mladší i starší děti absolvovaly tři úrovně náročnosti, kdy se stupňovala především obtížnost hledání keší. Výsledky zúčastněného pozorování ukázaly, že v plné míře jsou schopné hru zvládnout starší děti, tedy 5–7leté, a to za předpokladu přiměřeně zvolené náročnosti úkolů, vhodně zvolených úkrytů keší a výstižně nakresleným plánekům bez přemíry detailů. U mladších dětí je nezbytné přizpůsobit hru jejich věku. Luštění čísel tedy bylo nahrazeno získáváním bodů a některé úkoly byly zjednodušeny či zaměněny za jednodušší variantu.

Konkrétně v **první úrovni** jsem u starších dětí nepředpokládala, že se až tak dobře budou orientovat podle plánku. Myslela jsem, že si ještě nebudou jisté v hledání keše a spíše je povedu já. Dětem ale v orientaci velmi pomohly reálné fotografie věcí ze zahrady, kde keš hledaly. Při práci s pohádkou jim nedělaly ve větší míře problém úkoly. V první variantě Předškoláci hledali kešku po trojicích, při hledání spolupracovaly, radily se a pomáhaly si. Děti byly šikovné, první připravenou úroveň zvládly bez větších obtíží. U mladších dětí byl oproti starším dětem celý program a hledání o něco kratší, a ne všechno bylo probíráno do hloubky. Vzhledem k věku by děti neudržely pozornost, nebo by neporozuměly. Mladší děti při práci s pohádkou neměly výrazné problémy, bylo ale vidět, že si teprve osvojují pravidla a principy hry, proto při orientaci podle plánek a hledání keše potřebovaly větší pomoc než Předškoláci. Děti ale zůstaly hlavními aktéry hry, pomoc byla uplatněna v malé míře.

Ve **druhé úrovni** Předškolákům při luštění dělala větší problém pouze úkol, kde určovaly poměr mezi množstvím zeleniny a ovoce, tedy zda je množství více, méně nebo stejně, některé děti poté ještě nezvládaly určování ovoce a zeleniny. Práci s čísly při luštění zvládly bez problému. Pokud si nebyly jisté některými čísly, nápovědou jim byla čísla, která již na archu se souřadnicemi byla napsaná. Při orientaci na plánek jsem předpokládala, že děti ještě budou potřebovat poradit. Orientovaly se ale podle čísel pouličního osvětlení, která korespondovala s čísly na plánek. Vše tak zvládly naprosto bez problémů a samy se dovedly k cíli. Při hledání šly již keš hledat všechny děti společně. Obávala jsem se tedy, že se děti budou hádat, kdo pro kešku půjde, nebo kdo jí chce najít

jako první. Děti ale byly týmoví hráči a žádný takový problém jsem nezaznamenala. Z nalezeného pokladu měly velkou radost, což jsem usoudila z reakce dětí a zachycených rozhovorů, kdy například děti říkaly: „*To je ten nejhezčí poklad.*“ U Sluníček nastal problém při úkolech s ovocem a zeleninou. Většina dětí neuměla pojmenovat některé druhy ovoce a zeleniny. Určování, co konkrétně je ovoce a zelenina nezvládalo žádné z dětí. Při orientaci a hledání keše, vzhledem k tomu, že děti měly již zkušenost s první variantou a věděly, co mají přibližně hledat, si byly orientací podle plánek jistější. S nalezením krabičky neměly problém.

Ve **třetí úrovni**, stejně jako v první, Předškoláci zvládly úkoly bez větších problémů. Orientace podle plánek ale pro ně byla ze všech úrovní nejobtížnější, protože na nich nebyly jednoznačné věci, které by určovaly, jak se mají podle plánek orientovat, a také že to pro ně nebylo až tak známé a prozkoumané místo. V první variantě jim pomáhaly k lepší orientaci obrázky, ve druhé to byla čísla. U třetí varianty jsem předpokládala, že pro děti bude nejsložitější, a to jak luštění úkolů, tak hledání. Děti ale měly souřadnice vylustěné velmi rychle, úkoly pro ně nebyly složité. Orientace podle plánek jim dělala problémy, ale k cíli se dostaly bez větších obtíží. Sluníčka také neměla s plněním úkolů větší problémy. Orientace podle plánek byla ale pro děti v poslední úrovni také nejsložitější. Nebyl to pro ně tak prozkoumaný terén a většinou nebyly schopné plánek zorientovat tak, aby byl správně. Potřebovaly tedy oproti Předškolákům větší pomoc, a to buď mou nebo pomoc paní učitelky. Společně jsme si řekli, na jaké straně máme řeku a podle toho jsme se dále orientovali. Děti se pak orientovaly kromě plánek i podle navigace, o kterou měly větší zájem než Předškoláci. Tato varianta byla tedy pro děti nejnáročnější, ale vše nakonec skvěle zvládly.

Děti tedy potřebovaly pomoci především při zorientování se na plánek, nejvíce ve třetí úrovni. Jako největší pomoc při orientaci podle plánek se v první úrovni ukázaly fotografie věcí ze zahrady, které byly ve zmenšené podobě na plánek. Ve druhé úrovni to poté byly u starších dětí čísla na štítcích pouličního osvětlení, které byly zapsány i na plánek, u mladších dětí to byly obrázky na pouličním osvětlení, které se taktéž shodovaly s obrázky na plánek.

Dílčím cílem práce bylo poté zjistit, zda by tato hra byla podle pedagogů vhodná k zařazení do vzdělávací nabídky v mateřských školách. K tomu bylo využito dotazníkového šetření, kterého se na závěr zúčastnili čtyři pedagogové, kteří byli přítomni u realizace hry.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že bez rozdílu věku, pohlaví a délky pedagogické praxe je podle dotazovaných pedagogů hra vhodná k zařazení do vzdělávacího programu mateřských škol a rozvíjí u dětí řadu oblastí. Vhodný věk dětí, od kterého by se hra měla realizovat je mezi čtvrtým a pátým rokem. Všichni respondenti by při realizaci hry s dětmi využívali jak svých vlastních keší, tak keší, které jsou zaregistrované na oficiálních webových stránkách www.geocaching.com.

Hrou geocaching a její realizací s dětmi předškolního věku se mimo mé bakalářské práce zabývá pouze jedna, která nese název „*Geocaching jako volnočasová aktivita pro rodiče a děti předškolního věku*“. Autorkou je Mgr. Simona Jezdinská, která se ve své práci zabývá geocachingem jako vhodným prostředkem trávení volného času pro rodiče a děti a zařazuje ho do environmentální výchovy v mateřské škole.

S autorkou práce „*Geocaching jako volnočasová aktivita pro rodiče a děti předškolního věku*“ se shodujeme v realizaci hry geocaching s dětmi v mateřské škole a ve využití této hry ke sledování vývojové úrovně dětí v různých oblastech. Vzhledem k jiným cílům našich prací jsme ale hru realizovaly odlišným způsobem. Hlavním cílem práce autorky Mgr. Simony Jezdinské bylo založení vlastní keše a následné ověření její vhodnosti nejen pro dospělé, ale i pro děti předškolního věku. Autorka tedy keš odlovila s vybranými dětmi z mateřské školy. Luštění souřadnic se zúčastnily pouze čtyři předškolní děti. Autorka pomocí zvolených úkolů sledovala školní zralost dětí. Pro keš se poté vydala s celou třídou, ve které byly děti ve věku 2 až 5 let. Pro samotnou krabičku šla ale pouze autorka se čtyřmi dívkami, které se účastnily luštění. Nalezenou keš dívky donesly ukázat i ostatním dětem. Autorka tuto volbu zdůvodnila vysokým počtem dětí ve třídě. Luštění a odlov hodnotila podle výsledků a reakce dětí jako zdařilý. Keš tedy považovala za zvládnutelnou a vhodnou jak pro dospělé, tak pro děti předškolního věku, což také dokazoval vysoký počet pozitivních reakcí v listingu keše.

Cílem mé práce bylo ověřit, zda jsou hru děti schopné zvládnout bez rozdílu věku, jak velkou pomoc při hře potřebují, co konkrétně u dětí hra rozvíjí a za jakých podmínek by byla hra vhodná pro zařazení do vzdělávacího programu mateřských škol. Má realizace tedy spočívala v ověření tří různých mnou vytvořených úrovní náročnosti hry s dětmi mladšími i staršími. K realizaci jsem využívala dvou vlastních keší, které jsem oficiálně neregistrovala a jedné keše oficiálně založené a registrované jiným autorem.

Problémové otázky:

PO 1: Jsou děti schopné hru zvládnout v podmínkách mateřské školy?

Dle výsledků zúčastněného pozorování jsou děti schopné hru v podmínkách mateřské školy zvládnout. Problém by mohl nastat u většího počtu dětí ve třídě. V tom případě se nabízí rozdělit při hledání samotných keší děti na méně početné skupiny.

PO 2: Jak velkou pomoc děti při hře potřebují ze strany pedagogů?

Při luštění úkolů je dle výsledků zúčastněného pozorování potřeba dopomoci velice individuální. Vše záleží na náročnosti zvolených úkolů a na dovednostech a schopnostech konkrétních dětí.

Při hledání keší v terénu je dle výsledků zúčastněného pozorování pomoc také individuální, ale u menších dětí je potřeba ve větší míře. Starší děti z mateřské školy, které hru realizovaly, v prvních dvou úrovních pomoc téměř nepotřebovaly. V poslední úrovni, kdy keš hledaly v ne tak prozkoumaném terénu a neměly na plánu pomocné body, jako v první a druhé úrovni, byla pomoc v malé míře potřeba. U mladších dětí byla míra dopomoci větší, jak při luštění úkolů, tak při samotném hledání keší. Pedagog byl ale vždy pouze jako rovnocenný partner či nápověda, když si děti nevěděly rady. Nepřebíral aktivitu za děti.

PO 3: Je hra vhodná i pro mladší děti (3-4 roky)?

Dle výsledků zúčastněného pozorování a dotazníků, je hra pro mladší děti zvládnutelná, ale pouze za předpokladu zjednodušení a mírné dopomoci. Aby tedy byla hra plnohodnotná, je vhodná spíše pro děti od 5 let.

PO 4: Co lze prostřednictvím hry u dětí rozvíjet?

Hra je velice variabilní, proto ji pedagogové mohou uzpůsobit konkrétní skupině dětí a vlastním záměrům. Při luštění souřadnic či získávání bodů, mohou tedy volit takové otázky a úkoly, které budou u dětí rozvíjet schopnosti a dovednosti, které budou prostředkem k naplňování rámcových cílů z RVP PV či cílů, které si pedagog na počátku programu určí.

V této práci hra rozvíjela konkrétně sluchové vnímání, paměť, řeč, vnímání času, zrakové vnímání, vnímání prostoru, prostorové představy, základní matematické představy a grafomotoriku. Dále komunikační, pohybové, rozumové schopnosti. Děti se učily orientaci ve známém i neznámém prostoru, spolupráci, sebeovládání a respektu vůči lidem a živé i neživé přírodě.

PO 5: Je vhodné používat geocaching jako metodu pro základní diagnostiku dítěte v mateřské škole?

Dle výsledků zúčastněného pozorování, kdy je z tabulek vidět, jaké úkoly dělají dítěti problém a jaké naopak zvládá, je hra geocaching vhodnou metodou pro základní diagnostiku dítěte. Nutná je ale důkladná příprava ze strany pedagoga, který si předem určí, jaké oblasti chce u dětí sledovat a pomocí kterých úkolů to bude provádět.

PO 6: Znalí pedagogové vybrané mateřské školy hru geocaching?

Podle odpovědí respondentů v dotazníkovém šetření je hra mezi pedagogy vybrané mateřské školy známá.

PO 7: Je podle pedagogů hra vhodná pro realizaci v mateřské škole?

Podle pedagogů z mateřské školy, kteří byli respondenti mého dotazníku, je hra vhodná pro realizaci v mateřské škole, neboť dětem přináší mnoho pozitiv a není k ní zapotřebí nadstandardního vybavení či prostoru. Vzhledem k tomu, že pro hru je třeba pouze prostor k plnění úkolů, příroda a pedagogové, měla by být každá mateřská škola schopna nabídnout podmínky k její realizaci.

9 Závěry

Bakalářská práce se zabývá problematikou nedostatku pohybu a pobytu dětí předškolního věku v přírodě, pro kterou předkládá řešení v podobě moderní hry geocaching. Teoretická část práce z počátku seznamuje s historií, pravidly a podstatou hry. Také se zaměřuje na geocaching, jakožto vhodnou aktivitu pro děti předškolního věku, konkrétně na to, v čem děti hra rozvíjí a čím pro ně může být prospěšná. Dále se práce zabývá využitím této hry v mateřských školách.

Výsledky zúčastněného pozorování ukázaly, že děti předškolního věku hru geocaching v podmínkách mateřské školy zvládají. Starší děti tj. 5–7leté, jsou schopné pochopit podstatu, pravidla a principy hry v plné míře. Hru zvládají za předpokladu občasné mírné dopomoci a dobré přípravy ze strany pedagoga, která zahrnuje vhodně vytvořené či vybrané keše, úkoly přiměřené věku, schopnostem a dovednostem dětí, dobře nakreslený plánek, a především dostatečnou motivaci. Mladší děti tj. 3–5leté, dokáží pochopit principy, podstatu a pravidla díky mírnému upravení části hry. Vzhledem k tomu, že děti si v tomto věku teprve vytvářejí základy pro budoucí práci s čísly, není vhodné do hry zapojovat luštění a vysvětlování GPS souřadnic. U dětí se osvědčilo plnění úkolů za body. Při samotném hledání keše a orientaci dětí podle plánu je vhodné, především u mladších dětí, zařazovat záchytné body, které budou identické jak v prostředí, kde se hledá keš, tak na plánu. Je možné využívat věci, které jsou v prostředí nastálo, například značky, nákresy na cestách, čísla na pouličním osvětlení atd., nebo námi vytvořené obrázky či fáborky. U dětí starších jsou tyto pomocné body vhodné především v neznámém prostředí, kde jim orientace podle pláneků činí menší potíže. Pro plnohodnotné užití hry je tedy vhodné ji realizovat spíše s dětmi staršími, tj. ve věku 5–7 let. Při větším počtu dětí je vhodné je při hledání keší rozdělovat na menší skupiny. Děti tak získají intenzivnější zážitek a budou mít možnost se na plno zapojit.

Jak také ukázalo zúčastněné pozorování, náročnost úkolů při luštění byla vhodně zvolená. Většina dětí byla schopná úkoly splnit bez větších problémů. Z výsledků pozorování je také patrné, na jaké úrovni jsou děti v určitých vývojových oblastech. Geocaching je tedy mimo jiné vhodný i jako jedna z metod základní diagnostiky, kdy si pedagog může sám podle svého záměru volit otázky a úkoly, skrze které bude zjišťovat vývojovou úroveň dítěte. Vše probíhá nenásilně, formou hry.

Dle dotazníkového šetření v mateřské škole Petrklíč, je podle pedagogů, kteří viděli hru geocaching v praxi s dětmi předškolního věku, nezávisle na věku, pohlaví a předchozí

znalosti hry, tato hra vhodná do zařazení vzdělávací nabídky předškolních zařízení z důvodu mnohostranného využití a pozitivního vlivu na děti.

Na základě výsledků této práce jsem došla k těmto závěrům:

- **Hra geocaching je vhodná i pro děti předškolního věku, nejlépe od 5 let.**
- **Mezi hlavní pozitiva hry patří: pohyb a pobyt na čerstvém vzduchu, rozvíjení schopností a dovedností (orientační, komunikační, rozumové, pohybové atd.), rozvoj spolupráce a respektu vůči lidem a živé a neživé přírodě.**
- **Díky pozitivům, které hra přináší, je vhodná nejen pro trávení volného času rodin s dětmi, ale také pro zařazení do vzdělávací nabídky předškolních zařízení.**
- **Mezi podmínky úspěšného absolvování hry v mateřské škole patří: dostatečná motivace, otázky a úkoly přiměřené konkrétní skupině dětí, vhodně zvolené keše, dobře nakreslené plánky a méně početné skupiny dětí při hledání.**
- **Hra geocaching se mimo jiné dá využít jako jedna z metod základní diagnostiky dětí předškolního věku.**

Tato bakalářská práce může sloužit především pedagogům předškolních zařízení, kteří se snaží hledat nové cesty a pracovat s inovativními metodami při výchově a vzdělávání dětí. Dále může posloužit rodičům, kteří si uvědomují důležitost pohybu a pobytu dětí v přírodě, snaží se k němu děti motivovat a stát se tak konkurencí moderním technologiím, které v dnešní době u dětí nabírají na atraktivitě. Práce se také může stát inspirací pro pedagogy základních či středních škol, kteří mohou geocaching zapojit do výuky svých žáků. Jelikož je často v jednom městě či obci školek a škol hned několik, často nedaleko od sebe, mohou pedagogové vytvářet keše, které poté budou složité i pro zařízení z okolí, či pro rodiny s dětmi.

Pro ty, kteří s hrou nemají žádné zkušenosti, by měla bakalářská práce sloužit jako průvodce, ve kterém se seznámí se základními informacemi o hře, o tom, v čem je hra pro děti prospěšná, či jak jí s dětmi realizovat. Stane se tak výchozí pro jejich vlastní realizaci hry v praxi.

10 Seznam použitých informačních zdrojů

Literatura:

1. BEDNÁŘOVÁ, Jiřina a Vlasta ŠMARDOVÁ. *Diagnostika dítěte předškolního věku: co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let*. 2. vydání. Ilustroval Richard ŠMARDA. Brno: Edika, 2015. Moderní metodika pro rodiče a učitele. ISBN 978-80-266-0658-1.
2. ČESKÁ ASOCIACE GEOCACHINGU. *GPS Maze Europe: průvodce*. 2013.
3. DVOŘÁKOVÁ, Hana. *Pohybem a hrou rozvíjíme osobnost dítěte: [tělesná výchova ve vzdělávacím programu mateřské školy]*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-693-4.
4. KOŤÁTKOVÁ, Soňa. *Dítě a mateřská škola: co by měli rodiče znát, učitelé respektovat a rozvíjet*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2014. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-4435-3.
5. JANČAŘÍKOVÁ, Kateřina a Magdaléna KAPUCIÁNOVÁ. *Činnosti venku a v přírodě v předškolním vzdělávání*. Praha: Raabe, c2013. Komplexní metodiky jednotlivých oblastí předškolního vzdělávání. ISBN 978-80-7496-071-0.
6. OPRAVILOVÁ, Eva. *Předškolní pedagogika*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2004. ISBN 80-7083-786-1.
7. OPRAVILOVÁ, Eva. *Předškolní pedagogika*. Praha: Grada, 2016. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-5107-8.
8. TETOUROVÁ, Marie. *Začínáme číst*. Ilustrovala Edita PLICKOVÁ. Praha: Fragment, 2016. ISBN 978-80-253-2846-0.
9. SUCHÁNKOVÁ, Eliška. *Hra a její využití v předškolním vzdělávání*. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0698-9.

10. VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. Vyd. 2., dopl. a přeprac. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1.

Internetové zdroje:

11. Všechny keše. In: *Geocaching.com* [online]. [cit. 2016-12-07]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/seek/nearest.aspx?country_id=56&as=1&ex=0&cFilter=9a79e6ce-3344-409c-bbe9-496530baf758&children=n
12. Pravidla zakládání keší. In: *Geocaching.com* [online]. [cit. 2016-12-07]. Dostupné z: <https://www.geocaching.com/about/guidelines.aspx>
13. CITO. In: *Geocaching-kesky.cz* [online]. [cit. 2017-02-22]. Dostupné z: <http://kesky.cz/eventy/cito-pomahame-prirode/>
14. Založení cache. In: *GeoWiki* [online]. [cit. 2016-12-06]. Dostupné z: http://wiki.geocaching.cz/wiki/Založen%C3%AD_cache
15. Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. In: *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Praha: MŠMT, 2017 [cit. 2017-03-08]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/39792/>
16. S dětmi nebo bez dětí. In: *6000kroků* [online]. [cit. 2017-02-26]. Dostupné z: <http://6000kroku.cz/clanek/s-detmi-nebo-bez-deti>
17. JEZDINSKÁ, Mgr. Simona. *Geocaching jako volnočasová aktivita pro rodiče a děti předškolního věku* [online]. České Budějovice, 2015 [cit. 2017-03-08]. Dostupné z: http://theses.cz/id/h28aq8/BP_Simona_Jezdinska.pdf. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Vedoucí práce Ing. Lenka Smržová.

18. KRESTA, Jaroslav. *Geocaching jako volnočasová aktivita pro rodiče a děti předškolního věku: Pravidla, principy a možnosti využití informačními pracovníky* [online]. Brno, 2010 [cit. 2016-12-10]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/146938/ff_m/Diplomova_prace.pdf. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně. Vedoucí práce PhDr. Petr Škyřík.
19. LUTONSKÝ, Marek. Geocaching: hra pro mozek, nohy a vaši GPS: Co je to geocaching, jak vzniknul. In: *Navigovat.cz* [online]. 2008 [cit. 2016-12-07]. Dostupné z: <http://navigovat.mobilmania.cz/clanky/geocaching-hra-pro-mozek-nohy-a-vasi-gps/sc-3-a-1312930>
20. LUTONSKÝ, Marek. Geocaching: hra pro mozek, nohy a vaši GPS: Geocaching bez GPS, mudlové, registrace, příprava. In: *Navigovat.cz* [online]. 2008 [cit. 2016-12-07]. Dostupné z: <http://navigovat.mobilmania.cz/clanky/geocaching-hra-pro-mozek-nohy-a-vasi-gps/geocaching-bez-gps-mudlove-registrace-priprava/sc-3-a-1312930-ch-1047896#articleStart>

Obrázky a tabulky:

21. Geocache log. In: *Geocaching.com* [online]. [cit. 2017 02 16]. Dostupné z: <https://www.geocaching.com/seek/log.aspx?LUID=356c8d6a-2192-4856-92f3-18eb6b2904f2>
22. Atributy. In: *GeoWiki* [online]. [cit. 2016 12 06]. Dostupné z: http://wiki.geocaching.cz/wiki/Atributy_cache

11 Seznam příloh

Příloha 1: tabulka atributů

Příloha 2: úkoly k luštění (2. úroveň)

Příloha 3: úkoly k luštění (3. úroveň)

Příloha 4: pracovní list (3. úroveň, úkol 1)

Příloha 5: arch s možnostmi (3. úroveň, úkol 1)

Příloha 6: plánec (1. úroveň)

Příloha 7: plánec (2. úroveň – Předškoláci)

Příloha 8: plánec (2. úroveň – Sluníčka)

Příloha 9: plánec (3. úrovně)

Příloha 10: obrázky z plánu Sluníček (2. úroveň)

Příloha 11: dotazník

Příloha 12: Potvrzení o informovaném souhlasu rodičů

Příloha 1: tabulka atributů

Symboly	Význam	Poznámka
 	Psi	Je/není vhodné hledat keš při procházce se psem.
 	Jízdní kolo	Je/není vhodné hledat keš při jízdě na kole (vhodný/nevhodný terén).
 	Motocykl	Je/není vhodné hledat keš při jízdě na motorce.
 	Terénní automobil	Je/není vhodné hledat keš při jízdě terénním automobilem.
 	Koně	Je/není vhodné hledat keš při jízdě na koni.
	Poplatek za vstup nebo parkování	
	Horolezecká výbava	Je potřebná horolezecká výbava.
	Lod'	Je nutné plavidlo (lod', člun).
	Potápěčská výbava	Je potřebná potápěčská výbava.
	Baterka	Je potřeba vzít si s sebou zdroj světla. Všude tam, kde není denní světlo ani umělé osvětlení (jeskyně, štoly apod.).
	UV-lampa	Potřebné pro vyluštění mystery keší , kde je potřeba získat indicie napsané neviditelným inkoustem.
	Běžecské lyže	Jsou potřeba běžecské lyže.
	Speciální nástroje	Jsou potřeba speciální nástroje.
 	Stromolezectví	Je/není potřeba stromolezectví.
 	Vhodné / nevhodné pro děti	
 	Trvá méně / déle než 1 hodinu	Vhodné uvést u keší charakteru multikeše
 	Nutnost ujít delší vzdálenost pěšky	Vhodné uvést všude tam, kde je třeba urazit delší vzdálenost a není jiná možnost, jak se ke keši dostat než pěšky.
	Možnost brodění	

	Možná bude potřeba plavat	
 	Dostupné / nedostupné kdykoliv (24 hodin denně, 7 dní v týdnu)	Informace vhodná všude tam, kde se keš nachází v uzavřených parcích, zahradách a podobných místech (např. když se v noci zamyká).
 	Doporučeno / nedoporučeno hledat v noci	Doporučeno například při zážitku umocněném hledáním za tmy (keš lze ovšem na rozdíl od nočních keší hledat i ve dne). Nedoporučeno obvykle s ohledem na bezpečnost.
 	Dostupné / nedostupné v zimě	Použito podle toho, zda zimní podmínky (sněhová pokrývka, led aj.) znemožňují či významným způsobem ztěžují hledání.
 	Nutné/je důkladné krytí	Informuje o důležitosti maskování pohybu v terénu. Často u městských keší s vysokým výskytem mudlů.
	Pozor na dobytek!	
 	Luštění v terénu	Například při luštění šifer v terénu při odlovu mystery keše.
 	Noční keš	Keš speciálně vymyšlená pro hledání v noci (za denního světla ztížené podmínky pro hledání).
 	Zaparkuj a hledej	Informace o tom, zda je možné dojet autem přímo ke keši.
 	Opuštěné budovy či jiné stavby.	Může hrozit zřícení, propadnutí apod.
 	Krátká cesta (méně než 1 km)	
 	Středně dlouhá cesta (1–10 km)	
 	Dlouhá cesta (více než 10 km)	
 	Sezónní přístup	Uvádí, zda je keš bezproblémově odlovitelná ve všech ročních obdobích.
 	Vhodná pro turisty	Keš je umístěna na turisticky zajímavém místě (náměstí, hrad, přírodní zajímavost apod.), zároveň její hledání není nebezpečné ani nevzbuzuje nežádoucí pozornost mudlů. Keš obsahuje důležité informace v angličtině (včetně nápovědy).
 	Soukromé pozemky	V blízkosti jsou soukromé pozemky, nedoporučuje se odlov přímo za „navigační šipkou“, ale po cestách.

 	Vyžaduje spolupráci	Uvádí, zda je či není nutný odlov ve spolupráci s dalšími kačery.
 	Jedovaté rostliny	
	Nebezpečná zvířata	
	Klíšťata	
	Prudký sráz, padající kameny	
	Trny	
 	Dostupné pro vozíčkáře	Keš může být označena jako dostupná pro vozíčkáře, pokud je člověk na vozíku bez cizí pomoci schopen dojet přímo ke keši a snadno na ni dosáhnout, tj. keš není umístěna vysoko a příjezdu nebrání žádné terénní překážky (např. obrubníky).
 	Možnost parkování	V blízkosti keše je/není možné parkovat.
	Veřejná doprava	Blízké vlakové nádraží, zastávka autobusu apod.
 	Veřejné záchodky	V blízkosti keše se nachází/nenachází veřejném záchodky.
 	Telefon (budka)	V blízkosti keše se nachází/nenachází telefon nebo budka.
 	Piknikové stoly, místo k odpočinku	V blízkosti keše se nachází/nenachází piknikové stoly nebo místo k odpočinku.
 	Možnost táboření / stanování	V blízkosti keše je/není možné tábořit.
 	Dostupné s kočárkem	Keš je/není dostupná s kočárkem (vhodný/nevhodný terén).
 	Čerpací stanice	V blízkosti keše se nachází/nenachází čerpací stanice.
 	Občerstvení, restaurace	V blízkosti keše se nachází/nenachází občerstvení nebo restaurace.

(Zdroj: wiki.geocaching.cz)

Příloha 2: úkoly k luštění (2. úroveň)

Z POHÁDKY DO POHÁDKY

2. úroveň (O veliké řepě)

- souřadnice: N 49° 59' 16.8399495" E 14° 21' 4.0577316"

1. ÚKOL pro Předškoláky a Sluníčka:

Sestav obrázek. Poznáš, o kterou pohádku jde?

Děti mají v prvním úkolu sestavit obrázek a na základě toho vybrat z nabízených možností, ze které pohádky je. Předškoláci sestavují obrázek z osmi dílků. Sluníčka sestavují obrázek ze čtyř dílků.

MOŽNOSTI:

- a) O veliké mrkvi (1)
- b) O veselé rodině (5)
- c) O veliké řepě (3)

2. ÚKOL pro Předškoláky a Sluníčka:

Jak šly za sebou postavy tahat řepu?

Po přečtení pohádky mají děti ve druhém úkolu sestavit kartičky s postavami z pohádky podle toho, jak šly za sebou tahat řepu a z nabízených možností vybrat tu, která je správná.

MOŽNOSTI:

- a) Dědeček, babička, vnučka, pejsek, kočka, myška (1)
- b) Babička, pejsek, dědeček, kočka, vnučka, myška (8)
- c) Dědeček, babička, myška, kočka, pejsek, vnučka (2)

3. ÚKOL pro Předškoláky a Sluníčka:

Z košíků se vysypalo ovoce a zelenina. Pojmenuj je, spočítej a roztríd'.

Rozhodni, zda je ovoce méně, více či stejně jako zeleniny. Kolik je v košíku zeleniny?

Ve třetím úkolu mají děti pojmenovat, roztrdit a spočítat, kolik je kusů ovoce a zeleniny. Následně z nabízených možností vybrat tu, která je shodná s množstvím spočítaných kusů zeleniny. Mezi zeleninu jsou zařazeny obrázky mrkve, ředkvičky, okurky, brambory, papriky, brokolice a červené řepy. Mezi ovoce jsou zařazeny obrázky pomeranče, jahody, třešně, borůvky, hroznového vína, jablka a maliny.

MOŽNOSTI:

a) 9 (8)

b) 5 (2)

c) 7 (6)

Příloha 3: úkoly k luštění (3. úroveň)

Z POHÁDKY DO POHÁDKY

3. úroveň (O Jeníčkovi a Mařence)

- z důvodu ochrany oficiální keše jsou souřadnice skryté
- odkaz na keš: https://www.geocaching.com/geocache/GC6VM0Y_kostel-sv-petra-a-pavla?guid=d8cece43-2d15-4b60-86e0-edaadecfd897

1. ÚKOL pro Předškoláky a Sluníčka

Spoj perníčky, které jsou na střeše chaloupky stejné. Jaký je obrázek na perníčku, který nemá dvojici?

Po přečtení pohádky mají děti v prvním úkolu na pracovním listu na obrázku perníkové chaloupky (viz příloha D) spojit stejné perníčky a z nabízených možností vybrat perníček, který nemá dvojici.

MOŽNOSTI:

- a) Srdíčko (3)
- b) Kolo (1)
- c) Hvězda

2. ÚKOL pro Předškoláky

Urči, které obrázky k sobě patří. Vysvětli, k čemu slouží. Co z daných předmětů potřebujeme na vaření?

Děti si ve druhém úkolu každý najdou jednu kartičku s předmětem (viz BEDNÁŘOVÁ, ŠMARDOVÁ, 2015. *Diagnostika dítěte předškolního věku: co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let.* s. 169). Kartičky jsou schované ve třídě. Poté děti hledají kamaráda, který má na kartičce předmět, který s tím jeho tvoří dvojici. Následně vysvětlují, k čemu předměty slouží a určují, co z daných předmětů potřebujeme na vaření.

MOŽNOSTI:

- a) Kladivo (8)
- b) Hrnec
- c) Klíč (1)

2. ÚKOL pro Sluníčka

Urči, který obrázek je v řadě odlišný.

Sluníčka ve druhém úkolu individuálně určují, který obrázek je v řadě odlišný (viz BEDNÁŘOVÁ, ŠMARDOVÁ, 2015. *Diagnostika dítěte předškolního věku: co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let.* s. 100). Úkol je bez možností. Za správné určení získají bod.

3. ÚKOL pro Předškoláky

Urči, jaké zvíře je na obrázku. Jaké je jedno jméno pro všechna tato zvířata?

Každé dítě ve druhém úkolu dostane jednu kartičku se zvířetem. Poté děti pojmenovávají zvíře na své kartičce. Mezi zvířata jsou zařazeny kartičky s medvědem, liškou, zajícem, divokým prasetem, srnkou, jelenem, sovou, veverkou, datlem, jezevcem a ježkem. Některá zvířata se na kartičkách opakují.

MOŽNOSTI:

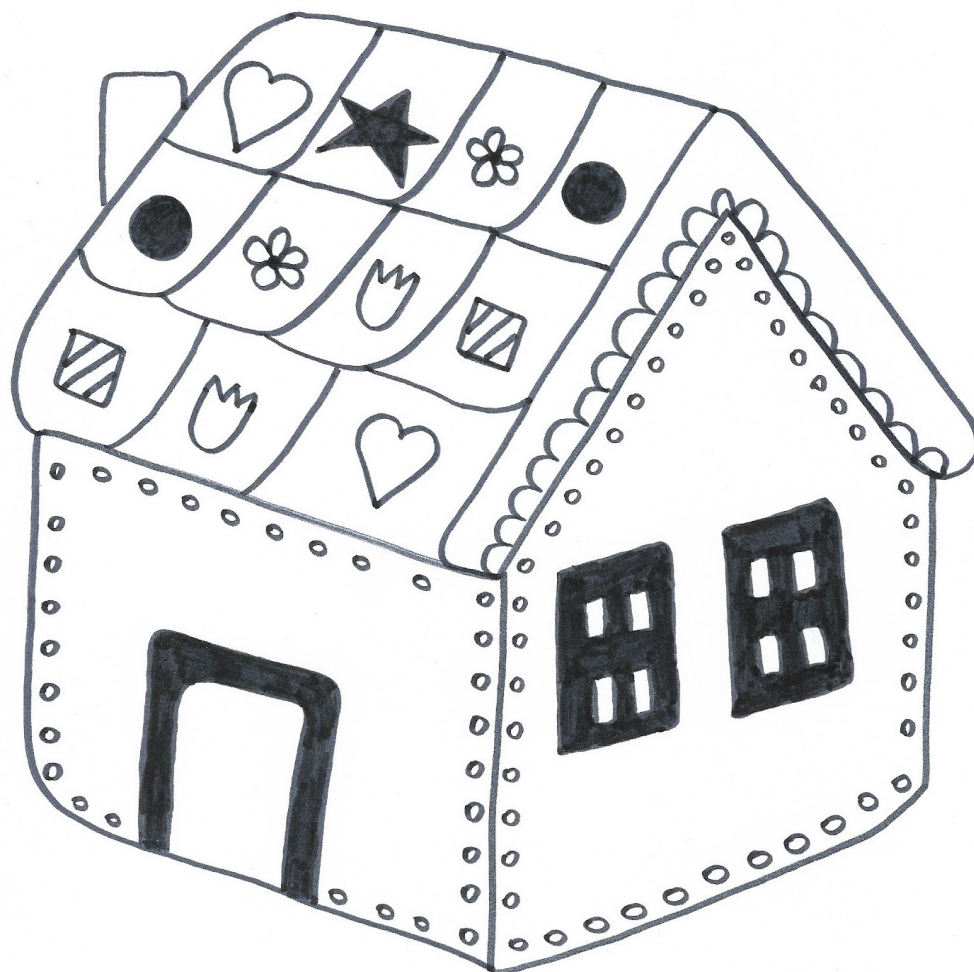
- a) Mořská zvířata (3)
- b) Divoká zvířata (7)
- c) Lesní zvířata

3. ÚKOL pro Sluníčka

Urči, jaká věc je na obrázku a jakou má barvu. Přiřad' předmět k papíru, který má stejnou barvu.

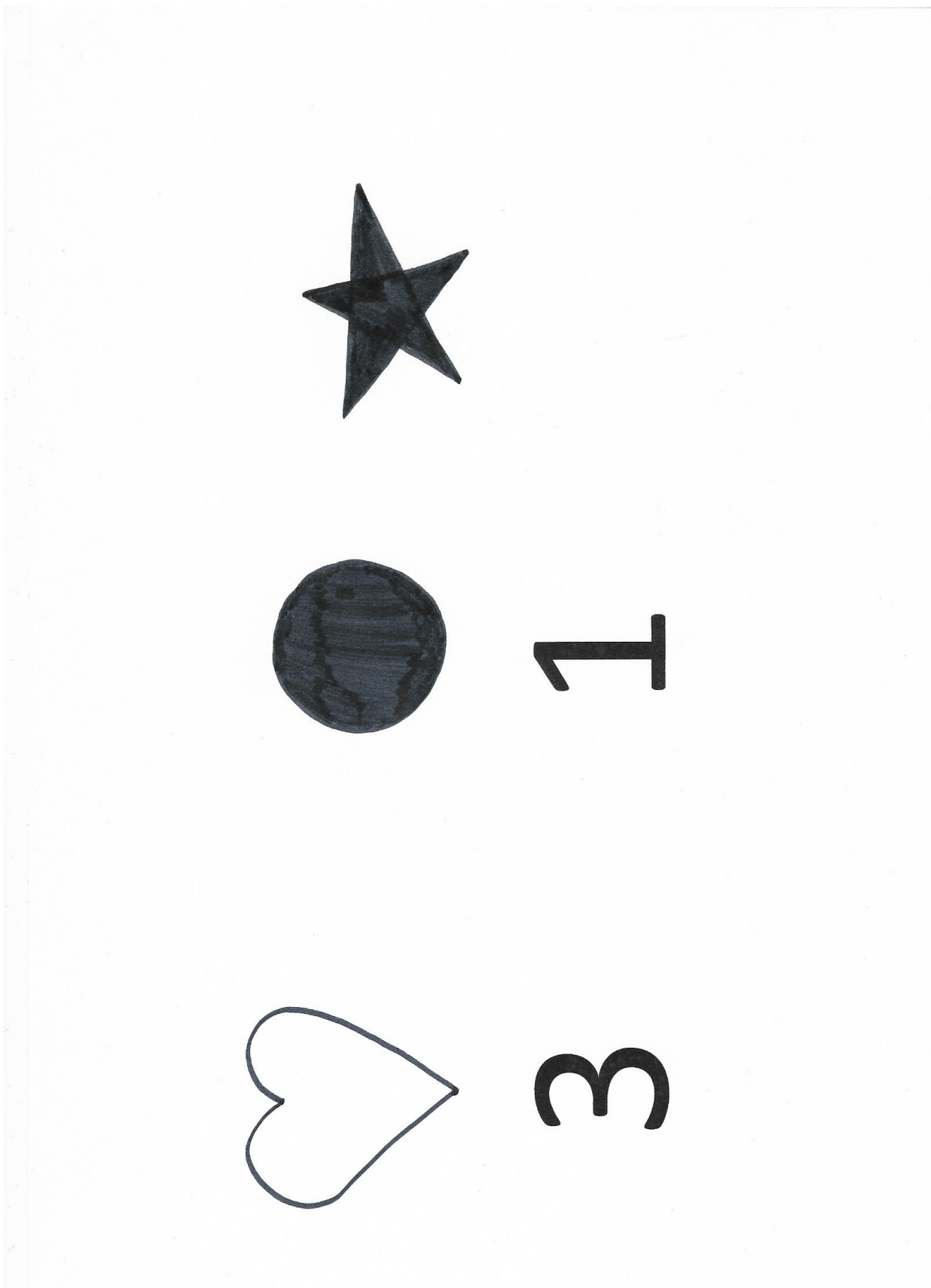
Děti si ve druhém úkolu každý najdou kartičku s barevným předmětem. Kartičky jsou schované ve třídě. Poté děti určují předmět a jeho barvu a třídí je na barevné papíry stejné barvy. Mezi používané barvy se řadí zelená, hnědá a modrá. Mezi modrými předměty na kartičkách jsou holiny, džbán, zástěra a křeslo. Mezi zelenými předměty na kartičkách jsou tráva, žába, jablko, strom, klobouk a boty. Mezi hnědými předměty na kartičkách jsou dveře, židle, koště, stůl, boty, medvěd a sekera. Úkol je bez možností. Za správné určení barvy a rozřídění získají bod.

Příloha 4: pracovní list (3. Úroveň, úkol 1)

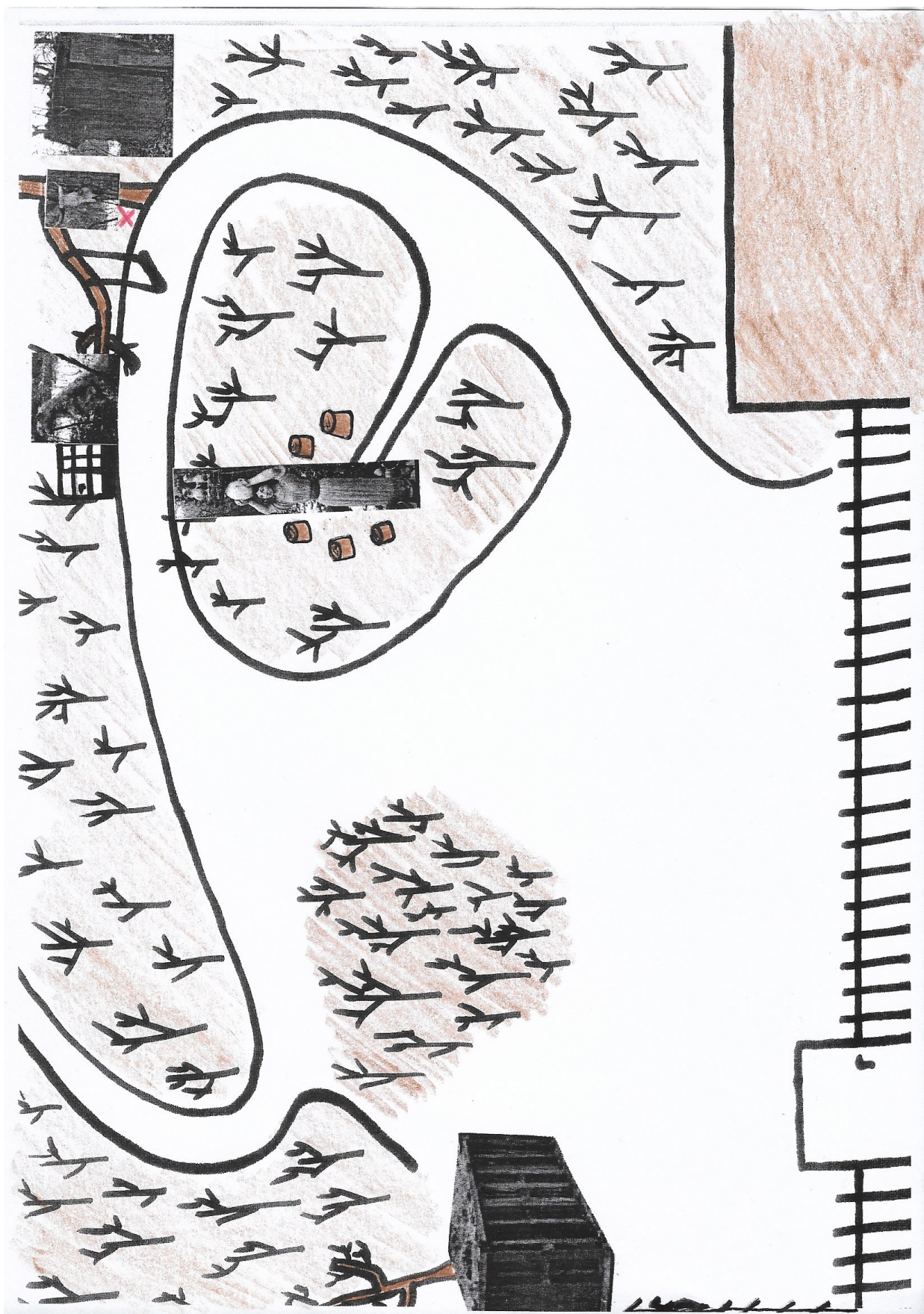
(Zdroj: vlastní tvorba)

Příloha 5: arch s možnostmi (3. úroveň, úkol 1)

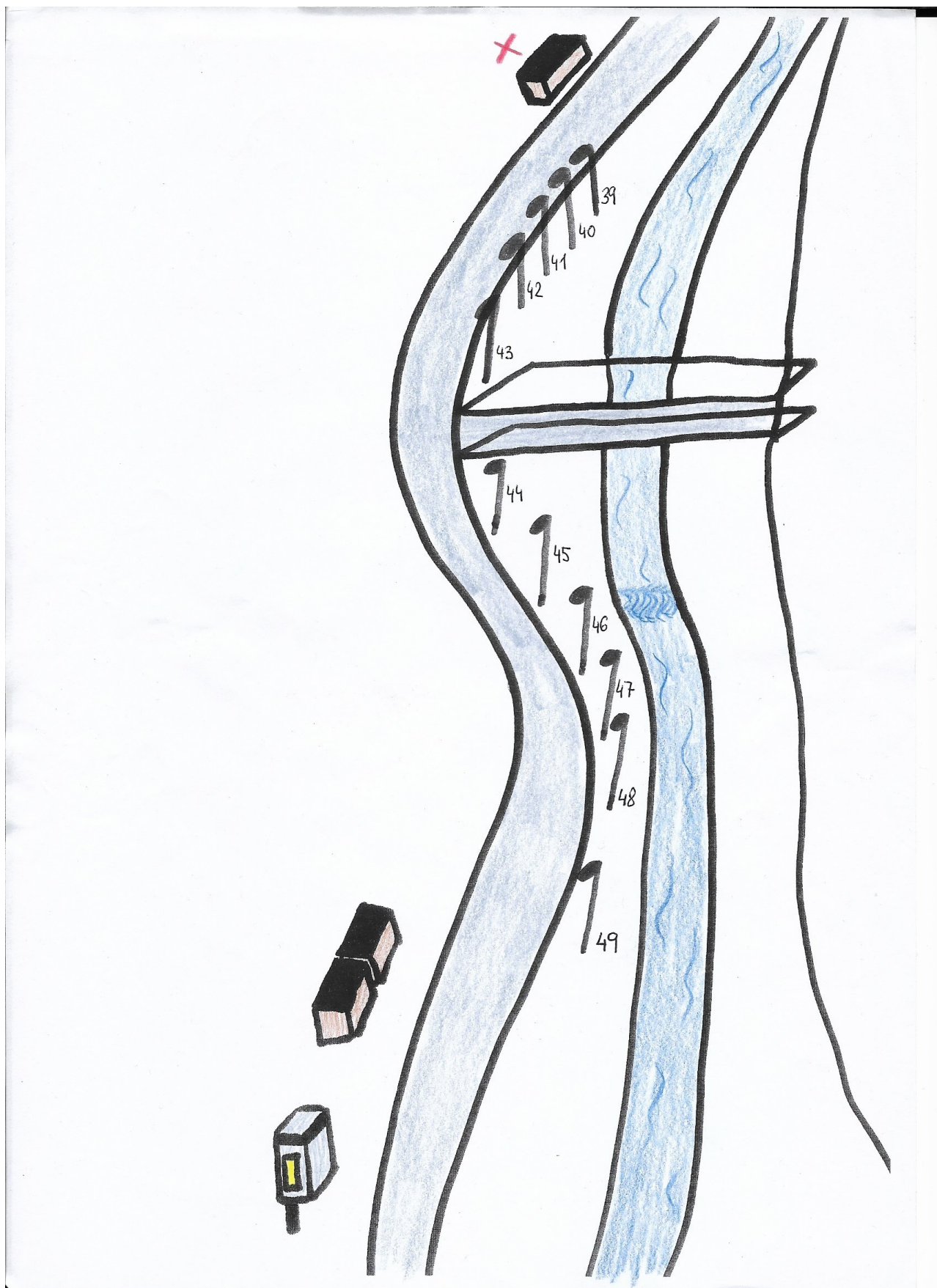
(Zdroj: vlastní tvorba)

Příloha 6: plánek (1. úroveň)

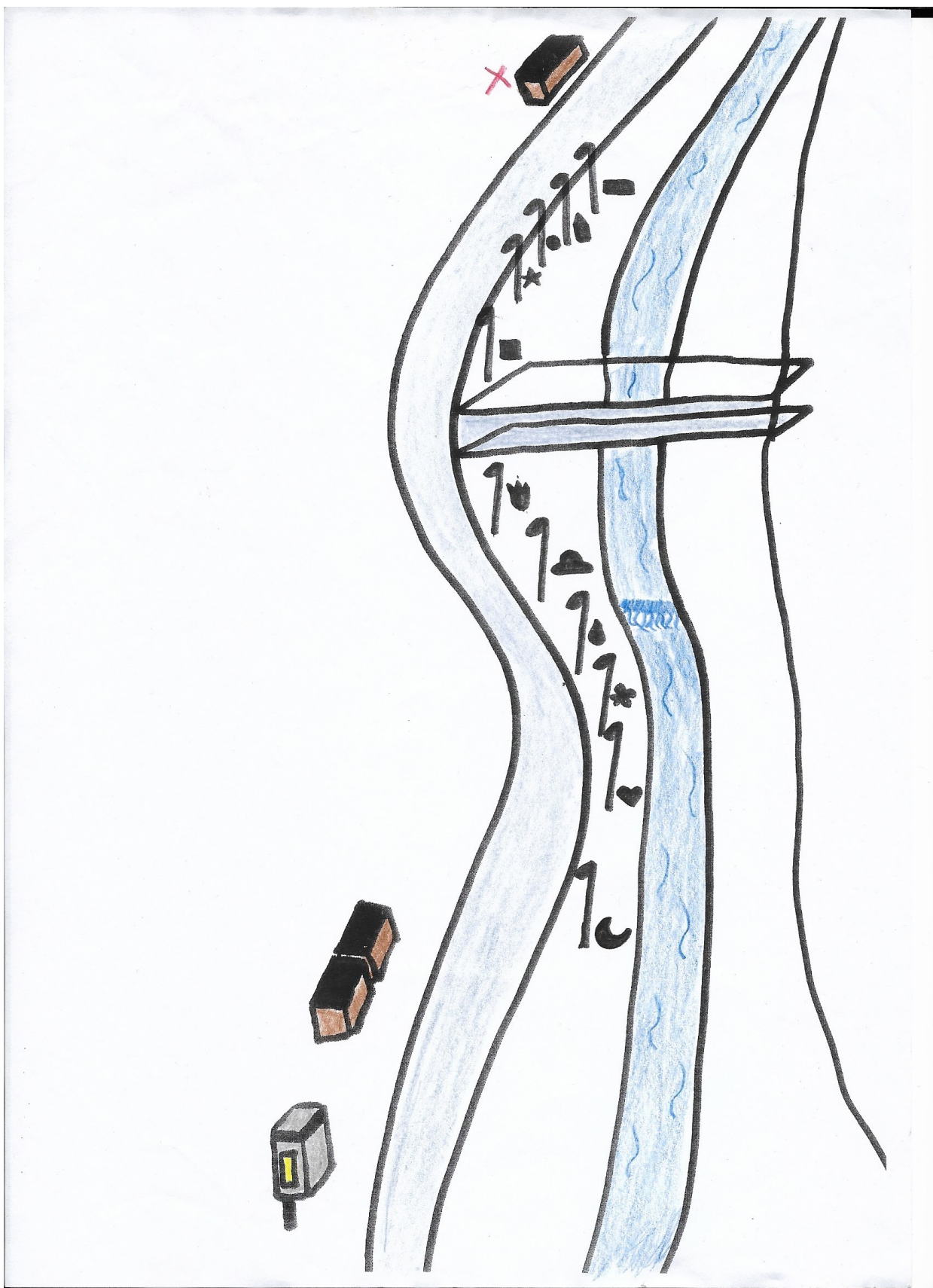
(Zdroj: vlastní tvorba)

Příloha 7: plánek (2. úroveň – Předškoláci)

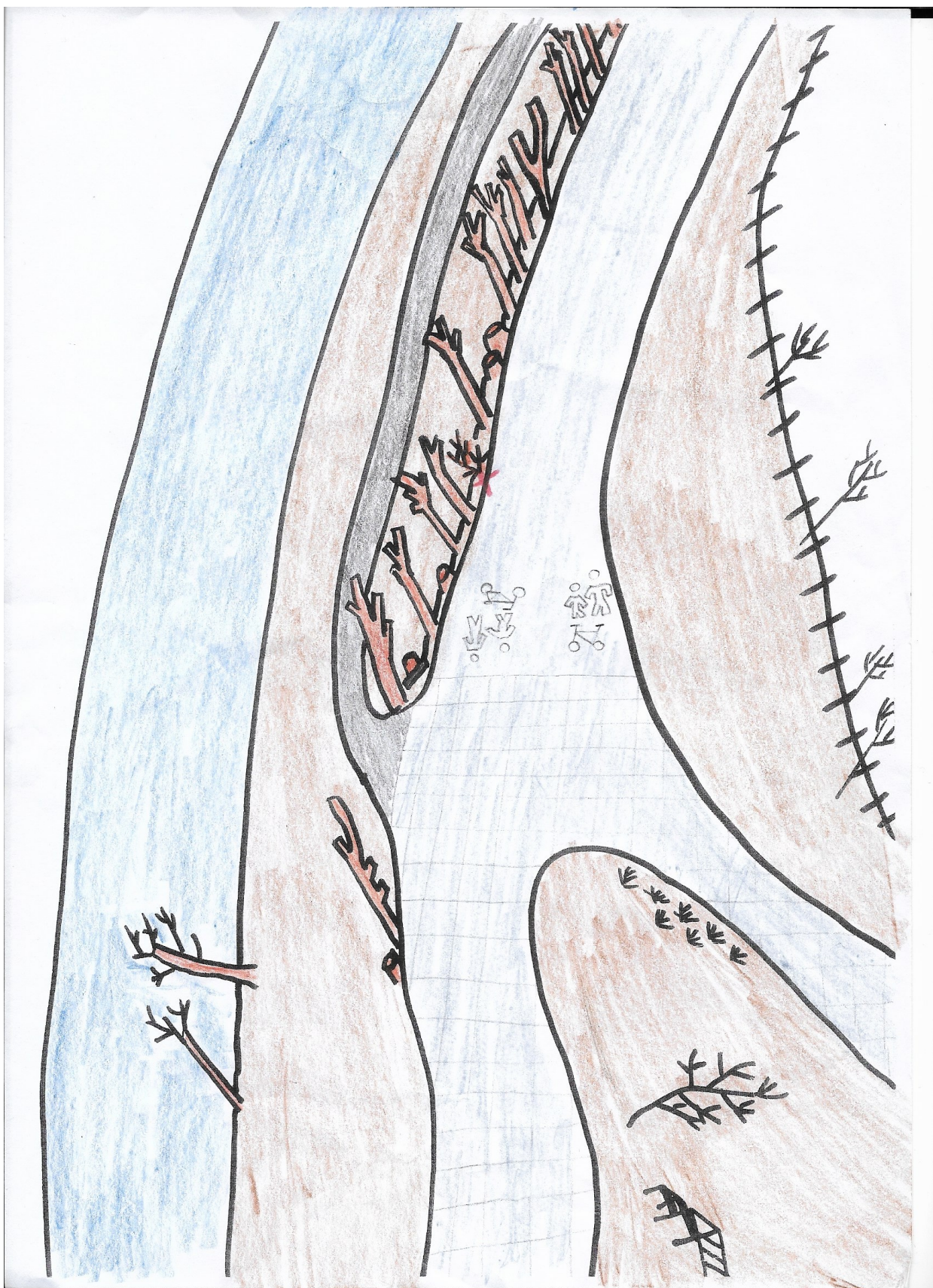
(Zdroj: vlastní tvorba)

Příloha 8: plánek (1. úroveň – Sluníčka)

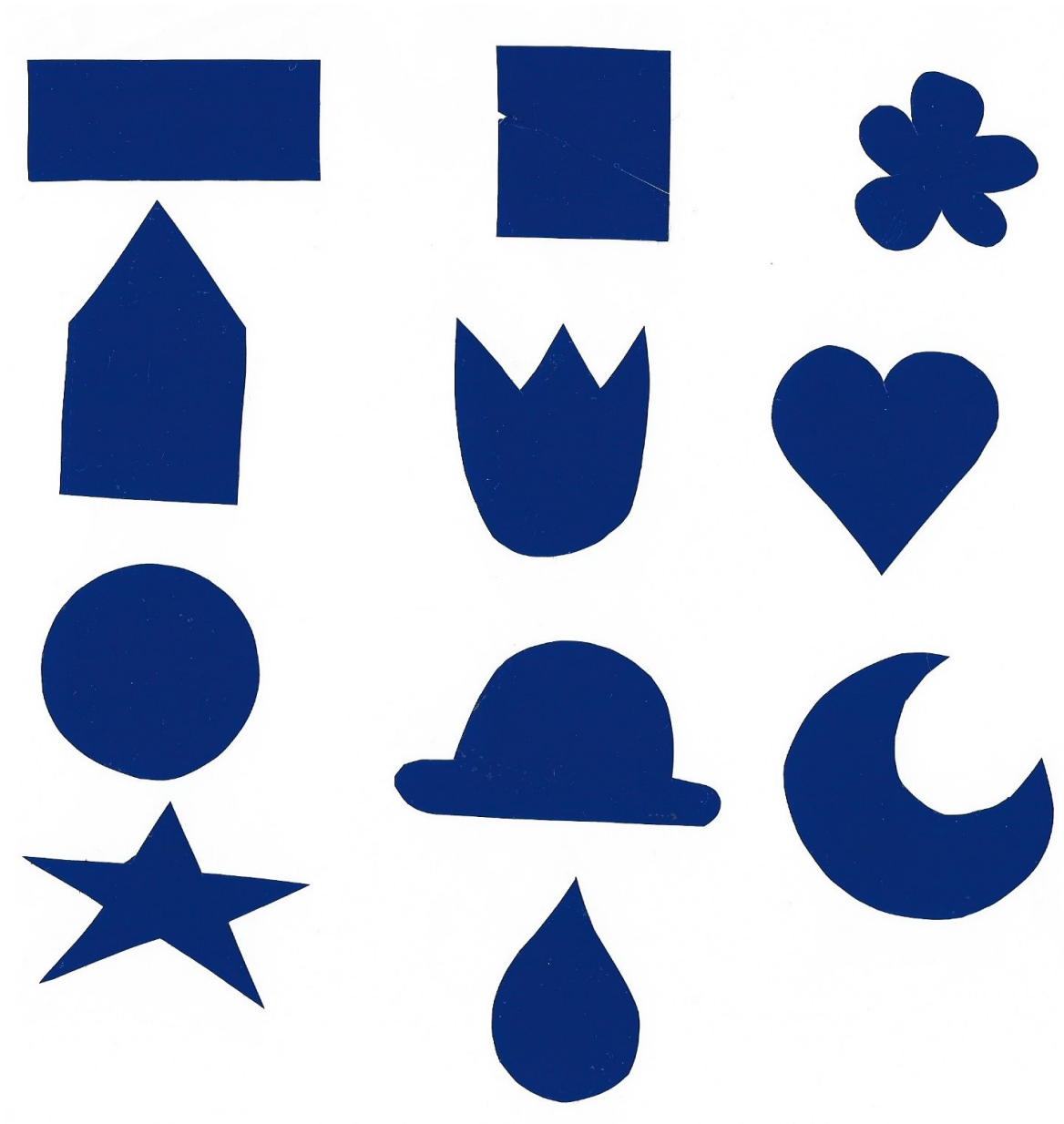
(Zdroj: vlastní tvorba)

Příloha 9: plánek (3. úroveň)

(Zdroj: vlastní tvorba)

Příloha 10: obrázky z plánku Sluníček (2. úroveň)

(Zdroj: vlastní tvorba)

Příloha 11: dotazník

**DOTAZNÍK K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI
(Geocaching pro děti předškolního věku)**

1. JAKÉHO JSTE POHLAVÍ?

- a) žena
- b) muž

2. KOLIK JE VÁM LET?

.....

3. JAKÉ JE VAŠE DOSAŽENÉ VZDĚLÁNÍ?

.....

4. JAKÁ JE DÉLKA VAŠÍ PEDAGOGICKÉ PRAXE?

.....

**5. ZNAL/A JSTE HRU GEOCACHING JEŠTĚ PŘEDTÍM, NEŽ JSTE O NÍ
SLYŠEL/A U VÁS V MATEŘSKÉ ŠKOLE?**

- a) ano
- b) ne

**6. PO TOM, CO JSTE MOHL/A POZOROVAT A CO O HŘE VÍTE,
MYSLÍTE SI, ŽE JE PRO DĚTI PŘÍNOSNÁ?**

- a) ano

6.1 Pokud ano, proč, v čem? Co konkrétně a čím u dětí rozvíjí?

.....

.....

.....

6.2 Pokud ano, pro jak staré děti by byla vhodná? Z jakého důvodu?

.....

.....

.....

b) ne

6.3 Pokud ne, proč?

.....

.....

.....

7. DOKÁŽETE SI PŘEDSTAVIT, ŽE BYSTE TUTO HRU VYUŽIL/A V PRAXI PŘI PRÁCI S DĚTMI?

a) ano

7.1 Pokud ano, pracoval/a byste s:

- a) vlastními keškami
- b) oficiálně zaregistrovanými, které vytvořil někdo jiný
- c) oběma variantami

b) ne

7.2 Pokud ne, proč, v čem vám hra nevyhovuje? Jaké jsou její nedostatky?

.....

.....

Příloha 12: Potvrzení o informovaném souhlasu rodičů

sídlo: Soukromá mateřská škola **Petrklíč**
Náměstí Osvoboditelů 1368
153 00 Praha 5 – Radotín
tel., fax 257 812 230
url: www.petrklíč.net
e-mail centrum@petrklíč.net
účet: 150553390/0800
IČ: 71340858
IZO: 661102513

Potvrzení o informovaném souhlasu rodičů

Potvrzujeme tímto, že ve smlouvě uzavírané s rodiči při přijetí jejich dítěte do MŠ Petrklíč je v článku IV. Ostatní ustanovení uveden souhlas s používáním fotografií dítěte pro interní a externí propagaci Soukromé MŠ Petrklíč a v rámci studentských prací.

Zároveň byli rodiče zúčastněných dětí informováni o realizaci programu vytvořeného v rámci této bakalářské práce.

V Praze dne 13. 4. 2017

Soukromá mateřská škola
a základní škola Petrklíč
Náměstí Osvoboditelů 1368
153 00 Praha 5 - Radotín
www.petrklíč.net
IČO: 713 40 858
IZO: 661102513

V. Z.

12 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: keš 1

Obrázek 2: mudlokarta v keši 1

Obrázek 3: bloček, tužka, křídly na výměnu v keši 1

Obrázek 4: keš 2

Obrázek 5: mudlokarta v keši 2

Obrázek 6: bloček, tužka, pexeso na výměnu v keši 2

Obrázek 7: souřadnice

Obrázek 8: body (Sluníčka)

Obrázek 9: Karkulky košíček

Obrázek 10: dramatizace pohádky O Červené Karkulce

Obrázek 11: Předškoláci s první nalezenou keškou

Obrázek 12: logbook v keši 2

Obrázek 13: Předškoláci u druhé nalezené kešky

Obrázek 14: keramický výrobek od dětí z MŠ Petrklíč

Obrázek 15: Předškoláci u třetí nalezené kešky

Obrázek 16: oficiální geocache log

Obrázek 17: první ukrytá keška pro Sluníčka

Obrázek 18: Sluníčka u první nalezené kešky

Obrázek 19: druhá ukrytá keška pro Sluníčka

Obrázek 20: Sluníčka u druhé nalezené kešky

Obrázek 21: Sluníčka u třetí nalezené kešky

13 SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: 1. úroveň (Předškoláci – chlapci i dívky)

Tabulka 2: 1. úroveň (Předškoláci)

Tabulka 3: 1. úroveň (Sluníčka – chlapci i dívky)

Tabulka 4: 1. úroveň (Sluníčka)

Tabulka 5: 2. úroveň (Předškoláci – chlapci)

Tabulka 6: 2. úroveň (Předškoláci – dívky)

Tabulka 7: 2. úroveň (Předškoláci)

Tabulka 8: 2. úroveň (Sluníčka – chlapci)

Tabulka 9: 2. úroveň (Sluníčka – dívky)

Tabulka 10: 2. úroveň (Sluníčka)

Tabulka 11: 3. úroveň (Předškoláci – chlapci)

Tabulka 12: 3. úroveň (Předškoláci – dívky)

Tabulka 13: 3. úroveň (Předškoláci)

Tabulka 14: 3. úroveň (Sluníčka – chlapci)

Tabulka 15: 3. úroveň (Sluníčka – dívky)

Tabulka 16: 3. úroveň (Sluníčka)

Tabulka 17: vyhodnocení otázek č. 1 – č. 5

Tabulka 18: vyhodnocení otázek č. 6 a č. 7